

03.09.2024

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
ESITYSLISTA
25 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 03.09.2024 klo 15:30
Kokouspaikka Horisontti, Työpajankatu 8
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kaupunkiympäristölautakunta

03.09.2024

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Ilmoitusasiat	2
3 Pöydälle 27.08.2024 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Munkkiniemenbaanan yleissuunnitelman hyväksymisestä (a-asia)	3
4 Kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotus vuodeksi 2025 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosiksi 2025-2027 (a-asia)	12
5 Yliskylänlahden (Laajasalo) asemakaavan muutosehdotus (nro 12834) ja sen asettaminen nähtäville (sisältää liikennesuunnitelman) (a-asia)	22
6 Pöydälle 27.08.2024 Suurmetsä, Somerikkotie, poikkeamishakemus	33
7 Teollisuustontin uudelleen vuokraaminen Kiinteistö Oy Muonamiehen- tie 11:lle (Pitäjänmäki, tontti 46137/5)	39
8 Koulutontin vuokraaminen Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 80:lle ja esitys kaupunginhallitukselle vuokrausperiaatteiden hyväksymiseksi (Vallila, tontti 22542/8)	43
9 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Tuulimyl- lyntie 5a (Vartiokylä, Myllypuro) tarkistettu asemakaavan muutosehdo- tus (nro 12888) (sisältää liikennesuunnitelman)	48
10 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Makasii- nilaiturin ja Pakkahuoneenlaiturin perusparannuksen hankesuunnitel- man hyväksymisestä	54
11 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuu- tettu Otso Kivekkään valtuustoaloitteesta, joka koskee historiallisten raitiovaunujen säästämistä	59
12 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuu- tettu Johanna Nuortevan ym. talousarvioaloitteesta koskien sähkölaut- tayhteyttä Vartiosaareen	62
13 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuu- tettu Mari Holopaisen talousarvioaloitteesta koskien Hermanninrannan rantapuiston kehittämistä	64

03.09.2024

14	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien vesiliikenne- reittejä Eteläsatamaan ja Kauppatorille	66
15	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Anniina Iskaniuksen ym. talousarvioaloitteesta koskien monimuo- toisemman kaupunkiluonnon tukemista puistoissa ja kadunvarsilla	69
16	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Anniina Iskaniuksen ym. talousarvioaloitteesta koskien uimahallia Kaakkois-Helsinkiin	72
17	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Hjeltin ym. talousarvioaloitetta koskien Ystävydenpuiston väestönsuojan rakentamista	75
18	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Juha Hakolan ym. talousarvioaloitteesta koskien ulkokuntosalien perustamista Lauttasaareen ja Itä-Helsinkiin	80
19	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Maarit Vierusen ym. talousarvioaloitteesta koskien toisen lämmi- tettävän tekonurmikentän saamista Vuosaaren liikuntapuistoon	82
20	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Juha Hakolan ym. talousarvioaloitteesta koskien kesätyöntekijöi- den palkkaamista katujen ja puistojen kunnossapitotöihin	84
21	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nina Miettinen ym. talousarvioaloitteesta koskien lasten ja nuorten omaehtoisten liikuntapaikkojen lisäämistä	87
22	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Elina Kauppilan ym. talousarvioaloitteesta koskien purotalkkari- toimintaa	91
23	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin ym. talousarvioaloitteesta tasokorotuksesta kansalaistoiminta-avustuksiin	94
24	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Laura Korpisen ym. talousarvioaloitteesta koskien katujen ja jal- kakäytävien talvikunnossapitoa	98
25	Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 8.7.2024 § 114 (liukastuminen)	104
26	Hankintaoikaisuvaatimus ja hankinnan keskeyttäminen koskien Lpk	112

03.09.2024

Perhonen uudisrakennuksen hankintaa ja teknisen johtajan päätöstä
20.6.2024 § 68 kokonaisurakoitsijan valinnasta

27	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 22.8.- 28.8.2024 tekemien päätösten seuraaminen	126
----	---	-----

03.09.2024

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi Mika Raatikaisen ja varatarkastajaksi Otto Meren.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Nina Crow, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 26317
nina.crow(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

03.09.2024

Asia/2

2

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Nina Crow, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 26317
nina.crow(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

03.09.2024

Asia/3

3

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Munkkiniemenbaanan yleissuunnitelman hyväksymisestä (a-asia)

Pöydälle 27.08.2024

HEL 2024-009864 T 08 00 04

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle Munkkiniemenbaanan yleissuunnitelman hyväksymistä ja Munkkiniemenbaanan toteuttamista vaiheittain siten, että sen kokonaiskustannusarvio on 12,7 milj. euroa (MAKU 128,4 2020=100).

Esittelijän perustelut

Yleissuunnitelman keskeinen sisältö

Munkkiniemenbaanan yleissuunnitelmassa määritellään Munkkiniemenbaanaksi nimetyn pyöräliikenteen runkoyhteyden toteuttamisperiaatteet ja kustannusarvio osuudella Mechelininkadulta Tarvoon. Munkkiniemenbaanan 6,5 kilometrin kokonaispituudesta noin 2,0 kilometriä on jo baanatavoitteiden mukaisesti rakennettu tai rakenteilla.

Munkkiniemenbaanan rakentamisen yleisenä tavoitteena on lisätä pyöräliikenteen määrää Helsingin keskustan ja Munkkiniemen ja edelleen Leppävaaran suunnan välisillä matkoilla. Munkkiniemenbaana hyödyntää pääpiirteissään nykyisiä katulinjauksia. Nykyiset liikennejärjestelyt ovat pyöräliikenteen näkökulmasta paikoin katkonaiset ja alimitoitettut nykyisille liikennemäärille. Reitti on nykyisin yksi vilkkaimmista pyöräliikenteen reiteistä Helsingissä ja sitä parantamalla nähdään liikennejärjestelmässä merkittävä pyöräliikenteen lisäyspotentiaali. Keskeisin pyöräliikenteen houkuttelevuutta lisäävä kohta on Humallahdessa, jonka rantaan yleissuunnitelmassa esitetään uutta siltayhteyttä jalankululle ja pyöräliikenteelle. Nykyistä laadukkaammat liikennejärjestelyt baanareitillä parantavat pyöräliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta, yleistä liikenneturvallisuutta ja selkeän erottelun myötä jalankulun ja pyöräilyn miellyttävyyttä.

Nykytilan kuvaus ja suunnitelma

Pyöräliikenteen pääyhteys Helsingin niemeltä kohti Munkkiniemeä kulkee seuraten ranta-alueiden läheisiä katu- ja pyörätieyhteyksiä. Nykyinen reitti on yksi Helsingin vilkkaimpia, mutta ei laatutasoltaan vastaa baanaverkon tavoitteita reitin sujuvuuden, turvallisuuden ja miellyttävyyden osalta. Hietaniemen alueella pyöräily ajoradalla tuntuu monille

turvattomalta vilkkaan autoliikenteen takia. Seurasaarentien noin yhdeksän metriä korkea mäki on monelle kulkijalle liian jyrkkä ja korkea poljettavaksi. Munkkiniemensillan kohdalla yhdistetty pyörätie- ja jalkakäytävä on erittäin kapea, mikä lisää konflikteja jalankulkijoiden ja pyöräliikenteen kesken sekä aiheuttaa talvikunnossapidolle haastetta lumitilojen ollessa olemattomat. Munkkiniemen puistotien pyörätiellä haasteita on risteyksissä, ja jalankulkuuyhteydet pyörätien poikki ovat paikoin epäselvät.

Suunnittelun lähtökohtana on ollut kehittää järjestelyitä olemassa olevia rakenteita hyödyntäen ja parantaa reitin keskeisimpiä laatupuutteita. Munkkiniemenbaana toteutetaan baanojen suunnitteluperiaatteiden mukaisesti lähtökohtaisesti kaksisuuntaisena pyörätienä, jossa tavoiteleveys on 4,0 metriä. Jalankululle suunnitellaan pyörätien viereen jalkakäytävä, tai jalankulun reitti linjataan omalle väylälleen selkeästi. Suunnitteluperiaatteiden mukaan baana voidaan toteuttaa myös pyöräkatuna, jos kokonaisuuden kannalta ratkaisu nähdään toimivimpana.

Munkkiniemenbaanan suunnitelmassa pyöräkatuja toteutetaan Hietaniemenkadulle, Hietakannaksentielle, Merikannontielle, Oksakoskenpolulle sekä Ritokalliontielle. Pyöräkatu on soveltuva ratkaisu kaduille, joissa on vähän läpiajavaa autoliikennettä ja paljon pyöräliikennettä. Merikannontien autoliikenteestä enimmillään noin 60 % on kaupungin tekemän läpiajotutkimuksen (2023) perusteella läpiajoo, mikä suuntautuu Paciuksenkadulta Hietaniemenkadun kautta kohti Mechelininkatua. Suunnitelmassa esitetään, että Merikannontie yksisuuntaistetaan moottoriajoneuvoliikenteelle pohjoisen suuntaan välillä Kesäkatu–Rajasaarentie. Myös Eteläisen Hesperiankadun ajorata yksisuuntaistetaan Hietakannaksentien ja Merikannontien uuden linjauksen välillä. Merikannontie on hyväksytyssä katusuunnitelmassa (kaupunkiympäristölautakunta 20.12.2022 § 727) linjattu rannan suuntaisesti suoraan, vanhan yhteyden jäädessä Hesperian esplanadin puistoon osaksi baanareittiä. Yleissuunnitelman toimenpiteet estävät läpiajoliikenteen, rauhoittaen siten alueen paikalliskadut vain paikallisen moottoriajoneuvoliikenteen käyttöön ja muodostaen otolliset olosuhteet pyöräkatu- ja jalkakäytävälle. Muutos myös parantaa kadun ajettavuutta, kun nykyisin pysäköidyt autot ja vastaantuleva liikenne muodostavat hyvin ahtaita kohtia autoliikenteelle. Ennen pandemiaa Merikannontie muutettiin kesäkauteksi yksisuuntaiseksi, jolla varmistettiin kesäaikaan lisääntyvän autoliikenteen toimivuus.

Uusi kaksisuuntainen pyörätieyhteys toteutetaan Humallahteen, jossa pyörätie ja jalkakäytävä kulkevat siltarakenteena rannan läheisyydessä. Baana linjataan Kesärannantiellä sen kääntöpaikan pohjoispuolelta, mikä nähtiin parhaimpana ratkaisuna Kesärannantien huolto- ja saatto- liikenteen toimivuuden ja turvallisuuden kannalta. Siltaratkaisua on ke-

vennetty Munkkiniemenbaanan alustavan yleissuunnitelman ratkaisusta, joka toimi Meilahden huvila-alueen hyväksytyin asemakaavan lähtötietona. Silta toteutetaan maisemallisista syistä matalana ja etäälle kalliosta. Laajoista oleskelualueista kallion juurella on luovuttu. Oleskelu keskittyy siltojen välitukien sekä mahdollisesti Seurasaarentien puolen oleskelualueille. Jatkosuunnittelussa tutkitaan tarkemmin, miten oleskelualueilla voidaan harjoittaa jäätelö- ja kahvilapalveluita tarjoavia liikkuvia kioskipalveluita (kaupunginvaltuusto 12.12.2018, toivomusponssi).

Seurasaarentien kohdalla baana ylittää Seurasaarentien tasoyliityksenä jatkuen Oksakoskenpolulla pyöräkatuna. Myös tältä osin ratkaisua on muutettu alustavasta yleissuunnitelmasta, jotta säästetään mahdollisimman paljon arvokasta lehtoaluetta. Väistämisvelvollisuuden osoittamista Seurasaarentien suunnalle tavoiteltiin, mutta näkemähaasteiden takia se on pidetty nykyisenlaisesti Oksakoskenpolun suunnalla. Jatkosuunnittelussa tutkitaan väistämisvelvollisuuden muuttamista. Oksakoskenpolun ja Mississippinraitin linjaus noudattelee suunnittelun aikana käytössä olleita väliaikaisia ajoväyliä Meilahden urheilupuistoon, mikä mahdollistaa baanan toteuttamisen vähäisillä vaikutuksilla ympäröivään luontoon.

Paciuksenkadulla Munkkiniemensillan yhteyteen rakennetaan uusi jalankulun ja pyöräliikenteen silta. Munkkiniemenaukiolla pyöräliikenne ja jalankulku erotellaan selkeästi omille väylilleen ja linjataan linja-autopysäkkien takaa. Järjestelyt yhteensovitetaan Länsi-Helsingin raitiotien järjestelyihin jatkosuunnittelussa. Munkkiniemen puistotiellä baana toteutetaan kehittämällä nykyistä pyörätiejärjestelyä puukujan keskellä. Puukujanne on tarkoitus säästää. Tästä syystä baana jää tavoitelevyyttä kapeammaksi. Munkkiniemenaukiolla ja Laajalahden aukiolla pyörätien jatke ja suojatie toteutetaan korotettuina. Suunnittelun luonnosvaiheessa esitettiin Solnantien ja Kadetintien kohdalla Munkkiniemen puistotien ylittämisen estämistä moottoriajoneuvoliikenteeltä. Tämä parantaisi jalankulun, pyöräliikenteen ja raideliikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta. Ratkaisua varten todettiin kuitenkin tarvittavan lisätietoa verkollisista vaikutuksista ja vaihtoehdoista ennen kuin suunnitelmaratkaisuista voidaan päättää. Nykytilanteeseen perustuva yleissuunnitelman ratkaisu ei siis poissulje myöhemmin mahdollisesti tehtäviä muutoksia. Munkkiniemen puistotien raitiovaunupysäkeille johtavia jalankulkuyhteyksiä kehitetään selkeyttämällä jalankulkureittejä.

Yhteys kaupunkistrategiaan ja muihin päätöksiin

Helsingin kaupunkistrategiassa vuosille 2021 - 2025 tavoitellaan kaupungin kestävästä kasvusta. Munkkiniemenbaanan yleissuunnitelma edistää siinä esitettyjä tavoitteita. Kaupunkistrategiassa tavoitellaan vartin kaupunkia, jossa lähipalvelut löytyvät viidentoista minuutista kävelyn,

pyöräilyn tai julkisen liikenteen matkan päästä. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Baanaverkon ja kantakaupungin tavoiteverkon rakentumista vauhditetaan.

Yleissuunnitelma on linjassa Helsingin liikenteen kehittämisperiaatteiden kanssa. Pyöräliikenteen laatuikäytävien (baanojen) verkkosuunnitelma (kaupunkisuunnittelulautakunta 5.3.2013) esittää pyöräliikenteen runkoväylät, jotka yhdistävät seudun suurimmat asuinalueet suuriin työpaikkakeskittyymiin ja mahdollistavat nopean, suoran ja tasavauhtisen pyöräliikenteen kaupungissa. Vuonna 2016 baanaverkko sisällytettiin osaksi yleiskaavaa. Yleiskaavan mukainen tarkistettu verkko korvasi vuoden 2013 verkkosuunnitelman ja se hyväksyttiin vuonna 2016 osana Pyöräliikenteen tavoiteverkkoa esikaupunkialueille (kaupunkisuunnittelulautakunta 13.12.2016).

Pyöräliikenteen kehittämisohjelman 2020 - 2025 (kaupunginhallitus 2.11.2020 § 727) yltä tavoitteen mukaan Helsinki on kaiken ikäisille soveltuva ympärivuotinen pyöräilykaupunki, ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuus on vähintään 20 % vuoteen 2030 mennessä. Yleissuunnitelma myös tukee päivitetyn Hiilineutraali Helsinki - päästövähennysohjelman (kaupunginhallitus 22.8.2022 § 559) toteutusta.

Kävelyn kehittämisohjelma (kaupunginhallitus 14.3.2022 § 206) keskittyy kävelyn edistämiskeinoihin. Yleissuunnitelma edistää kulkumuotojen erottelua ja siten ohjelman tavoitteita.

Munkkiniemenbaanan linjausta Humallahden kohdalla on kehitetty Meilahden huvila-alueen asemakaavassa (lainvoima 27.10.2021) määritellyä ohjeellista linjausta noudattaen.

Vaikutusarviointi

Yleissuunnitelman vaikutusarviointia on tehty hankkeen alkuvaiheessa vertailemalla linjausvaihtoehtoja toisiinsa. Lopullisen linjauksen arvioinnissa vaikutuksia on arvioitu suhteessa nykyisen reitin järjestelyihin. Hankekokonaisuuden lisäksi myös eri osuuksien merkitystä on arvioitu erikseen.

Munkkiniemenbaanan rakentamisella on merkittäviä positiivisia vaikutuksia pyöräliikenteen sujuvuuteen, houkuttelevuuteen ja turvallisuuteen. Yleissuunnitelmaratkaisu parantaa reitin jatkuvuutta, selkiyttää risteämistäjärjestelyitä sekä väistämismvöllisyyksiä ja parantaa reitin kunnossapidettävyyttä. Suunnitelmaratkaisu edistää tavoitetta lisätä pyöräliikenteen määriä reitillä. Pyöräliikenteen ennustemallin mukaan pyöräliikenteen määrät ovat karkeasti kaksinkertaiset vuoden 2030 ennusteessa nykytilanteeseen verrattuna. Merkittävin kasvu kohdistuu

Munkkiniemensillan eteläpuolisille osuuksille. Humallahden siltayhteyden kohdalla matkojen keskipituus nousee ennustemallissa nykyisestä 7 kilometristä 8 kilometriin, mikä antaa viitteitä pyöräliikenteen paranevasta saavutettavuudesta. Suunnitelmaratkaisu tekee reitistä merkittävästi tasaisemman, mikä lisää pyöräliikenteen houkuttelevuutta yhä pidemmällä matkoilla ja erikuntoisille ihmisille. Humallahden rannan reitti tarjoaa myös meluttoman, pölyttömän ja ilmansaasteettoman sekä liikenteen stressitekijöistä lähes vapaan reitin. Kokonaisuudessaan Munkkiniemenbaanan reitillä pyöräilyn miellyttävyys paranee muutosten myötä.

Suunnitelmalla on positiivisia vaikutuksia myös jalankulun turvallisuuden ja miellyttävyyteen, kun baanalla jalankulku erotellaan selkeästi jalkakäytävälle ja kadunylitysjärjestelyitä kehitetään. Humallahden rantayhteys tarjoaa aikaisempaa useammalle jalankulkijalle potentiaalisesti hienon kokemuksen ja kävelyreitti mahdollistaa kulkemisen myös esteettömästi. Siltayhteys lisää alueen käytettävyyttä oleskeluun. Palautteiden perusteella nykyisin oleskelu painottuu luonnontilasta nauttimiseen, joten muutos koetaan osin myös negatiivisena. Munkkiniemensillan kohdalla jalankulun miellyttävyys paranee, kun uusi silta on etäällä autoliikenteestä.

Munkkiniemenbaanan vaikutukset auto- ja joukkoliikenteeseen ovat kokonaisuudessaan vähäiset ja paikalliset. Merikannontien yksisuuntaistaminen Kesäkadun ja Rajasaarentien välillä edellyttää, että Merikannontietä pohjoisesta nykyisin tulevan autoliikenteen tulee jatkossa kulkea Mechelininkadun kautta. Tämä vähentää alueen kautta kulkevaa läpiajoliikennettä, mutta edellyttää myös tonteille pohjoisesta saapuvien kulkevan Mechelininkadun ja Kesäkadun kautta. Ratkaisu on linjassa kaupungin katuverkon jäsentelyperiaatteiden (kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 548) kanssa, jossa autoliikennettä ohjataan tonttikatuverkolta pääkatuverkolle. Ratkaisu parantaa Merikannontien ajettavuutta, sillä nykyisin autoliikenteen kohtaaminen on kadun mitoituksen ja pysäköityjen autojen vuoksi hyvin ahdas.

Autoliikenteen pysäköintijärjestelyt säilyvät nykyisenkaltaisina, mutta paikkamäärä vähenee hieman. Hietaniemenkadulla ja Eteläisellä Hesperiankadulla pysäköintipaikkoja poistuu noin 11. Merikannontielle pysäköintipaikkoja voidaan lisätä nykyiseen nähden 8 lisää. Suojatie- ja ylityspaikkajärjestelyiden myötä Munkkiniemen puistotieltä ja Laajalahdenaukiolta vähenee noin 12 autopaikkaa. Ritokalliontiellä laskennallinen pysäköintimahdollisuuksien poistuminen on suurinta: noin 36 autopaikkaa. Ritokalliontiellä pysäköinti on nykyään ajoradan reunassa sallittu neljän tunnin aikarajalla. Pyöräkadulla ajoradan reunassa ei ole tilaa erillisiin pysäköintipaikkoihin. Havaintojen perusteella pysäköinnin

kysyntä Ritokalliontiellä on kuitenkin vähäistä. Jatkosuunnittelussa arvioidaan tarkemmin pysäköinnin järjestämisen tarvetta.

Munkkiniemenbaanan järjestelyt parantavat joukkoliikenteen olosuhteita etenkin matkustajan näkökulmasta, kun jalankulkuyhteyksiä pysäkeille kehitetään ja pyöräliikenne erotellaan selkeästi pysäkkialueista. Joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt paranevat Hietaniemenkadulla, Paciuksenkadulla sekä Munkkiniemen puistotiellä. Baanalle esitetyt korotetut suojatiet ja pyörätien jatkeet sekä ryhmittymiskaistan poisto Munkkiniemenaukiolla voivat hieman hidastaa joukkoliikenteen kulkua.

Munkkiniemenbaanan vaikutukset liikkumiseen ja saavutettavuuteen ovat positiivisia etenkin ihmisryhmissä, joilla nykyisessä liikennejärjestelmässä on keskimääräistä heikommat osallistumismahdollisuudet arkielämän aktiviteetteihin. Munkkiniemenbaana edistää sosiaalista tasarvoa näillä ihmisryhmillä liikenneturvallisuuden kehityksen, suurempien yhteyksien ja aktiivisen liikunnan lisäämisen myötä. Lapsiin kohdistuvat vaikutukset ovat positiivisia. Etenkin Merikannontien reitillä vähentyvä autoliikenne lisää koulumatkojen turvallisuutta ja edistää myös sitä, että koulumatkoja tehtäisiin jalan tai pyörällä suunnittelualueen varrella sijaitsevaan Taivallahden peruskouluun. Positiivisia vaikutuksia lapsiin on myös Munkkiniemessä, jossa kadunyllitykset muodostuvat turvallisemmiksi kävellen ja pyörällä. Suunnittelun yhteydessä on tunnistettu keskeisiä koulureittejä, jotka risteävät baanan pyöräliikenteen kanssa. Jatkosuunnittelussa kiinnitetään ylityskohtien turvallisuuteen erityistä huomiota.

Elinkeinoelämän vaikutukset kohdistuvat etenkin Merikannontien ja Munkkiniemen puistotien yrityksiin. Osa alueen yrityksistä voi hyötyä alueiden paremmasta saavutettavuudesta polkupyörällä ja viihtyisämpi katu ympäristö houkuttelee kulkemaan enemmän myös jalan ja joukkoliikenteellä palveluille. Baana parantaa yhteyksiä kantakaupungin ja Länsi-Helsingin välillä, millä on positiivista vaikutusta työntekijöiden liikkumiseen. Suunnitelmalla ei ole merkittävää vaikutusta pääkatujen auto- ja joukkoliikenteeseen. Autoliikenteen ja jakeluliikenteen osalta nykyisin käytetyt reitit voivat muuttua ja auto- ja tavaraliikenteen saavutettavuus siten heikentyä hieman. Suunnittelualueella säilyvät pääosin nykyiset pysäköintipaikat, joista osa toimii myös lastauspaikkoina.

Työssä on arvioitu Munkkiniemenbaanan rakentamisen maisema-, ympäristö- ja ilmastovaikutuksia. Baana sijoittuu pääosin nykyisille katu- ja puistoalueille, jolloin vaikutukset luontoon ja luontoarvoihin ovat vähäisiä ja paikallisia. Merkittävin vaikutus puustoon ja luontoarvoihin on Kesärannantiellä, jossa baanayhteys linjataan nykyisen metsäisen alueen läpi. Alue sijaitsee liito-oravan ydinalueella. Tehdyn maastokartoituksen perusteella esitetyt muutokset puustoon eivät vaaranna liito-oravien

ydinaluetta tai niiden liikkumis- ja lisääntymismahdollisuuksia. Alustavasti koko suunnitelma-alueelta poistuu noin 80 yli 10 senttimetrin halkaisijaltaan olevaa puuta. Uusia puuta on esitetty istutettavan 13. Jatko-suunnittelussa tutkitaan mahdollisuutta säilyttää nykyisiä puuta erikoisratkaisuilla sekä mahdollisuutta istuttaa esitettyä enemmän puuta.

Maisemallisesti suurimman muutoksen aiheuttaa uusi baanan silta Humallahdessa, joka sijaitsee maakunnallisesti arvokkaassa Meilahden huvila-alueen kulttuuriympäristössä (RKY). Uudet rakenteet ovat osittain ristiriitaisia kulttuuriympäristön arvojen kanssa, mistä syystä vaikutuksia on lievennetty sulauttamalla visuaalisesti silta mahdollisimman hyvin osaksi Humallahden rantakallioiden maisemaa ja määrittämällä sillan muotoa ja laatutasoa paikkaan sopivaksi. Silta on irrotettu selkeästi erilleen rantakalliosta, jolloin sillan rakentaminen ei muokkaa kallioita. Silta on suunniteltu mahdollisimman kevytrakenteiseksi, mutta kuitenkin niin, että baanareitti on käytettävissä ympärivuoden ja silta mahdollistaa koneellisen talvikunnossapidon.

Baanayhteyden rakentamisessa suurimmat ilmastopäästöt tulevat siltarakentamisesta, jotka ovat noin 28 % baanan rakentamisen kokonaispäästöistä. Yleissuunnitelmassa on esitetty erilaisia toimenpiteitä ilmastopäästövaikutusten vähentämiseksi.

Yhteisvalmistelu ja osallistuminen

Suunnitelma on laadittu Kaupunkiympäristön toimialan eri palveluiden yhteistyönä. Kesärannantien ja Humallahden ratkaisuja on käyty läpi yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen ja Valtioneuvoston kanslian edustajien kanssa. Ratkaisuista on saatu kommentit pelastuslaitokselta ja ne on otettu huomioon.

Yleissuunnitelmassa on tehty kattavaa osallistamista eri vaiheissa. Suunnittelun alkupuolella syksyllä 2023 pidettiin avoin yhteispyöräily suunniteltavalla reitillä. Lokakuussa 2023 toteutettiin karttakysely, jossa kerättiin asukkaiden näkemyksiä linjaus- ja ratkaisuvaihtoehdoista. Kyselyyn vastasi lähes 1 000 henkilöä. Huhtikuussa 2024 toteutettiin karttakysely, jossa valitun linjauksen mukaisesta suunnitelmaluonnoksesta voitiin antaa palautetta. Kyselyyn vastasi noin 800 henkilöä ja kyselyyn annettiin yli 3 000 karttakommenttia. Lisäksi Taivallahden peruskoulun väistötiloissa pidettiin huhtikuussa 2024 asukastilaisuus, johon osallistui noin 50 osallistujaa paikan päällä ja 40 osallistujaa etäyhteydellä. Vuorovaikutuksen aikana selkeästi enemmistö annetuista kommentteista koski Humallahden kallioiden kohtaa sekä Munkkiniemen puistotien järjestelyitä. Palautteiden myötä suunnitelmaratkaisuja kehitettiin luonto- ja maisemavaikutuksiltaan vähäisemmiksi.

03.09.2024

Asia/3

Suunnitelmasta annettiin kannanottoja syksyllä 2023 sekä keväällä 2024 vuorovaikutuksen ollessa käynnissä. Kannanottoihin on vastattu erillisessä vuorovaikutusmuistiossa. Kannanottojen myötä lopulliseen suunnitelmaan tehtiin muutamia muutoksia.

Kustannusarvio ja päätöksenteko

Munkkiniemenbaanan kustannusarvio yleissuunnitelman osuudella on 12,7 milj. euroa (MAKU 128,4 2020=100).

Kustannusarvio ei sisällä Munkkiniemen baanasillan yhteyteen suunniteltavan tulvaporin kustannuksia, jotka arvioitiin noin 1,2 milj. euron suuruiseksi. Tulvaporista laaditaan myöhemmin erillinen yleissuunnitelma.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan kaupunginvaltuusto päättää liikenteen, viheralueen tai muun yleisen alueen yleissuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 milj. euroa.

Asian jatko

Yleissuunnitelman hyväksymisen jälkeen yleissuunnitelman osuuksista laaditaan Kaupunkiympäristön toimialalla katu- ja puistosuunnitelmat, joiden suunnittelu voi alkaa 2025 alkaen. Munkkiniemenbaanan rakentamiseen on varauduttu 10 vuoden investointiohjelmassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Teppo Pasanen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37123
teppo.pasanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Munkkiniemenbaanan yleissuunnitelman raportti
- 2 Yleissuunnitelman asemapiirustukset ja pituusleikkaukset
- 3 Sähköisten kyselyiden vastauskooste
- 4 Liikenteelliset taustatiedot ja tarkastelut
- 5 Havainnekuvat
- 6 Vuorovaikutusmuistio

Oheismateriaali

- 1 Kannanotot

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 27.08.2024 § 391

4

Kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotus vuodeksi 2025 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosiksi 2025-2027 (a-asia)

HEL 2024-003561 T 02 02 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotuksen vuodeksi 2025 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen vuosiksi 2025-2027.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotus vuodeksi 2025 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosiksi 2025-2027 on laadittu kaupunginhallituksen 10.6.2024, § 365, hyväksymän "Vuoden 2025 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2025-2027 laatimisohteet" mukaisesti.

Talousarvioehdotuksen raami 2025 ja laatimisohteet perustuvat:

- Yleiseen talouskehitykseen, verorahoituksen näkymiin sekä TE-muutoksen huomioimiseen kaupungin valtionosuusrahoituksessa 2025.
- Kaupunkistrategian käyttötalouden vastuuperiaatteeseen sekä kokonaisinvestointien mitoittamisen tavoitteisiin (alijäämärajoite).

Käyttötalous

Kaupunkiympäristön toimialan käyttötalous sisältää talousarviokohtat:

1. Kaupunkirakenne ja toimialan yhteiset palvelut (aiemmin Kaupunkirakenne ja hallinto), TA-kohta 3 10 01 (brutto)
2. Tilat ja rakennuttaminen, TA-kohta 3 10 02 (netto)
3. Asuntotuotanto, TA-kohta 3 10 03 (netto)
4. HSL- ja HSY-kuntayhtymän maksusuodet, TA-kohta 3 10 04 (brutto)
5. Tuki Liikenneliikelaitokselle, TA-kohta 3 10 06 (brutto)
6. Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle, TA-kohta 3 10 07 (netto)
7. Palvelut ja luvat, TA-kohta 3 10 08 (netto)
8. Yleisten alueiden kunnossapito, TA-kohta 3 10 09 (brutto)

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovana eränä on:

- brutto-talousarviokohdissa toimintamenot
- netto-talousarviokohdissa toimintakate

Strategiaperiaatteen mahdollistama vastuuperiaatteen mukainen menokasvu kaupunkitasoiset veloitteet huomioiden on 3,1 %, henkilöstömenojen kasvuprosentti on kuntien ansiotasoindeksin mukaan 3,6 %. Henkilöstömenojen vastuuperiaatetta suurempi kasvu aiheuttaa haasteita toimialan toimintamenojen liikkumavaraan.

Esitys kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaksi on liitteenä 1.

3 10 01 Kaupunkirakenne ja toimialan yhteiset palvelut

Talousarviokohdan 3 10 01 toimintamenojen määrä ovat valtuustoon nähden sitova. Talousarvioehdotuksen mukaan käyttötalouden tulot (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) ovat 425,0 miljoonaa euroa (TA 2024 noin 447,1 miljoonaa euroa) ja toimintamenot 83,5 miljoonaa euroa (TA 2024 noin 74,4 miljoonaa euroa). Menot nousevat noin 9,1 miljoonaa euroa (12,3 %), Vastuuperiaatteen päälle on investoinneista siirretty käyttötalouteen 7,2 miljoonaa euroa kirjaustapojen täsmentämisestä johtuen. Talousarvioehdotus on vastuuperiaatteen mukainen.

Talousarviokohdan käyttötalous on esitetty liitteessä 2.

3 10 02 Tilat ja rakennuttaminen

Talousarvion mukainen sitova toimintakate on 282,5 miljoonaa euroa, kasvua noin 17,1 miljoonaa euroa (6,4 %) verrattuna vuoden 2024 talousarvioon.

Talousarvioehdotuksessa tuloja (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) arvioidaan toteutuvan 666,0 miljoonaa euroa ja toimintamenoarvio on noin 383,5 miljoonaa euroa.

Toimintakatteeseen vaikuttaa keskeisesti kaupungin investointien kirjaustapojen muutokset. Rakennuttamisen tulouttamisen käytäntöjen täsmentämisellä tulee olemaan vaikutuksia tuottoihin. Väestönsuojien siirtyminen Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalta Tilat-palveluun kasvattaa vuokratuottoja 25,0 miljoonalla eurolla.

Toimialalla jatketaan tarpeettomista tiloista luopumista.

Talousarviokohdan käyttötalous on esitetty liitteessä 2.

3 10 03 Asuntotuotanto

Talousarvion mukainen sitova toimintakate on -10,6 miljoonaa euroa, muutos noin -2,7 miljoonaa euroa (34,1 %) verrattuna vuoden 2024 talousarvioon.

Asuntomarkkinoiden ja asuntojen myynnin hidas toipuminen, korkeahko korkotaso ja rakennuttamispalkkioiden väheneminen hankemäärien pienenemisen vuoksi vaikuttavat merkittävästi toimintakatteen laskuun. Etenkin välimuodon hankkeiden tilanteen epäselvyys vaikeuttaa hankkeiden liikkeelle saamista, Helsinki lopettaa Hitas-tuotannon ja hallitus on päättänyt uusien asumisoikeuskohteiden korkotukilainoituksen lopettamisesta. Vuonna 2025 ei näillä näkymin aloiteta uusien Hitas-asuntojen rakentamista. Korvaavan välimuodon, vuokralla omaksi -mallin, pilotointi käynnistetään, kun yhtiö on perustettu ja pilotille sopiva tontti valittu.

Merkittävä muutos on myös Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn lakkauttaminen ja toimintojen siirtäminen ympäristöministeriön yhteyteen vuonna 2025. Valtion tukemien asuntojen rakentamisen on ilmoitettu jatkuvan, mutta muutostilanne todennäköisesti aiheuttaa viivästyksiä hankkeiden rahoituspäätöksiin liittyen.

Erityisasumisen hankkeissa, etenkin uusissa seniorikeskushankkeissa, investointiavustuksen lakkaaminen aiheuttaa merkittäviä haasteita hankkeiden käynnistymiselle. Vuodelle 2025 on kohdennettu valtakunnallisesti ainoastaan 15,0 miljoonaa euroa pitkäaikaisasunnottomien ja vammaisten asumiseen. Kiristynyt rahoitustilanne tulee edellyttämään seniorikeskusten toteutusmallin tavoitteiden uudelleen arviointia hankkeiden taloudellisuuden varmistamiseksi ja käytön aikaisten kustannusten hallitsemiseksi.

Talousarviokohdan käyttötalous on esitetty liitteessä 2.

3 10 04, 3 10 06 ja 3 10 07 talousarviokohdat

Talousarviokohdat 3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet, 3 0 06 Tuki Liikenneliikelaitokselle ja 3 10 07 Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle on esitetty liitteissä 1, 2.

Kaupunkiliikenne Oy:n investoinnit vuosille 2025-2034 on esitetty liitteessä 11.

3 10 08 Palvelut ja luvat

Talousarvion mukainen sitova toimintakate on 36,2 miljoonaa euroa, kasvua noin 1,7 miljoonaa euroa (4,9 %) verrattuna vuoden 2024 talousarvioon.

Rakentamisen suhdanteen epävarmuus ja uusi 1.1.2025 voimaan astuva rakentamislaki vaikuttavat toimintaan. Rakennuslupakäytäntöjä yksinkertaistetaan ja nopeutetaan, samalla rakentamisen laatuvaatimuksia kiristetään. Rakennusvalvonnan rooli rakennushankkeiden valvonnassa tulee kasvamaan. Tietomallipohjaiseen viranomaistoimintaan valmistaudutaan. Lisäksi erityisasumisen subventiomallin purkaminen vaikuttaa asumisen palveluiden talouteen. Myös kohtuuhintaisen asumisen mahdollisuuksien väheneminen muun muassa asumistuen leikkausten ja ARA-asuntojen asukasvalintamuutosten muodossa haastaa toimintaa.

Talousarviokohdan käyttötalous on esitetty liitteessä 2.

3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito

Talousarviokohdan toimintamenojen määrä ovat valtuustoon nähden sitova. Talousarvioehdotuksen mukaan käyttötalouden tulot (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) ovat 12,9 miljoonaa euroa (TA 2024 noin 10,4 miljoonaa euroa) ja toimintamenot 116,9 miljoonaa euroa (TA 2024 noin 102,4 miljoonaa euroa). Menot nousevat noin 14,5 miljoonaa euroa (14,2 %), Vastuuperiaatteen ulkopuolella on investoinneista on siirretty käyttötalouteen 11,3 miljoonaa euroa kirjaustapojen täsmentämisestä johtuen. Muutoin talousarvioehdotus on vastuuperiaatteen mukainen.

Kiinteistön omistajien vastuulla olevien kunnossapitotehtävien laskutusperustetta tarkennetaan aiheuttamisperiaatteen mukaiseksi. Syksyllä 2024 käynnistyy kaksi kilpailutettua urakkaa ja samalla kilpailutettuna hankitun kunnossapidon määrä laajenee. Vaikutukset näkyvät pääosin vuonna 2025.

Lumen merikaadon lopettaminen vaatii kunnossapidolta uusia toimintatapoja, lumenhallinnan kehittämistä ja uusia lumen vastaanottoaikoja. Lumenvastaanoton kehittämiseen on kohdennettu investointirahaa suunnitellusti.

Kaupungin kasvu, merivastaanoton rajoitukset, tiukentuvat ympäristövaatimukset, Green Deal -sopimus sekä kiristyvät lupakäytännöt ovat muuttaneet yleisten alueiden kunnossapidon toimintaympäristöä. Samaa aikaan kuntalaiset odottavat kaupungilta yhä korkealaatuisempaa kunnossapitoa. Nämä yhdessä aiheuttavat kustannusten nousupainetta kunnossapidolle. Kaupungin kasvu ja tiivistyminen laajentavat ja monimutkaistavat kunnossapidettäviä alueita lisäten kunnossapidon kustannuksia. Nykyisellä budjetilla vaaditun laatutason ylläpitäminen on haastavaa, eikä esimerkiksi älyroskishankintaa pystytä edistämään tai uusia penkkejä voida asentaa. Indeksitarkistusten myötä sopimusten hinnat nousevat, mikä syö merkittävän osan vastuuperiaatteen mukai-

sesta liikkumavarasta. Jos päällysteiden laatutason ylläpitoon ei saada lisärahoitusta kasvaa korjausvelka Helsingin tieverkostossa. Merivastaa-
ntoon rajoitukset nostavat lumenkuljetuksen kustannuksia ja osa lumesta joudutaan jättämään katualueille. Tämä haittaa liikennettä ja heikentäen ilmanlaatua keväisin. Talvikunnossapidon laatuvaatimuksia ei pystytä tiukentamaan kantakaupungissa, jolloin laatutaso vaihtelee kantakaupungin ja esikaupunkialueiden välillä. Hiekoitussepin välivarastoinnin lupakäytäntöjä ei muuteta, eikä Green Deal -sopimuksen mukaisia lisävaatimuksia tai puretalkkaritoimintaa voida toteuttaa ilman lisämäärärahoja.

Talousarviokohdan käyttötalous on esitetty liitteessä 2.

Investoinnit

Talousarvion investointiesitykset perustuvat kaupunginhallituksen 10.6.2024 päättämään raamiin. Investointimenoista kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön osoitetut talousarviokohdat 8 01 Kiinteä omaisuus, 8 03 Kadut ja liikenneväylät, 8 04 Puistot ja liikunta-alueet, 8 09 Kaupunkiuudistus sekä 8 10 Suuret liikennehankkeet on kaupunginhallituksen raamissa esitetty yhtenä kokonaisuutena. Muut investointimenot on esitetty raamissa talousarviokohdittain.

Investoinneista käyttötalouteen on vastuuperiaatteen ulkopuolella tehty siirto noin 19,5 miljoonaa euroa.

Investointitulot

Vuonna 2025 kiinteää omaisuutta arvioidaan myytävän 50,0 miljoonalla eurolla, josta kiinteän omaisuuden myyntiin kirjataan tasearvon mukaiset 2,5 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät arvioidut 47,5 miljoonan euron myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan 3 10 01 Kaupunkirakenne ja toimialan yhteiset palvelut.

Vuonna 2025 kiinteistöjä ja osakehuoneistoja arvioidaan myytävän yhteensä 15,0 miljoonalla eurolla, josta muuhun pääomatalouteen kirjataan arviolta tasearvon mukaiset 7,0 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät arvioidut myyntivoitot 8,0 miljoonaa euroa kirjataan talousarviokohtaan 3 10 01 Kaupunkirakenne ja toimialan yhteiset palvelut.

Investointimenot

Talousarvioehdotuksessa esitetään kaupunkiympäristön käyttöön määrärahaa yhteensä 642,8 miljoonaa euroa.

Talousarviokohtaan 8 00 03 Tietokoneohjelmistot, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 6,5 miljoonan euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä täydennysrakennuskorvaukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 30,0 miljoonan euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen sekä täydennyskorvaukset ja korjausinvestoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 17,0 miljoonan euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 02 Rakennukset uudis-, lisärakennus- ja korjaushankkeisiin, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 350,4 miljoonan euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 03 Kadut ja liikenneväylät uudisrakentamiseen, perusparannukseen sekä muihin investointeihin, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 123,8 miljoonan euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 04 Puistot ja liikunta-alueet, uusiin puistoihin ja puistojen peruskorjauksiin sekä pääosin liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden peruskorjauksiin kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 45,4 miljoonan euron määrärahaa.

Talousarviokohdan 8 05 03 Irtaimen omaisuuden perushankinta, kaupunkiympäristön toimialan käytettäväksi ehdotetaan käytettäväksi ehdotetaan talousarvioehdotuksessa 0,5 miljoonan euron määrärahaa.

Talousarviokohdan 8 06 01 Hitas-osakkeiden ostaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 1,0 miljoonan euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 09 Kaupunkiuudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 21,5 miljoonan euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 10 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 46,7 miljoonan euron määrärahaa.

Investointeja koskevat tarkemmat tiedot on esitetty liitteissä 4-10.

Sitovat tavoitteet ja toiminnan tavoitteet

Sitovat tavoitteet mittareineen ja toimenpiteineen sekä sitovien tavoitteiden kytkäytyminen kaupunkistrategiaan on esitetty liitteessä 1.

Sitovien tavoitteiden dokumentointikuvaukset on esitetty liitteessä 12

Toiminnan tavoitteet mittareineen ja toimenpiteineen on esitetty liitteessä 1.

Palvelukustannukset ja suoritteet

Palvelukustannukset ja suoritteet on esitetty liitteessä 3

Toimialan henkilöstötoimikunnan lausunto

Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstötoimikunnan lausunto on liitteessä 13 ja 14

Päätösten vaikutuksen ennakoarviointi

Lainsäädäntö edellyttää päätöksentekoon liittyvää ennakoarviointia. Päätösten vaikutusten ennakoarviointi tarkoittaa, että asian valmisteluvaiheessa arvioidaan millaisia tulevia vaikutuksia käsillä olevasta asiasta tehtävällä päätöksellä on.

Päätökset voivat vaikuttaa kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon, kaupunkikonserniin, henkilöstöön sekä talouteen.

Taloudelliset vaikutukset

Toimialan talousarvion tavoitteissa keskitytään muun muassa turvaamaan asuntotuotannon rakentumisen pitkän aikavälin edellytyksiä. Kaupungissa on kasvavan väestönkasvun myötä tarvetta uusille asunnoille. Asemakaavoituksen tavoite laatia vähintään 400 000 kerrosneliometriä asuntokaavoja kaupungin maalle vastaa kaupungin tarpeeseen luoda tonttivarastoa kohtuuhintaiseen ARA-asuntotuotantoon, näin varmistetaan edellytykset 8 000 asunnon rakentamisen aloitukseen AM-ohjelman mukaisesti. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten turvaaminen on kaupungin kasvun ja yritysten toimintaedellytysten kannalta keskeistä. Riittävä kaavoitus ja tonttitarjonta mahdollistaa työvoiman tarjonnan jatkuvuuden kaupungissa toimiville yrityksille sekä on kaupungin tulonmuodostuksen kannalta keskeistä. Liikennejärjestelmän osalta panostetaan kestäviin ja tilatehokkaisiin kulkumuotoihin. Liikenteen tehostuessa kaupungin toimivuus asukkaille ja yritystoiminnalle paranee, alueiden saavutettavuus kasvaa ja kaupunkitilan viihtyisyys kohenee.

Kuntalaisvaikutukset

Kohtuuhintainen asuntotuotanto mahdollistaa yhä useammalle kuntalaiselle laadukkaita uusia asumisen vaihtoehtoja.

Segregaation ja muun eriytymisen torjunta on kaupungin torjunta on kaupungin keskeisimpiä haasteita, joilla on toteutuessaan merkittäviä

vaikutuksia kaupunkilaisten elämään. Alueiden turvallisuutta ja veto-voimaa kasvatetaan maankäytön ja rakentamisen keinoin, niin alueita kehittämällä, kunnostamalla ja liikkumisen sekä saavutettavuutta edistämällä. Kaupungin tyhjien tilojen asukaskäyttöä lisäämällä tarjotaan tiloja kaupunkilaisten käyttöön ja siten edistetään alueiden viihtyisyyttä ja vetovoimaa. Toiminnalliset alueet kaduilla, puistoissa ja liikunta-alueilla sekä koulujen ja koulujen ja päiväkotien pihat tarjoavat lapsille ja nuorille liikkumisen, leikin ja vapaa-ajan viihtyisiä, aktiivisia ja turvallisia ympäristöjä.

Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen tekee liikkumisesta helpompaa, turvallisempaa ja tasaveroisempaa kaikille väestöryhmille. Kestävillä kulkumuodoilla on moninaisia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia kuntalaisiin niin liikkumisen ja aktiivisuuden lisääntymisen kuin esimerkiksi hengitysilman ja liikenneturvallisuuden kohentumisen myötä. Lisäksi kestävien kulkumuotojen edistäminen tulee liikkumisen mahdollisuuksien tasaveroisuutta kaupunkilaisten välillä. Kävely ja pyöräily ovat houkuttelevia liikkumismuotoja myös talviseen aikaan.

Viheralueiden suojeleminen ja kehittäminen turvaavat asukkaille tärkeitä virkistymisen, liikkumisen ja oleskelun paikkoja.

Ympäristövaikutukset

Toiminnassa huomioidaan energiatehokkuus ja uusiutuvan energian käyttö ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi. Helsingissä säästetään arvokkaimpia luontoalueita ja luodaan uusia viheralueita. Luonnon monimuotoisuutta turvataan lisäämällä metsäisten alueiden lahopuita, niittyjä ja luonnonsuojelualueita. Kaupunkiluonnon turvaamisella ja kehittämisellä on paitsi vaikutuksia kuntalaisten elämään myös olennaisia vaikutuksia niin kaupunkitilojen laatuun, hengitysilmaan, hulevesien hallintaan, luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen sekä hiilinielujen turvaamiseen.

Kaupungin omat rakentamishankkeet ovat energiatehokkaita ja suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan ympäristöystävällisyyden, vähähiilisuuden ja kiertotalouden edistäminen. Olemassa olevan rakennuskannan vähähiilisyyttä parannetaan jatkuvasti mm. energiatehokkuutta parantamalla, uusiutuvan energian tuotantoa lisäämällä sekä parantamalla rakennusten pitkäikäisyyttä mm. ylläpidon kehittämisen ja korjausten avulla.

Organisaatio-, kaupunkikonserni- ja henkilöstövaikutukset

Työn sujuvoittamiseksi tarkastellaan organisaation toimivuutta ja tehdään sisäisiä muutoksia esimerkiksi resurssien tehokkaammalla kohdentamisella. Teknisen alan resurssien palvelustrategian mukaisesti

rakennettujen alueiden kunnossapidon kilpailutettavien urakka-alueiden määrää kasvatetaan merkittävästi. Toimintaa tarkastelemalle parannetaan työn tuottavuutta etsimällä sujuvampia toimintatapoja ja järjestelemällä ne tarkoituksenmukaisesti.

Jalankulku- ja pyörävylien talvikunnossapidon lisäselvitys

Kaupunkiympäristölautakunta päätti kokouksessaan 28.5.2024, § 310, käsitellessään tarkastuslautakunnalle annettavaa lausuntoa vuoden 2023 arviointikertomuksesta, että sille tulisi tuoda budjettilausuntoon mennessä lisäselvitys koskien kävely- ja pyörävylien talvikunnossapitoa käsittelevää vastausta. Selvityksessä kuvataan kunkin vastauksessa kuvatun toimenpiteen osalta

1. mikä on ollut tilanne talvella 2023-2024 ja aiempina 2020-luvun talvina,
2. mitä lisätoimia ollaan ottamassa käyttöön koskien talvea 2024-2025 ja
3. mille tasolle tai mihin tilanteeseen näillä toimin odotetaan päästävän.

Jalankulku- ja pyörävylien talvikunnossapidon lisäselvitys on liitteenä 15.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Sillanpää, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 36211
maria.sillanpaa(a)hel.fi
Piia Backström, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 32098
piia.backstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioehdotus (Perusteluteksti) 2025_KYMP
- 2 Käyttötaloustaulukot 2025-2027_KYMP
- 3 Palvelukustannukset ja suoritteet talousarviokohdittain 2025_KYMP
- 4 Tietokoneohjelmistojen hankinta 2025–2034_KYMP
- 5 Yleisten alueiden ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamisen rakentamisohjelma 2025–2027_KYMP
- 6 Hankeohjelma rakennukset 2025-2034_KYMP
- 7 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2025–2034_KYMP
- 8 Yleisten alueiden ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamisen investiohjelma 2025–2034_KYMP
- 9 Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2025-2034_KYMP
- 10 Yhteenvetotaulukko investoinnit_KYMP
- 11 Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oyn suunnitteilla olevat investoinnit 2025–2034 sekä arvio palvelukorvauksen kehityksestä

03.09.2024

Asia/4

-
	2025–2034_KYMP
12	Sitovat tavoitteet 2025_dokumentointikuvaukset_KYMP
13	Henkilöstötoimikunnan lausunto TAE2025_KYMP_allekirjoitettu ei nettiin
14	Henkilöstötoimikunnan lausunto TAE2025_KYMP_ ilman allekirjoituksia
15	Jalankulku- ja pyörävylien talvikunnossapito_lisäselvitys päivitetty_KYMP

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia / Talouden ohjaus

5

Yliskylänlahden (Laajasalo) asemakaavan muutosehdotus (nro 12834) ja sen asettaminen nähtäville (sisältää liikennesuunnitelman) (a-asia)

HEL 2019-004377 T 10 03 03

Hankennumero 4388_2

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- asettaa 3.9.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12834 (liite nro 3) julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 43. kaupunginosan (Herttoniemi) katu- ja vesialueita sekä 49. kaupunginosan (Laajasalo, Yliskylä) korttelin 49009 tonttia 2, korttelin 49012 tonttia 2, korttelin 49050 tonttia 2 sekä katu-, puisto-, venesatama-, vesi- ja erityisalueita (muodostuvat uudet korttelit 49457–49460).

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2019-004377>

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
 - o Laajasalon opiston säätio sr: 5 000 euroa

5 000 euroa

5 000 euroa

Samalla lautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12834 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheutta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee Laajasalontien pohjoisosaa sekä sen reuna-alueita, Yliskylän venesatamaa, Tengströminpuistoa, Laajasalon opiston tonttia sekä Killingholmansalmea. Tavoitteena on uusien asuntojen rakentaminen ja pikaraitiotieverkoston jatkaminen, liike- ja palvelukeskuksen täydentäminen, liikkumismahdollisuuksien monipuolistaminen, kaupunkikuvan parantaminen sekä Laajasalontien moottorikadun jakaman kaupunginosa-alueen itä- ja länsipuolien yhdistäminen toisiinsa.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Laajasalontien bulevardisoinnin jatkamisen sen pohjoisimmalle osuudelle sekä raitiotien rakentamisen tulevaisuudessa Yliskylästä Herttoniemen suuntaan. Muutoksen myötä raitiotien päätepysäkki voidaan lähitulevaisuudessa sijoittaa Yliskylänlahden kohdalle.

Uudet asuinkorttelit sijoittuvat tiiviisti kadun varrelle sekä nykyisen Tengströminpuiston ja venesataman alueelle. Kaavaratkaisu luo Laajasalontien varteen tiivistä ja vaihtelevan korkuista kaupunkikuvaa. Pitkien lamellirivien taitteita ja kerrosluvun vaihteluita on lisäksi korostettu vehreillä katuaukioilla sekä yksikerroksisilla rakennusosilla, joihin sijoituu liiketilaa. Niiden kautta kortteleiden taakse jäävä puusto näkyy Laajasalontielle ja lisää sen vehreää ilmettä. Lisäksi avauksien kautta asuinpihat saavat lisää luonnonvaloa yksikerroksisen rakennusosan luodessa kuitenkin riittävän melukatveen.

Nykyinen Tuurholmanpolku muuttuu asuinkortteleita reunustavaksi vehreäksi pihakaduksi. Pihakadun länsipuolelle jäävä osa nykyisestä Tengströminpuistosta, lehtokuvioineen ja vanhoine rakennuksineen, säilyy viheralueena. Yleiseen virkistyskäyttöön tarkoitettu rakennettu rantavyöhyke ja aukiotilat sijoittuvat venelaitureiden yhteyteen ja liittyvät osaksi saarta kiertävää rantareittiä. Rantavyöhykkeen eteläosaan, joka avautuu kohti Tullisaarenpuistoa ja Herttoniemenrantaa, on osoitettu rakennusala esimerkiksi rantaravintolalle.

Kaavaratkaisu mahdollistaa Killingholmansalmen ylittävän sillan rakentamisen. Tämä siltayhteys on yksi Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (VISTRA osa II) tunnistetuista Helsingin viher- ja virkistysverkoston kannalta merkittävistä kehittämistarpeista. Sil-

ta yhdistää Laajasalon ja Herttoniemenrannan virkistysalueet ja laajemmin muutkin Itä-Helsingin kulttuuripuiston osat aiempaa tiiviimmin toisiinsa ja tarjoaa uuden vaihtoehdoisen kävelyn ja pyöräilyn reitin kaupunginosien välille. Alituskorkeudesta ja toteutustavasta riippuen silta voi kuitenkin hankaloittaa tai estää vesitse liikkumista, erityisesti purjeveneellä purjehtimista Yliskylänlahden ja Tullisaarenselän välillä. Sillan toteutustavasta päätetään myöhemmissä suunnitteluvaiheissa.

Kaavamuutoksen mukainen kerrosala on 100 840 k-m², joka vastaa noin 2 000 asukasta. Kerrosalan lisäys on 92 405 k-m². Uusi kerrosala sisältää 89 570 k-m² asuinkerrosalaa (josta 1 850 k-m² kivijalkaliiketilaa ja 2 400 k-m² päivittäistavarakaupan liiketilaa), 600 k-m² palveluita ranta-alueelle, sekä 2 110 k-m² laajennuksen Laajasalon opistolle. Asuintontin tonttitehokkuus on keskimäärin 2,2.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi asemakaavan muutosluonnoksen 28.11.2023 ja antoi jatkosuunnitteluohjeeksi muun muassa, että jatkosuunnittelussa rajataan rakentamisen alue kaava-alueella niin, että Tengströminpuiston rannan uhanalaiset lehtoluontotyypit rajataan rakentamisen ulkopuolelle ja ranta säilytetään näiltä osin muokkaamattomana.

Pääosin tämän muutoksen ja osittain myös muun jatkosuunnittelun seurauksena kaava-alueen kerrosala on vähentynyt noin 17 000 k-m². Lisäksi ranta-alueella kaavaluonnoksessa sijainneen päiväkodin korvaava tontti kaavoitetaan Reposalmentien varteen Yliskylän keskustaan valmisteltavassa olevassa Laajasalon palvelukorttelit asemakaavassa. Tältä kaava-alueelta ei ollut löydettävissä mahdollista sijaintia muun muassa ilmanlaadun ja liikennemelun vuoksi.

Kaava-alueeseen on kaavaluonnoksen lautakunta käsittelyn jälkeen liitetty AK-tontti 49050/2, jonka massoittelua on yhtenäistetty muun Laajasalon bulevardin pohjoisosan periaatteita, korottamalla kääntyvä lamelli kahdeksankerroksiseksi ja tekemällä sen viereen yksikerroksinen rakennusosa.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7377), jonka mukaan nykyinen moottoriväylämäinen Laajasalontie bulevardisoidaan ja liikkumismuotoja parannetaan kaikille käyttäjäryhmille. Nykyinen Laajasalontien ylittävä Kuukiventien silta puretaan ja siihen kytkeytyvä nykyinen liittymäjärjestely Laajasalontielle muutetaan kaikki kulkusuunnat mahdollistaviksi tasoristeyksiksi. Laajasalontien keskelle mahdollistetaan tilavaraus pikaraitiotielle sekä puuistutuksille. Ajoneuvoille varataan kaksi kaistaan molempiin suuntiin ja reunoille puuistutukset, pyöräbaana sekä jalkakäytävät

Kaavaratkaisu ja sen toteuttaminen liittyvät suoraan muihin siihen rajautuviin pohjoiseen Yliskylään valmistuneisiin asemakaavoihin, jotka kaikki perustuvat vuonna 2015 kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymiin Laajasalon kaupunkibulevardin suunnitteluperiaatteisiin ja Helsingin yleiskaavaan (2016) sekä sen selvityksiin.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa Kruunusiltaja pitkin kulkevan pikaraitiotien jatkuminen Laajasalon pohjoisosaan. Ratkaisu ottaa huomioon raitiotien jatkamisen edelleen Herttoniemeen yleiskaavan mukaisesti. Tavoitteena on myös liikkumismahdollisuuksien monipuolistaminen, asuntojen rakentaminen pikaraitiotien varteen kasvavan Helsingin tarpeisiin hyvien palvelujen ja joukkoliikenneyhteyksien läheisyyteen, kaupunkikuvan parantaminen, Laajasalontien moottorikadun jakaman kaupunginosa-alueen itä- ja länsipuolien yhdistäminen. Lisäksi tavoitteena on luoda edellytykset viihtyisälle, toiminnalliselle, terveelliselle ja turvalliselle ympäristölle sekä kehittää keskusta-aluetta, joka palvelee Yliskylän lisäksi Laajasaloa laajemminkin.

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021 - 2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että:

- Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina. Täydennysrakentamista toteutetaan erityisesti raideliikenteen varrella ja asemien ympäristöissä.
- Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet.
- Huolehditaan asumisen hallintamuotojen ja asumisvaihtoehtojen monipuolisuudesta eri alueilla.

Sekä Helsingin ympäristöpolitiikka että ”Asumisen ja maankäytön toteutusohjelma” nostavat keskiöön yhdyskuntarakenteen tiivistämisen, raideverkkoon tukeutumisen sekä joukkoliikenneyhteyksien kehittämisen. Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi alueen asemakaavan muutosluonnoksen 28.11.2023 jatkosuunnittelun pohjaksi.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1971 - 2012.

Nykyisin kaava-alueita halkoo moottoritienmäinen Laajasalontie liittymäramppeineen, suojaviheralueineen ja korkeine kallioleikkauksineen ja pengerryksineen. Laajasalontien ja Yliskylänlahden välissä sijaitsevat Tengströminpuisto ja Yliskylän venesatama. Kaava-alueen vieressä on eri vuosikymmenillä rakennettuja pien- ja kerrostalokortteleita sekä Laajasalon opisto, joka kuuluu kaava-alueeseen. Kaava-alueella sijaitsee neljä suojeltua rakennusta: yksi sr-2-merkitty huvila sekä sr-3-merkitty pientalo sekä huvilan kaksi lisärakennusta.

Yliskylänlahti ja sitä ympäröivät rannat muodostavat selkeästi rajautuvan maisematilan. Killingholmansalmen kautta kulkee vesiliikenneväylä, joka jatkuu Laajasalonsillan alitse Tiiliruukinlahdelle. Kaava-alueeseen kuuluvan Yliskylänlahden pohjukan toisella puolella Tullisaareissa on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Tullisaarenpuisto ja Killingholma kuuluvat Museoviraston RKY 2009 -kohdeluetteloon merkinnällä "Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus".

Helsingin kaupunki omistaa pääosan kaava-alueesta. Kaavamuutoksessa mukana olevat Laajasalon opisto sekä kaksi pientalotonttia tonttia ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta ja siitä on neuvoteltu yksityisten maanomistajien kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti, (06/2024):

Esirakentaminen	8,5 milj. euroa
Rantarakenteet	2,8 milj. euroa
Kadut ja liikennealueet	10,6 milj. euroa
Kunnallistekniikka	9,4 milj. euroa
Yhteensä	n. 31 milj. euroa

Esirakentaminen pitää sisällään kaavoitettavan alueen uuden maankäytön edellyttämät esirakentamistarpeet; merialueen ruoppaukset, täytöt ja syvätiivistykset, maa-alueen esirakentamisen sekä pilaantuneen maaperän kunnostamisen kustannukset.

Rantarakenteet pitää sisällään rantamuurirakenteiden kustannukset.

Kadut ja liikennealueet koostuu kaava-alueen liikennealueiden toimenpiteiden kustannuksista.

Yhdyskuntateknisten verkostojen kustannukset jakaantuvat seuraavasti; vesihuolto 5,5 milj. euroa, kaukolämpö 0,9 milj. euroa ja sähkö 3,0 milj. euroa. Kustannuksia ei ole eritelty kaupungin ja operaattorien kesken. Kustannusjako täsmentyy jatkosuunnittelun yhteydessä.

Kustannusarviot eivät sisällä työnaikaisia järjestelyjä tai muita väliaikaisjärjestelyjä.

Lisäksi kaava mahdollistaa Killingholmansillan toteuttamisen. Sillan kustannusarvio vaihtelee riippuen teknisestä toteutustavasta välillä 2,1 - 12,0 milj. euroa.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusosikeuden arvo on karkeasti arvioiden noin 70 milj. euroa. Kaupunki saa yksityisessä omistuksessa olevien tonttien osalta mahdollisesti maankäyttökorvauksia. Maankäyttökorvauksista sovitaan maanomistajan kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaihana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaihana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- Puolustusvoimat
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat joukkoliikenteen sujuvuuteen ja ko-

konaistarkasteluun koko Laajasalontien osuudella, varautumiseen bus-
siliikenteen liikennöimiseen ranta-alueella, Laajasalontien kävely- ja
pyöräilyn ratkaisuihin, vesihuoltoon, johtosiirtoihin, alueen imeytys- ja
viivytysmahdollisuuksiin ja tilavarauksiin, rakentamisen aikataulutuk-
seen, vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointitarpeeseen, Killinghol-
man pyöräily- ja jalankulkusillan toteutukseen, huolehtimiseen suoje-
lujen rakennuksien arvosta, Laajasalon opiston suojeluarvojen arviointiin,
liikennemäärien kasvamisen haasteisiin, Puolustusvoimien raskaan lii-
kenteen tilatarpeiden sekä eri toimijoiden kaapeleiden tila- tai siirtotar-
peiden huomioimiseen sekä sosiaali- ja terveystoimialan tilatarpeiden
huomioimiseen.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, et-
tä asemakaavaa varten on tehty lisäselvityksiä, kuten Killingholman sil-
tävaihtoehtojen esiselvitys (Sitowise, 31.3.2022), Yliskylänlahti, esira-
kentamisen ja ranta-alueiden yleissuunnitelma (Ramboll Finland Oy,
1.7.2022), Ympäristötekniinen tutkimusraportti, Yliskylänlahti, Helsinki
(Vahanan, 24.2.2021), Helsingin Yliskylänlahden asemakaavamuuto-
salueen meriarkeologinen inventointi (Nordic Maritime Group Oy,
12.6.2020), Laajasalon liikenteelliset tarkastelut -rapotti, (WSP,
13.3.2020). Laajasalon opistosta on tehty tontinkäyttöluonnos (Futude-
sign 16.2.2023). Selvitysten pohjalta on kehitetty asemakaavaluonnok-
sen ratkaisuja.

Luonnosaineiston erillinen nähtävilläolo

Luonnosaineiston nähtävilläolo järjestettiin erikseen, jolloin viranomais-
ten kannanotot kohdistuivat vesihuollon kustannusarvioiden täsmentä-
miseen, pumppaamoihin ja yhdyskuntateknisten verkostojen ja niiden
tilavarauksien sekä kapasiteettien varmistamiseen kaavoituksessa,
kaava-alueella oleviin suojeluarvoihin sekä Killingholmansiltaan.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, et-
tä selostusta on päivitetty muun muassa kustannusarvioiden ja kaavan
vaikutuksien kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön osalta. Kaava-
alueelle on tehty uusi kunnallistekniinen yleissuunnitelma ja tarvit-
tavat kunnallistekniikan tilavaraukset on huomioitu asemakaavassa.

Mielipiteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston
nähtävilläolo

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluai-
neistosta kohdistuivat alueelle tuleviin palveluihin, rakentamisen mää-
rään ja korkeuteen sekä suhteeseen pientaloihin, maankäyttö- ja ra-
kennuslain mukaisuuteen, kaavoituksen mosaiikkimaisuuteen, meri-

täyttöihin ja täyttösaareen, Killingholmansiltaan, Laajasalontien bulevardisointiin ja liikenteen sujuvuuteen, Kuukiventien siltaan, Kuukiventie 2:n parkkipaikkoihin, asemakaavan rajaukseen, rannan joukkoliikennekatuun, venesatamaan ja ranta-alueisiin, rantareittiin ja yksityisiin laitureihin, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta puuttuviin luontoarvoihin, alueen luontoarvojen huomioimiseen ja luontotietojärjestelmän kattavuuteen sekä Tengströminpuistoon ja viheralueisiin.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että asemakaavaa varten on tehty lisäselvityksiä, kuten Killingholman siltavaihtoehtojen esiselvitys (Sitowise, 31.3.2022), Yliskylänlahti, esirakentamisen ja ranta-alueiden yleissuunnitelma (Ramboll Finland Oy, 1.7.2022), Ympäristötekniinen tutkimusraportti, Yliskylänlahti, Helsinki (Vahanan, 24.2.2021), Helsingin Yliskylänlahden asemakaavamuutosalueen meriarkeologinen inventointi (Nordic Maritime Group Oy, 12.6.2020), Laajasalon liikenteelliset tarkastelut -rapotti, (WSP, 13.3.2020). Laajasalon opistosta on tehty tontinkäyttöluonnos (Futudesign 16.2.2023). Selvitysten pohjalta on kehitetty asemakaavaluonnoksen ratkaisuja. Mielipiteissä esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 11 kpl.

Luonnosaineiston erillinen nähtävilläolo

Luonnosaineiston erillisen nähtävilläolon yhteydessä saaduista mielipiteistä valtaosassa vaadittiin lähiluonnos ja Tengströminpuiston säilyttämistä luontoarvojen, virkistykseen ja Laajasalon identiteetin perusteella. Useissa mielipiteissä vastustettiin Killingholman siltayhteyttä muun muassa luontoarvojen, käyttöpaineen ja veneilyn näkökulmasta. Useissa mielipiteissä myös vastustettiin ja oltiin huolestuneita Laajasalontien ruuhkautumisesta bulevardisoinnin ja väliaikaisten järjestelyn myötä.

Lisäksi saadut mielipiteet koskivat vuorovaikutusta, kaavarajausta ja -prosessia, Laajasalontien siltaa, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisuutta, kaupunkistrategian tavoitteita, yleiskaavaa, Helsingin kasvua, bulevardisointia, rakentamisen määrää ja korkeutta ja suhdetta oleviin rakennuksiin, pysäköintiratkaisuja, esteettömyyttä ja pelastusta, korttelirakennetta, huoltoaseman ja päiväkodin sijaintia, kustannus- ja hyötylaskelmaa, korkeusasemia, viherkattoja, rantavyöhykettä, Europan -arkkitehtuurikilpailun voittaneen ehdotuksen mukaisuutta, rakentamista Herttoniemen teollisuusalueelle, nykyisten asukkaiden oikeuksia, kaavamääräyksiä, esittelymateriaalia, alueelle tulevia palveluita ja liiketiloja, venesatamaa ja merellistä strategiaa, kesäteatterin säilymistä, Laajasalonopiston täydennysrakentamista, alueelle toivottavaa uimahallia ja liikuntapaikkoja, meritäyttöjä ja maaperää, melua ja ilmanlaatua, lii-

kennettä, väliaikaisia liikennejärjestelyjä, joukkoliikennettä, katuvihreää, puutteellisia luontoselvityksiä ja luontoarvojen huomioimista, metsä- ja puustoinen verkostoa, puistoreittejä, yksityisiä venelaitureita, lintujen huomioimista, luontokadon ja ilmastomuutoksen huomioimista, puutteellisia selvityksiä sekä toteutusta.

Kirjallisissa mielipiteissä on tuotu esiin kriittisen palautteen lisäksi useita suunnitelmasta löydettyjä positiivisia seikkoja. Killingholmansillan rakentaminen saa myös paljon kannatusta. Samoin bulevardisointi ja mahdollisuus jatkaa raitiotietä Herttoniemen suuntaan sekä alueen kehittyminen nähtiin joissain palautteissa positiivisessa valossa.

Asemakaavakarttaan ei tehty muutoksia nähtävilläolon jälkeen ennen lautakuntakäsittelyä. Asemakaavaratkaisuja ja -määräyksiä on kehitetty ja tarkennettu asemakaavaehdotuksessa.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 362 kpl, joista kuusi nähtävilläolon jälkeen.

Kaavaluonnoksen valmisteluaikana saapuneet mielipiteet ja viranomaisten kannanotot sekä vuorovaikutusraportista (päiväty 7.11.2023) ilmenevät vastineet on käsitelty kaupunkiympäristölautakunnassa 28.11.2023, jolloin lautakunta hyväksyi 7.11.2023 päiväty Yliskylänlahden asemakaavan muutosluonnoksen jatkosuunnittelun pohjaksi.

Kaavaluonnoksen hyväksymisen jälkeen saapunut mielipidekirje

Kaavaluonnoksen hyväksymisen jälkeen saapui (27.2.2024) yksi mielipidekirje. Esitetty mielipide kohdistui Laajasalon opiston täydennysrakentamiseen. 7.11.2023 päivätyä vuorovaikutusraporttia on täydennetty 3.9.2024 vastineella kirjeeseen.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Asemakaavoituspalvelu pyytää kaavaehdotuksesta lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus

- Puolustusvoimat
- Suomen turvallisuusverkko Oy
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- sekä muut mahdolliset tahot.

Kaupunki käynnistää kaupunginhallituksen 26.4.2021 (§ 310) tekemän päätöksen mukaisen maankäyttösopimusmenettelyn yksityisten maanomistajien kanssa.

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tyko Saarikko, arkkitehti, puhelin: 09 310 37441
tyko.saarikko(a)hel.fi
Anu Kuutti, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37154
anu.kuutti(a)hel.fi
Sofia Kangas, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 42159
sofia.kangas(a)hel.fi
Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi
Emmaleena Krankkala, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 39255
emmaleena.krankkala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12834 kartta, päivätty 3.9.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12834 selostus, päivätty 3.9.2024
- 5 Havainnekuva, 3.9.2024
- 6 Perspektiivi- ja ilmakuvat
- 7 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7377/3.9.2024)
- 8 Tilastotiedot
- 9 Killingholman siltavaihtoehtojen esiselvitys, Sitowise 2022
- 10 Vaikutukset kaava-alueella sijaitsevien uhanalaisten lehtoalueiden säilymiseen ja kulumiseen
- 11 Kooste veneilyn kehityskuvista Laajasalossa
- 12 Vuorovaikutusraportti 7.11.2023, päivitetty 3.9.2024 ja asukastilaisuuden (21.8.2023) muistio

Oheismateriaali

- 1 Mieli-pidekirje

Muutoksenhaku

03.09.2024

Asia/5

Kustannusten osalta:

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote

Hakijat

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
KYMP Myyntilaskut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kymp/Asemakaavoituspalvelu (kuulutus) tiedoksianto
Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2023 § 623

6 Suurmetsä, Somerikkotie, poikkeamishakemus

Pöydälle 27.08.2024

HEL 2024-004990 T 10 04 01

Asiointitunnus LP-091-2024-01487, hankenumero 5048_136

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä 41. kaupunginosan (Suurmetsä) puistoaluetta (kiinteistönnumerot 91-429-8-421 ja 91-418-3-341) koskevan poikkeamishakemuksen. Hakemuksen mukainen hanke edellyttää poikkeamista asemakaavasta nro 8784 seuraavasti:

- Asemakaavassa osoitetulle lähivirkistysalueelle (VL) saadaan rakentaa alustavien suunnitelmien mukainen 1-kerroksinen huolto- ja sosiaalitalarakennus (125 m²), jonka rakennuskokonaisuuteen liittyy katettu terassi ja luiska (75 m²) sekä rakennuksen vaatima kunnallistekniikka.
- Alueen pohjoisosaan huoltoreitin varrelle saadaan rakentaa 1-kerroksinen kioskirakennus (25 m²).
- Asemakaavassa osoitetulle lähivirkistysalueelle (VL) saadaan rakentaa virkistysalueen käyttöä palveleva enimmillään 53 ap:n pysäköintialue ajoliittymineen (pysäköintialueen pinta-ala on yhteensä noin 900 m²).

Kaupunkiympäristölautakunta päättää myöntää poikkeamisen seuraavilla ehtoilla:

- Suunnitellun pysäköintialueen lähetyvillä sijaitsevalle jätevesipumppaamolle on säilytettävä ajoyhteys.
- Rakentaminen ei saa heikentää vesihuoltolinjojen toimintaa eikä huollettavuutta.
- Helsingin puoleiselle lähivirkistysalueen osalle tulee toteuttaa vähintään 38 polkupyöräpaikkaa.

Maksu

2 910 euroa

Hakija

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu

Rakennuspaikka

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691

Y-tunnus
0201256-6

41. kaupunginosan (Suurmetsä) puistoalue (kiinteistönumeroilla 91-429-8-421 ja 91-418-3-341)

Hakemus

Hakija hakee lupaa kioski-, huolto- ja sosiaalilarakennuksien (yhteensä 150 m²) sekä pysäköintipaikan rakentamiseen, johon ei ole osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa nro 8784 rakennuspaikalle rakennusoikeutta, rakennusala tai pysäköintipaikkaa.

Hakija perustelee huolto- ja sosiaalilarakennuksen rakentamista poikkeamishakemuksen mukaiselle rakennuspaikalle sillä, että lähivirkistysalueella olevaa lampea käytetään jo nykyisellään uimiseen ja epävirallinen uimakäyttö aiheuttaa vaaratilanteita. Huolto- ja sosiaalilarakennukseen sijoitetaan uimavalvojen vaatimat tilat, sekä rannan huoltoa ja käyttöä palvelevia toimintoja, kuten sisäsuihkut sekä wc-tilat. Huolto- ja sosiaalilarakennuksen toteuttaminen mahdollistaa alueen käytön uimarantana, sillä ilman huolto- ja sosiaalilarakennusta uimarantakäyttö olisi mahdotonta. Huolto- ja sosiaalilarakennuksen rakentaminen ei vaikeuta alueen käyttöä virkistysalueena, vaan luo alueelle mahdollisuuksia hallittuun ja turvalliseen virkistyskäyttöön.

Kioskirakennuksen rakentamista asemakaavassa osoitetulle lähivirkistysalueelle (VL) hakija perustelee sillä, että kioskirakennuksen rakentaminen ei vaikeuta alueen käyttöä virkistysalueena, vaan sen toteuttaminen parantaa virkistysalueen palvelutarjontaa.

Autopaikkojen osalta hakija perustelee poikkeamista sillä, että kyseistä aluetta käytetään nykyisin epäviralliseen pysäköintiin. Pysäköintialue toteutetaan palvelemaan alueen kehittyvää virkistyskäyttöä ja on sen kannalta välttämätön, jotta hallitsemattomalta pysäköinniltä välttyttäisiin. Puistosuunnittelun yhteydessä on laadittu liikenneselvitys (liite 5), jossa on kuvattu alueen nykyisiä ja tulevia liikenneolosuhteita ja tarkasteltu suunniteltujen pysäköintijärjestelyjen riittävyttä ja toimivuutta. Tarkastelun analyysi kattaa sekä Helsingin että Vantaan kaupungin nykytilan ja tarpeet. Selvityksen mukaan Helsingin suunnittelualueen puolelle suunnitteilla olevan 39 autopaikan (+ 14 ap laajennusvaraus) voidaan olettaa riittävän hyvin kävijöiden tarpeisiin heidän vieraillessa alueella eri aikoihin päivästä. Lisäksi suunnitellut autopaikat Vantaan kaupungin puolella vähentävät entisestään pysäköintialueen käyttöastetta. Myös alueen hyvä saavutettavuus kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä voi entisestään vähentää autopaikkojen kysyntää.

Säännökset, joista poiketaan

Haettu toimenpide on vastoin voimassa olevaa asemakaavaa ja siten vastoin maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:n 1 momenttia.

Lähtötiedot

Rakennuspaikka sijaitsee alueella, jolla on voimassa 12.3.1984 vahvistettu asemakaava nro 8784. Asemakaavan mukaan rakennuspaikka on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL).

Helsingin yleiskaavassa 2016 rakennuspaikka on osoitettu osittain virkistys- ja viheralueeksi sekä osittain asuntovaltaiseksi alueeksi A2.

Nykytilanteessa rakennuspaikka sijaitsee Jakomäen lammen puistometsässä. Slåttmossenin ja Vaaralan-Jakomäen lampien muodostama kokonaisuus on osa maakunnallisesti arvokasta virkistysverkostoa. Alueella sijaitsee yhteensä neljä pohjavesilampea. Yksi lammista sijaitsee Helsingin suunnittelualueella ja kolme Vantaan puolella. Helsingin puolella sijaitseva lampi, sekä Vantaan eteläisin lampi suunnitellaan ihmisten uimakäyttöön. Pohjoiset lammet ovat luonnontilaisina hoidettavia niiden luontoarvojen takia. Lampien itäpuolella, Vantaan kaupungin alueella, suunnittelualueeseen kuuluu metsäaluetta, jonka läpi suunnitellaan uudet kävely-, pyöräily- ja latuyhteydet. Helsingin kaupungin puolella oleva Sydänlampi suunnitellaan valvotuksi uimarannaksi. Vantaan kaupungin puolella yhden lammen rantaan toteutetaan valvottu uimaranta ja kaksi lammista säilyy luonnontilaisina.

Osallisten kuuleminen ja lausunnot

Hakemuksesta on tiedotettu naapureille kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelun kirjeellä (22.4.2024). Heille on varattu tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen. Laajempi kuuleminen ei ole tarpeen, koska poikkeamisella ei ole vaikutuksia laajemmalle.

Muistutuksia ei ole esitetty.

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta (liikuntapalvelut), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä, Uudenmaan ELY-keskukselta ja Vantaan kaupungilta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntoaan (7.5.2024) seuraavasti, että kiinteistön 91-418-3-341 alueella, suunnitellun parkkipaikan lähetyvillä, sijaitsee HSY:n jätevesipumppaamo ja vesihuoltolinjoja. Pumppaamolle on säilytettävä nykyisenlainen ajoyhteys, ja rakentaminen ei saa heikentää vesihuoltolinjojen toimintaa eikä huollettavuutta.

Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa poikkeamislupahakemuksesta (17.5.2024). Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta ja Vantaan kaupungilta ei saapunut lausuntoa määräaikaan mennessä.

Perustelut

Haettu toimenpide voidaan toteuttaa, koska poikkeamisella parannetaan ja kehitetään Jakomäessä ja Vantaan Vaaralassa sijaitsevien lampien alueen virkistyspalveluita. Nykyisinkin uimakäytössä olevat rannat virallistetaan ja alueen reitistöä parannetaan ja laajennetaan. Nykyistä koira-aitausta muokataan ja sen yhteyteen rakennetaan koko aluetta palveleva pysäköintialue. Puistosuunnittelua on tehty yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa.

Asemakaavassa osoitetulle lähivirkistysalueelle (VL) saadaan rakentaa alustavien suunnitelmien mukainen 1-kerroksinen huolto- ja sosiaalitalarakennus (125 m²), jonka rakennuskokonaisuuteen liittyy katettu terassi ja luiska (75 m²) sekä rakennuksen vaatima kunnallistekniikka. Alueen pohjoisosaan huoltoreitin varrelle saadaan rakentaa 1-kerroksinen kioskirakennus (25 m²). Huolto- ja sosiaalitalarakennuksen rakentaminen lähivirkistysalueelle on perusteltua, sillä lampea käytetään jo nykyisellään uimiseen ja epävirallinen uimakäyttö aiheuttaa vaaratilanteita. Huolto- ja sosiaalitalarakennukseen sijoitetaan uimavalvojen vaatimat tilat, sekä rannan huoltoa ja käyttöä palvelevia toimintoja kuten sisäsuihkut sekä wc-tilat. Huolto- ja sosiaalitalarakennuksen toteuttaminen mahdollistaa alueen käytön uimarantana. Huolto- ja sosiaalitalarakennuksen rakentaminen ei vaikeuta alueen käyttöä virkistysalueena. Kioskirakennuksen rakentaminen lähivirkistysalueelle on perusteltua, sillä kioskin rakentaminen parantaa virkistysalueen palvelutarjontaa. Kummankin rakennuksen rakentaminen voidaan toteuttaa vähäisin häiriöin ympäristölle ja rakentamisella edistetään alueen matkailu- ja virkistyskäyttöä. Hanke ei merkittävästi aiheuta haittaa alueen maisemaan tai muuhun ympäristöön. Poikkeamisen erityinen syy on alueen tarkoituksenmukainen käyttö sekä ympäristön turvallisuuden ja terveyden edistäminen.

Poikkeaminen autopaikkojen rakentamisesta voidaan hyväksyä siten, että asemakaavassa osoitetulle lähivirkistysalueelle (VL) saadaan rakentaa virkistyskäyttöä palveleva enimmillään 53 ap:n pysäköintialue ajoliittymineen. Autopaikkojen lisäksi Helsingin puoleiselle lähivirkistysalueen osalle tulee toteuttaa vähintään 38 polkupyöräpaikkaa. Aluetta käytetään nykyisin epäviralliseen pysäköintiin. Pysäköintialue toteutetaan palvelemaan alueen kehittyvää virkistyskäyttöä ja on sen kannalta välttämätön, jotta hallitsemattomalta pysäköinniltä välttyttäisiin. Poikkeamisella ei ole merkittävää vaikutusta alueen maisemaan tai muuhun ympäristöön. Poikkeamisen erityinen syy on pysäköintijärjestelyjen tarkoituksenmukainen mahdollistaminen.

HSY:n toimittaman lausunnon takia poikkeamispäätökselle on tarpeen asettaa ehdoksi se, että suunnitellun pysäköintialueen lähetyvillä sijaitsevalle jätevesipumppaamolle on säilytettävä ajoyhteys. Rakentaminen ei saa heikentää vesihuoltolinjojen toimintaa eikä huollettavuutta.

Haettu toimenpide ei päätöksessä asetetuin ehdoin aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle taikka alueiden käytön muulle järjestämiselle, eikä vaikeuta luonnonsuojelun taikka rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Haettu toimenpide ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 58 § 1 mom, 145, 171, 173 ja 174 §
Maankäyttö- ja rakennusasetus 85 ja 86 §
Hallintosääntö 16 luku 1 § 2 mom. kohta 15a
Rakennusvalvontataksa 2024, 6 §

Voimassaolo ja jatkotoimenpiteet

Ennen mahdolliseen rakennustoimenpiteeseen ryhtymistä on saatava rakennuslupa, mikäli sellaista edellytetään. Rakennus- tai muu mahdollisesti vaadittava lupa on haettava kahden vuoden kuluessa poikkeamispäätöksen lainvoimaisuudesta lukien. Lupahakemukseen on liitettävä tämä päätös lainvoimaisuustodistuksineen.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon. Julkipanopäivä vastaa pöytäkirjan nähtävilläolopäivää. Päätöksen valitusaika päättyy 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juuso Ala-Outinen, suunnittelija, puhelin: 310 20769
juuso.alaoutinen(a)hel.fi
Mimmi Koriseva, arkkitehti, puhelin: 09 310 52217
mimmi.koriseva(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemapiirros
- 2 Ympäristökartta
- 3 Asemakaavaote
- 4 Puistosuunnitelma
- 5 Liikenneselvitys

Oheismateriaali

- 1 Hakemus
- 2 Lausunnot

03.09.2024

Asia/6

Muutoksenhaku

Poikkeamispäätöksestä

Hallintovalitus, poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisu
Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Maksun osalta

Otteet

Ote

Hakija

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Hallintovalitus, poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisu

Lainvoimaisuusohje, hallinto-oikeus

Hakijan edustaja

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Hallintovalitus, poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisu

Lainvoimaisuusohje, hallinto-oikeus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Hallintovalitus, poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisu

Liite 1

Liite 2

KYMP Myyntilaskut

Tiedoksi

Kymp/Aska poikkeamispäätös tiedoksianto
Kymp/Rakennusvalvontapalvelu tiedoksianto
Valmistelijan tiedoksianto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 27.08.2024 § 394

7

Teollisuustontin uudelleen vuokraaminen Kiinteistö Oy Muonamiehentie 11:lle (Pitäjänmäki, tontti 46137/5)

HEL 2024-011057 T 10 01 01 02

Muonamiehentie 11

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- merkitä tonttiin kohdistuva nykyinen vuokrasopimus (sop.nro 18256, vuokraustunnus T1146-133) päättyväksi 30.9.2024,
- oikeuttaa sekä sopimukset ja valvonta –tiimin päällikön että lakimiehen, kummankin yksin, allekirjoittamaan Helsingin kaupungin puolesta edellä mainitun maanvuokrasopimuksen ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä korjauksia ja tarkennuksia.

(T1146-292)

Esittelijän perustelut

Tonttia ja sen vuokrausta koskevat tiedot

Kiinteistö Oy Muonamiehentie 11 pyytää päätösesityksen mukaisen tontin 46137/5 vuokraamista uudelleen teollisuustarkoitukseen.

Nykyisen maanvuokrasopimuksen vuokra-aika on 1.8.1998-31.12.2027.

Tontilla on voimassa asemakaava nro 10301 (1996), jossa se on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeseen. Tontin pinta-ala on 5 785 m² ja rakennusoikeus 4 339 k-m².

Tontilla sijaitsee 4 216 k-m²:n suuruinen teollisuus- ja varastorakennus.

Yleiskaavassa (2016) tontti on osoitettu toimitila-alueeksi.

Tontin uudelleenvuokraus

Hakijalle esitetään vuokrattavaksi uudelleen päätösesityksen mukainen tontti 31.12.2045 saakka liike- ja varastotarkoituksiin.

Uusia vuokrauserusteita ei ole vahvistettu alueelle eikä tontille.

Alueella tonttien nykyiset vuokraukset ovat enintään vastaavan pituisia.

Tontin vuokraaminen uudelleen kyseiseksi ajaksi ja tarkoitukseen on perusteltua, koska tontti on voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu toimitilatarkoitukseen ja yleiskaavassa toimitila-alueeksi. Asemakaavoitus-palvelu puoltaa uudelleenvuokrausta.

Vuokralainen on täyttänyt nykyisen maanvuokrasopimuksen mukaiset velvoitteensa.

Tontin uusi vuokra

Tontin nykyinen perusvuosivuokra on 2 189,30 euroa elinkustannusindeksissä lokakuu 1951=100, mikä vastaa tämän päivän indeksissä (2330) noin 50 266,33 euroa.

Tontin uudeksi vuosivuokraksi esitetään 2 494,93 euroa elinkustannusindeksissä lokakuu 1951=100, mikä vastaa indeksissä (ind. 2330) noin 58 131,75 euroa.

Uusi vuosivuokra sidotaan elinkustannusindeksin muutokseen siten kuin maanvuokrasopimuksen ehdossa on sanottu.

Tontin vuosivuokra nousee nyt tonttia uudelleen vuokrattaessa, mutta uutta vuokraa aletaan periä kaupunginhallituksen 1.4.2019 (220 §) päättämien tontin luovutusta koskevien linjausten mukaisesti vasta alkuperäisen vuokra-ajan päättymisestä lukien. Tontin uudesta vuosivuokrasta peritään näin ollen 86 % nykyisen maanvuokrasopimuksen alkuperäiseen päättämispäivään eli 31.12.2027 saakka.

Uusi vuosivuokra perustuu tällä hetkellä vuokrasopimuksen käyttötarkoituksen mukaiseen tontin markkinaehtoiseen yksikköhintaan 11,50 euroa/k-m² elinkustannusindeksissä lokakuu 1951=100, mikä vastaa tämän päivän indeksissä 268 euroa/k-m² (ind. 2330), sekä kaupungin-valtuuston päättämään viiden prosentin vuotuisen tuottoon.

Edellä sanotun vuokranmäärityksen markkinaehtoisuus on varmistettu puolueetonta arvioijaa käyttäen (Newsec/hintavyöhykekartta 2021).

Lisäksi esitettävä vuosivuokra perustuu asemakaavan mukaiseen rakennusoikeuteen 4 339 k-m².

Valtiontukiarviointi

Kiinteistö Oy Muonamiehentie 11:n kanssa tehtävän vuokrasopimuksen valmistelun yhteydessä on arvioitu ja varmistettu ulkopuolisen arvioitsijan arviokirjalla vuokratason markkinaperusteisuus. Vuokra on markkinaehtoinen, joten Kiinteistö Oy Muonamiehentie 11 ei saa SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) artiklan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Julkisyhteisöjen toteuttamat taloudelliset transaktiot eivät anna taloudellista etua, eivätkä näin ollen ole valtiontukea, jos niissä noudatetaan tavanomaisia markkinaehtoja (Komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01 kohdat 74 ja 97).

Tontinluovutuslinjausten noudattaminen

Esitettävä tontin uudelleenvuokraus ja sitä koskeva vuokrasopimusluonnos on laadittu kaupunginhallituksen 1.4.2019 (220 §) päättämien tontin luovutusta koskevien linjausten mukaisesti.

Maanvuokrasopimuksen ehdot

Uudelleenvuokrattavan tontin maanvuokrasopimus esitetään tehtäväksi kaupunkiympäristön toimialan tavanomaisin teollisuustonttia koskevin maanvuokrasopimusehdoin.

Toimivalta

Kaupunginvaltuuston hyväksymän hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunta antaa vuokralle toimialan hallinnassa olevia kiinteistöjä enintään 30 vuoden määräaikaisin maanvuokrasopimuksin tai toistaiseksi voimassa olevin maanvuokrasopimuksin, joissa on enintään yhden vuoden irtisanomisaika.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Henna Vennonen, tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36464
henna.vennonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrasopimusluonnos
- 2 Kartta
- 3 Liitekartta aitarasite

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote

Vuokralainen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristö-
lautakunta

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Maka/Make

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

8

Koulutontin vuokraaminen Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 80:lle ja esitys kaupunginhallitukselle vuokrausperiaatteiden hyväksyminen (Vallila, tontti 22542/8)

HEL 2024-011074 T 10 01 01 02

Vallilantie 1

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

A

- merkitä tonttiin kohdistuva nykyinen sisäinen vuokraus (vuokraustunnus Y9122-5) päättyväksi, kun tontin nyt päätettävä vuokrasopimus astuu voimaan,

- valtuuttaa tontit -yksikön yksikönpäällikön päättämään vuokrauksen alkamisajankohdasta vuokra-ajan ollessa 30 vuotta,

- oikeuttaa sekä maaomaisuuden kehittäminen ja tontit –palvelun sopimukset ja valvonta –tiimin päällikön että lakimiehen, kummankin yksin, allekirjoittamaan Helsingin kaupungin puolesta edellä mainitun maanvuokrasopimuksen ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä korjauksia ja tarkennuksia.

B

- esittää kaupunginhallitukselle tontin 22542/8 vuokrausperiaatteiksi seuraavaa:

1

Vuokra-aika on enintään 50 vuotta.

2

Muutoin noudatetaan kaupunkiympäristölautakunnan päättämää hinnoittelua ja vuokrausehtoja.

(L2122-8)

Tiivistelmä

Helsingin kaupunki on vuokrannut usealle yksityiselle koululle tontin asemakaavan mukaisesti koulutoimintaa varten. Rakennukset ovat koulujen yksityistä omaisuutta ja joiden hallintaa varten on usein perustettu oma kiinteistöosakeyhtiö.

Yksityisten koulujen vuokrausperiaatteiden mukaan tontti vuokrataan koulujen toimintaa varten siten, että vuokra määräytyy toteutuneen rakennusoikeuden ja ulkopuolisen kiinteistöarvioitsijan laatiman arviokirjan mukaan sekä käyttämällä muutoin soveltuvin ehdoin liike- ja toimistotonttien vuokrasopimuslomakkeita. Lisäksi vuokra-aika on enintään 50 vuotta.

Vuokrattavaksi esitetty tontti rakennuksineen on Helsingin kaupungin omaisuutta ja on ollut rakennetun omaisuuden ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden hallinnassa. Tontilla sijaitseva kaupungin omistama koulurakennus myydään eri päätöksellä Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 80:lle, joten tontti tulee vuokrata rakennuksen omistajalle.

Esittelijän perustelut

Tonttia koskevat tiedot

Päätösesityksen mukainen tontti nro 22542/8 esitetään vuokrattavaksi 30 vuodeksi Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 80:lle opetustoimintaa varten tontit -yksikön yksikköpäällikön päättämästä ajankohdasta lukien.

Tontilla on voimassa asemakaava nro 8724 (1985), jossa se on osoitettu opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeseen (YO). Tontin pinta-ala on 5 684 m² ja rakennusoikeus 3 200 k-m².

Tontilla sijaitsee 3 270 k-m²:n suuruinen koulurakennus.

Yleiskaavassa (2016) tontti on osoitettu kantakaupunki alueeksi.

Tontin vuokraus ja vuokrausperiaatteet

Päätösesityksen mukainen tontti esitetään vuokrattavaksi 30 vuodeksi opetustoimintaa varten Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 80:lle.

Lisäksi tontille esitetään vuokrausperiaatteeksi, että tontti voidaan vuokrata enintään 50 vuodeksi. Vuokralainen ja rakennetun omaisuuden ja yleiset alueet palvelukokonaisuus ovat sopineet koulurakennuksen vuokraamisesta 40 vuodeksi rakennetun omaisuuden ja yleiset alueet palvelukokonaisuudelle.

Vuokrauksessa noudatetaan yleisesti käytettyjä yksityisiä kouluja koskevia vuokrausehtoja. Näiden mukaisesti vuokra-aika on enintään 50

vuotta ja vuokra määritellään toteutuneen rakennusoikeuden sekä ulkopuolisen kiinteistöarvoitsijan yleisten rakennusten tonteille arvioiman markkina-arvon perusteella.

Koulurakennus on Helsingin kaupungin omaisuutta. Kaupunkiympäristölautakunta päätti 4.4.2023 hyväksyä myyntisuunnitelman, jonka mukaisesti rakennus on tullut myyntiin. Tontti, jolla koulu sijaitsee, ei kuulunut tarjouskilpailuun. Kilpailun yhtenä edellytyksenä oli, että kilpailun voittajan kanssa tehdään maanvuokrasopimus koulutontista.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti 25.1.2024 (6 §) esittää kaupunginhallitukselle mm., että Helsingin kaupungin rakennetun omaisuuden ja yleiset alueet palvelukokonaisuus myy koulurakennuksen Hemsö Oy:lle ja että Hemsö Oy vuokraa koulutilat rakennetun omaisuuden ja yleiset alueet palvelukokonaisuudelle 20 vuodeksi. Myöhemmin Hemsö Oy on perustanut Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 80 -nimisen kiinteistöosakeyhtiön hallinnoimaan koulurakennusta ja jolle nyt esitetään tontin vuokraamista.

Vuokra ja vuokrausehdot

Tontin perusvuosivuokraksi esitetään 2 861,25 euroa elinkustannusindeksissä lokakuu 1951=100, mikä vastaa nykyarvoa noin 65 808,75 euroa vuodessa (ind. 2300).

Vuosivuokra sidotaan elinkustannusindeksin muutokseen siten kuin maanvuokrasopimuksen ehdossa on sanottu.

Vuosivuokra perustuu tällä hetkellä vuokrasopimuksen käyttötarkoituksen mukaiseen tontin markkinaehtoiseen yksikköhintaan opetustarkoitukseen osoitettujen yleisten rakennusten tonttien rakennusoikeuteen 17,50 euroa/k-m² elinkustannusindeksissä lokakuu 1951=100, mikä vastaa nykyarvoa 403 euroa/k-m² (ind. 2300) sekä kaupunginvaltuuston päättämään viiden prosentin vuotuisen tuottoon.

Edellä sanotun vuokranmäärityksen markkinaehtoisuus on varmistettu puolueetonta arvioijaa käyttäen (CBRE/ Arviokirja 24.4.2023).

Lisäksi esitettävä vuosivuokra perustuu yksityisten koulujen vuokrauksissa käytettyyn toteutuneeseen rakennusoikeuteen, mikä tällä tontilla on 3 270 k-m².

Valtiontukiarviointi

Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 80:n kanssa tehtävän vuokrasopimuksen valmistelun yhteydessä on arvioitu ja varmistettu ulkopuolisen arvoitsijan arviokirjalla vuokratason markkinaperusteisuus. Vuokra on

markkinaehtoinen, joten Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 80 ei saa SEUT 107(1) artiklan mukaista valtioneutua.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) artiklan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Julkisyhteisöjen toteuttamat taloudelliset transaktiot eivät anna taloudellista etua, eivätkä näin ollen ole valtioneutua, jos niissä noudatetaan tavanomaisia markkinaehtoja (Komission tiedonanto valtioneutun käsitteestä 2016/C 262/01 kohdat 74 ja 97).

Vuokrausperiaatteiden ja tontinluovutuslinjausten noudattaminen

Kaupunginvaltuusto päätti 20.1.2016 (14 §) vuokrata yksityisille kouluille niillä pitkään vuokralla olleet tontit 50 vuodeksi vuokrausperusteinaan mm. toteutunut rakennusoikeus. Tämä vuokraus noudattaa soveltuvin osin vastaavia periaatteita.

Muutoin esitettävä tontin vuokraus ja sitä koskeva vuokrasopimusluonnos on laadittu kaupunginhallituksen 1.4.2019 (220 §) päättämien tontin luovutusta koskevien linjausten mukaisesti.

Maanvuokrasopimuksen ehdot

Vuokrattavan tontin maanvuokrasopimus esitetään tehtäväksi kaupunkiympäristön toimialan tavanomaisin liike- ja toimistoaluetta koskevin maanvuokrasopimusehdoin.

Toimivalta

Kaupunginvaltuuston hyväksymän hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunta antaa vuokralle toimialan hallinnassa olevia kiinteistöjä enintään 30 vuoden määräaikaisin maanvuokrasopimuksin tai toistaiseksi voimassa olevin maanvuokrasopimuksin, joissa on enintään yhden vuoden irtisanomisaika.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Henna Vennonen, tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36464
henna.vennonen(a)hel.fi

Liitteet

03.09.2024

Asia/8

- 1 Vuokrasopimusluonnos
- 2 Kartta
- 3 Liite_Asemapiirustus_tukimuurin sijainti

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote

Vuokralainen

Kymp

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

9

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Tuulimylyntie 5a (Vartiokylä, Myllypuro) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12888) (sisältää liikennesuunnitelman)

HEL 2022-004013 T 10 03 03

Hankenumbero 1821_14 ja 3628

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- 3.9.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12888 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) katu-, puisto- ja pysäköintialueita (muodostuu uusi kortteli 45592).

Lisäksi lautakunta päättää

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-004013>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Myllypuron kerrostaloalueen pohjoisosassa sijaitsevia katu- ja puistoalueita sekä yleistä pysäköintialuetta. Kaavaratkaisu on tehty, koska Myllypuron kerrostaloalueen pohjoispuolella päiväkotikäisten lasten määrä on kasvanut, eikä alueella ole riittävästi päiväkotipaikkoja. Tavoitteena on kehittää Myllypuron julkisia lähipalveluita ja mahdollistaa uuden, noin 140 lapsen päiväkodin rakentaminen väliaikaisen paviljonkipäiväkodin tilalle. Lisäksi tavoitteena on miellyttävä ja turvallinen kävely- ja pyöräily-ympäristö.

Suunnittelualan pinta-ala on 7 748 m². Kaavaratkaisun ja siitä seuraavan tonttijaon myötä muodostuu yleisen alueen tontti 45127/6 (Y). Tontin pinta-ala on 2 925 m², tehokkuus 0,55 ja kerrosala 1 610 k-m². Rakennuksen ja toimintojen sijoittelun lähtökohtana on ollut puuston ja vehreyden säilyminen sekä tontilla että yleisillä alueilla sekä sovittaminen Myllypuron kaupunkikuvaan.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7569), jonka mukaan päiväkodille osoitetaan pysäköinnin ja päiväkotia palvelevat huoltoajo- sekä saattoliikennetkaisu.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että alueella pystytään monipuolisemmin tarjoamaan julkisia varhaiskasvatuksen palveluita. Nykyistä viheraluetta muuttuu tontiksi ja kaduksi (pp/h) noin 4 300 m². Kaavaratkaisu ei kuitenkaan muuta virkistys- ja viherverkostoa merkittävästi, koska alue on ollut päiväkodin käytössä noin kymmenen vuotta ja alueella aikaisemmin sijainnut pelikenttä on siirretty aikaisemmin kaava-alueelta noin 100 metriä etelään. Lähialueella säilyvät hyvät viherpalvelut ja sujuvat yhteydet laajemmille viheralueille.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021 - 2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että voidaan lisätä varhaiskasvatuspaikkojen tarjontaa läheltä kotia tai perheiden kulkumatkojen varrelta.

Kaavaratkaisu on Myllypuron kerrostaloalueen suunnitteluperiaatteiden (kaupunkisuunnittelulautakunta 17.11.2015) mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue sijaitsee noin 500 m päässä Myllypuron metroasemalta luoteeseen. Kaava alue rajautuu ympäristölle tyypillisiin suorakulmaisessa koordinaatistossa väljästi sijaitseviin lamellikerrostalo kortteleihin ja niiden väliin jääviin vehreisiin, kookasta puustoa kasvaviin piha- ja puistoalueisiin sekä Tuulimylyntien ja Myllynsiiven katualueisiin. Kaava-alueen lounaiskulmassa sijaitsee Myllypuron seniorikeskus. Länsi- ja kaakkoisreunasta kulkee alueen läpi viheryhteytenä ja kävelyreitteinä toimiva puistoalue. 1960-luvulla puistoalueena toteutetulle hiekkapohjaiselle pelikentälle on siirretty vuonna 2015 Kulosaaresta yksikerroksinen paviljonkipäiväkotinä poikkeamispäätöksellä. Nykyinen päiväkotinä koostuu kahdesta 1-kerroksisesta paviljongista, jotka on yhdistetty toisiinsa käytävän avulla.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1962. Kaavan mukaan alue on suurimmalta osin puistoaluetta, mihin on ohjeellisena merkitty leikkikenttä, Tuulimyllyntie ja Myllysiiven yleiselle jalankululle varattu katualue. Tuulimyllyntiestä itään jää pieni puistoalue ja kerrostaloaluetta palveleva yleinen pysäköintialue.

Helsingin kaupunki omistaa puiston sekä katualueet. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnäköalaa noin 150 000 euroa Siipitukki-kadun rakentamisesta. Uuden päiväkodin alustava kustannusarvio on 7,25 milj. euroa vuoden 2024 rakennuskustannusten mukaan. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Päiväkodin rakentamisen aloitus on ajoitettu vuodelle 2032, valmistuminen vuonna 2033.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Telia Finland Oyj, Elisa Oyj, DNA Oyj
- Aurora Kaasunjakelu Oy
- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Helsingin vanhusneuvosto
- Helsingin vammaisneuvosto
- Invalidiliitto ry
- Kynnys ry
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, liikuntapalvelukokonaisuus
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, pelastuslaitos.

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat varhaiskasvatuspalveluiden tarjontaan riittävyys takaamiseksi Myllypuron alueella.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat päiväkotitoiminnan siirtämiseen, rakentamiseen turvalliseen toteutukseen linnuille ja muille elämille ja tietoliikennekaapeleiden sijaintiin ja huomioon ottamisesta suunnittelualueella

Häiriövalon ehkäiseminen huomioidaan rakennuksen ja tontin tarkemmassa suunnittelussa ohjeiden mukaisesti. Lisäksi kaavassa on määräys, jonka mukaan puustoa tulee hoitaa ja uudistaa sekä päiväkodintontilla että yleisillä puistoalueilla. Tämä ohjaa lintujen ja muiden eläinten elinpaikkojen säilyttämiseen.

Kaikkien johtojen osalta mahdollisista johtosiirroista tulee olla yhteydessä johdon omistajaan.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 3 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 7.3. - 5.4.2024

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus.

Muistutuksessa esitetty huomautus kohdistui rakennuksen lasipintojen vaikutuksiin lintujen turvallisuuteen. Toivottiin pesäpaikkoja kolopesijälinnuille.

Kaavaehdotuksesta saatiin 1 viranomaisten lausunto sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnon mukaan kaavaratkaisusta ei aiheudu alueelliseen vesihuoltoon lisäys- eikä muutostarpeita.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja pelastuslaitos.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saadusta muistutuksesta ja viranomaisen lausunnosta sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katri Ruut, suunnitteluavustaja, puhelin: 310 21299
katri.ruut(a)hel.fi

Antti Väisänen, arkkitehti, puhelin: 09 310 52365
antti.vaisanen(a)hel.fi

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi

Marko Ahola, johtava maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 37868

marko.ahola(a)hel.fi

Hanna Ilmonen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37255
hanna.ilmonen(a)hel.fi

Mika Suominen, projektinjohtaja, tilapalvelut, puhelin: 09 310 28563
mika.suominen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12888 kartta, päivätty 3.9.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12888 selostus, päivätty 3.9.2024
- 5 Havainnekuva, 6.2.2024
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7569/3.9.2024)
- 7 Tilastotiedot
- 8 Tehdyt muutokset
- 9 Vuorovaikutusraportti 7.3.2024, täydennetty 3.9.2024
- 10 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Muistutus
- 2 Mielipiteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

03.09.2024

Asia/9

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 9

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

10

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Makasiinilaiturin ja Pakkahuoneenlaiturin perusparannuksen hanke-suunnitelman hyväksymisestä

HEL 2024-008927 T 10 05 02

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle liitteen mukaisen Makasiinilaiturin ja Pakkahuoneenlaiturin perusparannuksen 26.6.2024 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä ja hankkeen toteuttamista siten, että rakennuskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 31 000 000 milj. euroa huhtikuun 2024 kustannustasossa.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi, että Pakkahuoneenlaiturin aluetta tavoitellaan pääosin kaupunkilaisten käyttöön poistamalla satamatoimintaan liittyvät turvatoimialueen kiinteät aidat.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tausta ja tarve

Kaupunkistrategian mukaan Eteläsatamasta ja Makasiinirannasta kehitetään elämyksellistä keskusta, joissa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä. Sataman toiminnan keskittäminen avaa mahdollisuuden Makasiinirannan maankäytön täysimääräiselle kehittämiselle.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Makasiinirannan ja Olympiarannan suunnitteluperiaatteet 13.4.2021 § 173 alueen suunnittelun ja asemakaavan muuttamisen pohjaksi. Suunnitteluperiaatteiden mukaisena tavoitteena on, että Eteläsataman lahden läntistä rantavyöhykettä kehitetään paremmin saavutettavaksi, keskustan elinvoimaisuutta tukeväksi, toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Alueen suunnittelun lähtökohtana on sataman rekkaliikenteen ja henkilöautoliikenteen poistuminen Eteläsatamasta.

Helsingin kaupunki järjesti 2021 - 2022 kansainvälisen laatu- ja konseptikilpailun löytääkseen kumppanin Eteläsataman Makasiinirannan kehittämiseen ja toteuttamiseen. Kilpailun voittajaksi julkistettiin 24.11.2022 Konsortium Gran ryhmän ehdotus "Saaret". Helsingin kaupunki ja opetus- ja kulttuuriministeriö asettivat 8.10.2018 valmisteluhankkeen edistämään uuden, kansainvälistä huipputasoa edustavan arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamista Helsinkiin. Museorakennus esitettiin 28.3.2019 valmistuneessa konseptisuunnitelmaehdotuk-

sessä toteutettavaksi Eteläsataman alueelle osana alueen laajempaa kokonaiskehittämistä.

Kaupunginhallitus varasi Makasiinirannasta 5.6.2023 § 388 alueen Kiinteistö Oy ADM:lle arkkitehtuuri- ja designmuseohankkeen toteutusedellytysten jatkoselvittämistä varten (kehittämisvaraus) ja 12.6.2023 § 414 alueen Niam Oy:lle laatu- ja konseptikilpailun voittaneen ehdotuksen 'Saaret' kehittämistä, kumppanuuskaavoitusta ja toteutusedellytysten jatkoselvittämistä varten (kehittämisvaraus). Varaukset ovat voimassa vuoden 2025 loppuun saakka.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.5.2023 § 336 Elämyksellinen ydinkeskusta, ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 Helsingin ydinkeskustan maankäytön, yleisten alueiden ja liikennejärjestelyiden tarkemman suunnittelun pohjaksi. Kehityskuvassa esitetyn kehittämishankkeiden tavoiteaikataulun mukaan vuonna 2031 Eteläsatama on uudessa käytössä. Eteläsataman ympäristöä suunnitellaan osaksi käveltävää keskustaa.

Huonokuntoisen Eteläsataman Makasiinilaiturin ja Pakkahuoneenlaiturin laiturirakenteiden perusparannus on edellytys edellä mainittujen päätösten mukaiselle alueen maankäytön kehittämiseksi. Makasiinilaiturin perusparannus mahdollistaa maankäytön kehittämisen laiturin takana olevalla alueella. Nykyinen laiturirakenne on huonokuntoinen ja käyttöikänsä päässä. Alueen geotekninen kokonaisvakavuus ei mahdollista maankäytön kehittämistä, mikäli laiturirakennetta ei uusita. Pakkahuoneenlaiturin käyttöikä on jäljellä rajallisesti. Laitureiden uusimisen yhteydessä varaudutaan siihen, että Pakkahuoneenlaituriin voi rakenteiden kestävyiden puolesta kiinnittyä jatkossa keskisuuria aluksia. Laiturirakenne uusitaan, jotta alueella ei tarvitse aloittaa massiivista rakenteen perusparantamista heti uuden maankäytön valmistuttua.

Alue on nykyisin Helsingin sataman hallinnassa ja alueella on sataman rakenteita. Helsingin kaupunki ja Helsingin Satama laativat sopimuksen omistusjärjestelyiden muutoksista ennen töiden alkua.

Hankkeesta on laadittu 26.6.2024 päivätty hankesuunnitelma, joka on liitteenä 1.

Hankkeen laajuus ja rajaus

Hanke kattaa Makasiinilaiturin uudelleen rakentamisen nykyiselle paikalleen. Laiturialueen pituus on noin 160 metriä ja laajuus noin 3 400 m². Samassa yhteydessä toteutetaan porapaaluseinän jatke, joka varmistaa Makasiinirannan 1. vaiheen kortteleiden (Saaret-hanke) geoteknisen vakavuuden.

Lisäksi hankkeessa uudelleen rakennetaan Pakkahuoneenlaituri nykyiselle paikalleen kuitenkin siten, että nykyinen laiturilinja siirtyy noin 1,5 metriä merelle päin, jotta laiturilinja pysyy suorana ja mahdollistaa paremmin alusten kiinnittymisen laituriin. Laiturilinjan muutos tarkennetaan jatkosuunnittelussa. Uusittavan laiturilinjan pituus on noin 190 metriä ja laajuus noin 2 200 m².

Rakentamisessa molemmat rantamuuriosuudet uusitaan ensin, ja tämän yhteydessä uusittaville alueille tehdään tilapäiset pintarakenteet. Rantamuurille tavoitellaan laadukasta visuaalista ilmettä, joka tarkentuu jatkosuunnittelussa, laadukkuuteen on varauduttu kustannusarviota nostavana tekijänä. Lopullisten päällysrakenteen sekä muiden alueen viimeistelytöiden ennakoidaan tapahtuvan alueelle sijoittuvan museon ja asuinrakennusten rakennustöiden jälkeen, osittain saman aikaisesti.

Hanke sisältää myös rakentamisen kannalta välttämättömät putki- ja johtosiirrot.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Hankkeen hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön toimialan maakäyttö ja kaupunkirakenne palvelukokonaisuudessa yhdessä kaupunginkanslian aluerakentamisyksikön kanssa. Hankesuunnittelussa on kuultu asiantuntijoina mm. Helsingin Satamaa, Kaupunginmuseota ja Museovirastoa.

Hankkeen toteutus- sekä ylläpitovastuu on kaupunkiympäristötoimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden yleiset alueet-palvelulla.

Hankkeen rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2025 ja tavoiteaikataulu rakennustöiden valmistumiselle on vuoden 2027 loppuun mennessä. Peruskorjauksen on tarkoitus olla ensimmäinen hanke alueella ja se mahdollistaa maankäytön kehittämisen alueella. Alueen muu esirakentaminen ajoittuu osittain samaan aikaan laitureiden perussparauksen kanssa. Hankkeen toteutusaikataulussa on huomioitu Makasiininrannan uuden maankäytön toteuttaminen ja se yhteensovitetaan sataman vetäytymiseen alueelta.

Pakkahuoneenlaituri on nykyisin käytössä pysäköintialueena. Pakkahuoneenlaiturin korjaustyön aikana Pakkahuoneenlaituri on pois käytöstä, työmaalla ei ole vaikutuksia alueen muihin liikennejärjestelyihin. Laiturin korjaamisen jälkeen alue vapautuu talo- ja katurakentamiselle. Sataman työnaikainen vaiheistus suunnitellaan siten, että sataman maaliikenne voi jatku sujuvasti. Suunnittelussa ja rakentamisessa varmistetaan, että rakennustyöllä ei ole vaikutusta meriliikenteeseen muualla kuin uusittavilla laituriosuuksilla.

Liitteenä olevassa hankesuunnitelmassa on esitetty alustava tarkempi arvio hankkeen toteutusaikataulusta, osittelusta ja vaiheistuksesta. Toteutusaikataulu tarkentuu urakoiden valmistelun yhteydessä.

Rakentamiskustannukset ja rahoitus

Hankkeen arvonnalisäveroton kokonaiskustannusarvioon perustuva enimmäishinta on 31 milj. euroa huhtikuun 2024 kustannustasossa. Enimmäishinta sidotaan maanrakennuskustannusindeksin pistelukuun 131,22 (04/2024, 100= 2015 taso).

Laiturien rakentamiseen on varauduttu vuoden 2024 talousarvion investointiohjelmassa (8 08 01 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi, esirakentaminen, Makasiiniranta). Makasiinirannan esirakentamiseen on varattu vuosille 2025 - 2027 yhteensä 43,5 milj. euroa sisältäen laiturien rakentamisen lisäksi myös alueen muun esirakentamisen aloittamisen.

Makasiinirannan esirakentamiseen vuosille 2024 - 2033 on investointiohjelmassa varattu yhteensä 85,5 milj. euroa. Makasiinirannan esirakentamisen tarkentunut rahoitustarve ja ajoitus tullaan huomioimaan tulevien vuosien talousarvioehdotuksissa.

Vaikutukset käyttötalouteen

Hanke lisää kaupungin vastuulla olevan infrastruktuurin määrää. Vuosittainen laskennallinen kustannus on noin 1,5 % hankkeen jälleenhankinta-arvosta eli noin 400 000 euroa, josta 1%-yks on varautumista peruskorjaukseen ja 0,5%-yks kunnossapito- ja hoitotöitä.

Pakkahuoneenlaituri

Eteläsatamassa satamatoimintoiminnot kehittyvät lähivuosina niin, että Makasiinilaiturin nykyisen risteilyalueen pohjoinen puolikas vapautuu satamatoiminnoilta kaupunkilaisten käyttöön Makasiinilaiturin taitorakenteiden peruskorjauksen valmistuttua. Lisäksi tämän satamatoiminnoilta vapautuvan ranta-alueen pohjoispuolella olevaa Pakkahuoneenlaiturin risteilyaluetta tullaan käyttämään jatkossa vain rajoitetusti satamatoimintoihin valtiolivierailujen ja viranomaiskäyntien tarpeisiin. Siten Pakkahuoneenlaituri ei edellytä jatkossa kiinteää aitarakennetta. Alueen rakentuessa Pakkahuoneenlaituri on vapaasti kaupunkilaisten käytettävissä lukuun ottamatta hetkiä, jolloin vesiteitse tapahtuvien erityiskäyntien aikana pääsy asiattomilta estetään turvallisuuden varmistamiseksi. Kiinteän aidan poistamisen aikataulusta sovitaan Helsingin sataman vetäytymissuunnittelun yhteydessä.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 milj. euroa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Lasse Toivanen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 39343
lasse.toivanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Makasiinilaiturin ja Pakkahuoneenlaiturin perusparannuksen hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Otso Kivekkään valtuustoaloitteesta, joka koskee historiallisten raitiovaunujen säästämistä**

HEL 2024-007072 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa lausunnon kaupunginhallitukselle:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki valmistele yhteistyössä Kaupunkiliikenteen ja muiden asiaan liittyvien tahojen kanssa säätiön tai muun mallin, jolla historialliset ratikat voidaan säilyttää ja mahdollisuuksien mukaan liikennöidä niillä Helsingin kantakaupungin rataverkolla.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että toimivan raitiovaunukaluston laajempi kulttuurimatkailukäyttö tuo raitioteiden ja samalla koko kaupungin historian lähemmäksi yleisöä tavalla, jota ei voi täysin korvata näyttelymateriaalilla.

Museoviraston ”Rakennettu hyvinvointi”-sivuston liikenteen ympäristöjä koskevassa osassa todetaan, että liikennejärjestelmä on yksi eniten julkisen ulkotilan käyttöä ja ilmiä muokannut tekijä. Niin on myös Helsingissä. Kantakaupungin raitiotieverkko on rakentunut 1800-luvun lopulta lähtien osaksi laajenevaa kaupunkirakennetta ja myös katumiljöön olennaiseksi osaksi. Kantakaupungin pohjoisosassa – erityisesti Kalliossa ja Vallilassa - raitioteiden kaupunkikuvallinen merkitys on huomattava. Vallilan, Koskelan ja Töölön raitiovaunuarikat ovat myös arvokkaita lähialueensa rakennetun ympäristön osia.

Raitiovaunukalusto on tärkeä historiallisen kokonaisuuden osa, mutta sen vaalimisen haasteena on muuta raitioteiden infrastruktuuria suurempi vaihtuvuus; uusia vaunuja on otettu käyttöön jokaisella vuosikymmenellä liikennöinnin aloittamisesta lähtien. Kulttuuriperinnön suojelun ja tutkimuksen näkökulmasta tilanne on silti tyydyttävä, sillä kaupungin museo omistaa 11 vaunun museokokoelman vuosilta 1890 - 1955. Vaunuja on esillä raitiovaunumuseossa ja niiden historiaa on kartoitettu sekä museon että Suomen Raitiotieseuran toimesta.

Olisi suotavaa, että museoesineiden ohella käytössä olisi myös liikennöivää historiallista kalustoa, jolloin vaunut on mahdollista kokea osana katu ympäristöä. Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisuudet historiallisen raitiovaunukaluston säilyttämiseen ja esittelykäyttöön kartoitetaan ja pyritään löytämään ratkaisu, joka turvaa sii-

hen tarvittavat taloudelliset ja toiminnalliset resurssit. Samalla on huolehdittava, että vaalimisessa huomioidaan raitioiteiden infrastruktuuri kokonaisuudessaan.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Otso Kivekäs ja 35 muuta valtuutettua ovat tehneet 15.5.2024 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Aloite historiallisten raitiovaunujen säästämiseksi

Vappuna Kaupunkiliikenne oy lähetti kaksi helsinkiläistä historiallista raitiovaunua sekä yhden saksasta ostetun romutettavaksi ilman, että aiheesta olisi käyty yhteiskunnallista keskustelua tai edes informoitu yhtiön hallitusta. Onnistuin keskeyttämään romutuksen ja helsinkiläiset kaksi vaunua ovat mahdollisesti yhä pelastettavissa.

Helsingin historiallisia, 70-lukua edeltäviä raitiovaunuja on ajokuntoisina jäljellä vain 11 kappaletta. Kaupunkiliikenne oy omistaa vaunut nro 2, 9, 157, 175 (Spårakoff) ja 505 vuosilta 1917-1959 sekä vaunut 339 (1955) ja 12 (1959), joiden romutus on nyt keskeytetty. Stadin Ratikat oy omistaa vaunut 50, 135, 233 ja 615 vuosilta 1909-1930. Lisäksi kaupunginmuseolla on 11 vaunua vuosilta 1890-1955, mutta niitä käsitellään museoesineinä, eikä pidetä ajokunnossa.

Kaupunkiliikenne oy:n tehtävä on liikennöidä ja kehittää nykyaikaista raideliikennettä. Historiallisten arvojen säilyttäminen ei ole sen ydintehtävä, eikä se voi laskuttaa historiallisen kaluston ylläpitoa asiakkaaltaan HSL:ltä. Kaupungin tehtäviin kuitenkin kuuluu myös historiansa ylläpitäminen ja siksi historiallisten vaunujen hallintaan tulee löytää ratkaisu.

Stadin Ratikat oy on ratikkaharrastajien perustama yhtiö, joka on ylläpitänyt omistamiaan vaunuja ja liikennöinyt niillä museorattikka-ajaja sekä tilausajaja. Toiminta on ollut rahallisesti melko pienimuotoista. HKL on aikoinaan antanut varastotilaa ja ratainfraan käyttöön yhtiölle ilmaiseksi. Koronan jälkeen toimintaa ei ole ollut.

Museovirasto on myös tänä keväänä perustanut asiantuntijalautakunnan arvioimaan säilynyttä historiallista raitiovaunukalustoa ja auttamaan valtionavustushakemusten käsittelyssä.

Ennen koronaa suunniteltiin mallia, jossa olisi perustettu säätiö hallinnoimaan vanhoja ratikoita, suunnittelu kuitenkin katkesi koronaan. Säätiö voisi ottaa vastuulleen Kaupunkiliikenteen nykyiset vaunut, mahdol-

lisesti Stadin ratikoiden vaunut ja sijainnikseen esimerkiksi Vallilan käytöstä poistuvan ratikkavarikon vanhimman, vuodelta 1914 olevan osan. Myös ratikkamuseotoiminta voitaisiin yhdistä osin tai kokonaan säätiön yhteyteen, jos kaupunginmuseo näkee sen tarkoituksenmukaiseksi.

Kaupunki joutuisi rahoittamaan säätiötä ainakin alkupääomassa ja mahdollisesti myös toiminnan aikaisesti. Muu rahoitus voisi tulla sponsorituloista, tilaus- ja museoajoista sekä mahdollisesti muusta toimintaan liittyvästä liiketoiminnasta.

Vastaavaa toimintaa on muun muassa Tukholmassa ja Göteborgissa, joissa yhdistykset ylläpitävät vanhaa kalustoa ja liikennöivät museoajoja.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki valmistelee yhteistyössä Kaupunkiliikenteen ja muiden asiaan liittyvien tahojen kanssa säätiön tai muun mallin, jolla historialliset ratikat voidaan säilyttää ja mahdollisuuksien mukaan liikennöidä niillä Helsingin kantakaupungin rataverkolla."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 7.10.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 09 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.05.2024 Kivekäs Otso Aloite historiallisten raitiovaunujen säästämiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ym. talousarvioaloitteesta koskien sähkölauttayhteyttä Vartiosaaren

HEL 2024-007976 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että kaupungin vuoden 2025 talousarviossa varataan rahoitus Vartiosaaren sähkölauttayhteyden jatkamiseksi ja jatkosopimuksen suunnittelemiseksi niin, että liikennöinti jatkuu vähintään nykyisessä laajuudessaan siihen asti, kunnes lautan korvaava pääsy saareen on valmistunut.

Helsingin Kaupungin virkistysaarien vesiliikenneyhteyksien järjestämisestä vastaa kulttuuri- ja vapaa-ajantoimialan merelliset palvelut - yksikkö. Lähtökohtaisesti Helsingin saariston virkistyksen ja vapaa-ajan liikenne on toiminut markkinaehtoisesti. Helsingin kaupunki on vain poikkeustapauksissa ja hankeluontoisesti subventoinut saariston virkistyskäyttöä palvelevaa vesiliikennettä.

Vartiosaaren järjestetään kuitenkin lauttayhteys Laajasalosta Reposalmen laiturista Helsingin osallistavan budjetoinnin hankerahoituksella ainakin kesäkaudella 2024, mutta kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan arvon mukaan myös todennäköisesti 2025 - 2026 kesäkausien aikana.

Vartiosaaren sähköistä lauttaliikennettä on kesäkausilla 2020 - 2024 rahoitettu erillisellä Helsingin osallistuvan budjetoinnin hankerahoituksella. Lisäksi Vartiosaari on ollut yksi itäisen saariston vesiliikennereitin pysähdyspaikoista. Tällä hetkellä vaikuttaa mahdolliselta käyttää osallistavan budjetoinnin rahoitusta lauttayhteyden mahdollistamiseksi vielä noin kolme kesäkautta. On mahdollista, että tämän jälkeen Vartiosaaren liikennöivä sähkölautta toteutetaan markkinaehtoisesti niin, että lipputulot kattavat kustannukset.

Laajasalon ja Vartiosaaren välillä kulkevan sähkölautan kustannuksiin ei ole varauduttu vuoden 2025 kaupunkiympäristön toimialan talousarviossa.

Lausunto on valmisteltu yhdessä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691

Y-tunnus
0201256-6

Talousarvioaloite

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 13 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Sähkölauttayhteyden jatkaminen Vartiosaaren kunnes korvaava pääsy on valmistunut

Helsingin osallistavan budjetoinnin ensimmäisellä kierroksella vuonna 2018 toteutukseen eteni aloite sähkölauttayhteydestä Vartiosaaren. Lauttayhteys on palvellut kaupunkilaisia vuodesta 2020 lähtien ja helpottanut pääsyä retkeilemään ja virkistäytymään Vartiosaaren ainutlaatuisen luontoon. Tämä kuluva vuosi 2024 on nykyisellä sopimuksella viimeinen vuosi, jolloin Vartiosaaren pääsee sujuvasti sähkölauttayhteyden turvin. Vartiosaaren on kaavailtu siltaa, mutta tämän toteuttaminen on vielä suunnitteluasteella ja silta on käytettävissä vasta mahdollisesti vuonna 2030.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsingin talousarviossa vuodelle 2025 varataan rahoitus Vartiosaaren sähkölauttayhteyden jatkumiselle. (Osallistavassa budjetoinnissa kustannus toteutukselle oli 110 000€ ja sillä rahoituksella lauttaliikenne on kilpailutettu ja toteutettu nyt neljän vuoden ajan.) Esitämme myös, että lauttayhteyden jatkosopimuksessa suunnitellaan jatko vähintään nykyisessä laajuudessa siihen asti, kunnes lautan korvaava pääsy saareen on valmistunut."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Vili Tuomisto, projektinjohtaja: 09 310 52606
vili.tuomisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Sähkölauttayhteyden jatkaminen Vartiosaaren kunnes korvaava pääsy on

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Mari Holopaisen talousarvioaloitteesta koskien Herman-
ninrannan rantapuiston kehittämistä**

HEL 2024-007972 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talousarvioaloitteessa esitetään, että Hermannin rantapuiston suunnittelua aikaistettaisiin, jotta tulvaherkkä alue saataisiin nopeammin useampien kaupunkilaisten käyttöön ja Vanhankaupungin rannan yhteydeksi Kalasataman ja Arabianrannan välille. Aloitteen tekijä ehdottaa puiston kehittämiseen varattavaksi 100 000 euroa, esimerkiksi pitköspuiden rakentamiseen.

Hermannin rantapuisto on merkityksellinen osa uudistuvaa Hermanninrannan aluetta, mikä on alkujaan syntynyt täyttömaalle. Osittain hallitsemattomasti tehdyt rannan täytöt jatkuivat 1990-luvulle asti, ja osa käytetystä maa-aineksesta on ollut valmiiksi pilaantunutta. Puiston viher- ja virkistysarvojen yhteensovittaminen on maaperän pilaantuneisuuden ja vaihtelevan stabiliteetin vuoksi haasteellista. Lähtökohtaisesti puistoon ei voida sijoittaa herkkiä toimintoja, kuten leikkipaikkoja, tai mittavia kaivutöitä vaativia toimintoja. Nykytilassaan rantapuisto on tyyppillinen ruderaattialue, jossa luontainen sukkessio on alkanut muokata joutomaata.

Hermannin rantapuiston haastavien olosuhteiden kehittäminen on jo käynnissä. Alueen viher- ja virkistysarvojen yhdistämiseksi etsitään laadukasta ratkaisua maisema-arkkitehtuurikilpailun avulla vuodesta 2025 alkaen. Kilpailun myötä puistosta on tarkoitus kehittää biodiversiteetiltään huippuluokkainen ja omalaatuinen urbaani luontokohde, joka hyödyntää tulvavettä osana alueen luonnetta. Virkistyskäytöltään puistosta muodostuu elämyksellinen ja vetovoimainen osa Vanhankaupunginlahden luontoaluetta.

Kilpailun valmistelu on parhaillaan käynnissä ja selvityksiä alueen luontoarvoista (muun muassa sammakko-, lepakko- ja kasvillisuusselvitykset) on laadittu kesän 2024 aikana. Kilpailu käynnistyy syksyllä 2025, ja voittaja julkistetaan vuoden 2026 alussa. Kilpailu tähtää suoraan puiston toteutussuunnitteluvaiheeseen. Tarkoituksena on löytää kilpailun kautta suunnitteluratkaisu, josta voidaan jatkaa suoraan toimeksiantona toteutussuunnitteluun.

Talousarvioaloitteessa esitetty Hermannin rantapuiston kehittämisen aikaistaminen pienimuotoisin toimenpitein, alueen maaperä ja pilantuneisuus huomioiden, on mahdollista vuoden 2025 talousarvion määrärahojen puitteissa.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Mari Holopainen on tehnyt 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Talousarvioaloite: Hermanninrannan rantapuiston kehittäminen

Hermanninranta ja sen rantapuisto sijaitsee Kalasataman ja Arabianrannan välissä. Rantapuisto on kohta, jossa tulvavesi saa vallata puiston. Tämän vuoksi se on joko veden vallassa, tai niin mutainen, että siellä on vaikea kävellä. Hermanninrannan rantapuiston kehittämistä tulisi aikaistaa, jotta Vanhankaupungin rantaa pitkin pääsisi kiertämään. Tällä hetkellä tulvaveden vuoksi tätä reittiä käyttää harva, mutta esimerkiksi pitkospuiden avulla reitti palvelisi hyvin monia vanhankaupungin lähellä ja kaukana asuvia kaupunkilaisia.

Esitän, että Helsinki varaa Hermanninrannan rantapuiston kehittämiseen, kuten pitkospuihin, 100 000 euroa."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Riikka Rossi, maisema-arkkitehtiharjoittelija: 09 310
riikka.rossi(a)hel.fi

Liitteet

1 Hermanninrannan rantapuiston kehittäminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien ve-
siliikennereittejä Eteläsatamaan ja Kauppatorille**

HEL 2024-007961 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että kaupunki varaa osana joukkoliikennematkaisuja määrärahat uusille vesiliikennereiteille, jotka yhdistävät Olympia-terminaalin ja Kauppatorin alueet Hernesaaren ja Jätkäsaaren risteilijälaitureille.

Uusien vesiliikennereittien vaatimiin kustannuksiin ei ole varauduttu vuoden 2025 kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotuksessa.

Helsingin Satama on jo toteuttanut Hernesaaren vesiliikenteen mahdollistavan laiturin, joka on kaikkien liikennöitsijöiden käytettävissä. Lisäksi valmisteilla olevassa Hernesaaren asemakaavassa on huomioitu vesiliikenteen tarvitsemat rakenteet, kuten vesibussilaituri.

Helsingin kaupungin on perusteltua keskittyä vesiliikenteen kehitystyössä jo nyt olemassa oleviin vesiliikennereittilinjoihin ja ohjata vesiliikennealuksia käyttämään jo olemassa olevia laitureita. Muun muassa kaupunkiympäristön toimiala jatkaa vuoropuhelua vesiliikenneyrittäjien sekä risteilytoimijoiden kanssa osana vesiliikenteen kehittämistä.

Helsingin merellisen strategian yksi painopiste on päästöttömän vesiliikenteen kehittäminen. Helsingin kaupunki laatii parhaillaan sähköisen vesiliikenteen kehittämissuunnitelmaa, ja se valmistuu vuoden 2024 aikana. Suunnitelmassa keskitytään kaupunginhallituksen päätöksen 27.06.2022 516 § perusteella toimenpiteisiin, joilla ohjataan markkina-toimijoita siirtymään kohti päästöttömiä ratkaisuja sulan veden liikenteessä sekä muita keinoja, jotta puolet Helsingin lauttaliikenteestä on päästötöntä vuonna 2030.

Joukkoliikennepalveluita Helsingissä järjestää Helsingin seudun liikenne (HSL). Nykyisiä julkisen liikenteen vesiliikennereittejä ovat Suomenlinnan henkilö- ja huoltoliikenteen reitit sekä Kruunuvuorenrannan ja Meritullintorin välinen lauttayhteys.

Potentiaali ja taloudellinen toteuttamiskelpoisuus Hernesaaren, muiden rantakohteiden ja keskustan yhdistäville lauttareiteille kasvaa olennai-

sesti Hernesaaren asuntorakentamisen valmistuessa 2030-luvulla. Tämä tullaan ottamaan huomioon vesiliikenneyhteyksien kehittämistä suunniteltaessa.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajantoimialan kanssa.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Arja Karhu ja 3 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Jätkäsaaresta ja Hernesaaresta vesiliikennereitti Etelä-satamaan ja Kauppatorille

Tällä hetkellä Itämeren risteilyliikenne on maailman turvallisuustilanteen ja Venäjä- sulkujen takia normaalitilannetta vähäisempää. Kuitenkin risteilijöiden matkustajamäärät ovat tuhansia matkustajia laavaa kohti ja heidän kulkemisensa keskustaan tapahtuu pääosin busseilla, takseilla ja jalan raitioliikenteen lisäksi. Tällä hetkelläkin tarvitaan yli kolmesataa bussia näihin kuljetuksiin/ alus. Varsinkin Hernesaaren tultua valmiiksi, lisääntyy alueelta keskustaan suuntautuva liikenne entisestään jakautuen nykytilanteen mukaisesti myös alueen kapeille asuinkaduille. Samalla lisääntyvät liikennepäästöt ja liikennevalojonotus sekä asuinkatujen ja puistojen turvattomuus. Etelän ranta- alueet ja Kaivopuisto eivät kaipaa lisää liikennettä.

Säännöllinen vesibussireitti risteilylaitureilta Helsingin keskustaan vähentäisi turismibussien asuinkaduilla aiheuttamia liikenneluuhkia ja samalla myös päästöjä.

Se loisi myös hienon näkökulman kaupunkiimme tulijoille. Lisäksi vesiliikennereitti olisi suora yhteys, nyt jo toimivien sight-seeingreittien lisäksi, Sataman, Wanhan kauppahallin ja kauppatorin alueelle sekä Katajanokan laivaterminaaliin ja Kauppatorin vesibussiliikenteelle. Vesiliikenne liikennemuotona työllistää ja ylläpitää suomalaista merenkulkuosaamista sekä tuo asiakkaita tyhjenevän niemen yrittäjille, kauppaan ja kauppatorille.

Haasteiksi muodostuvat risteilyalueilla riittävät laituritilat useille vesibusseille tai lautoille ja Etelä- Satamassa ponttoonilaituristo, jossa myös kiinteän laiturin korkoerot ja sataman tarvitsemat laiturialueet tulevat huomioiduiksi.

Merellinen Helsinki ja helsinkiläiset tarvitsevat myös merellisen joukko liikenteen.

Me valtuutetut esitämme, että kaupunki varaa riittävän rahan vesiliikennereitin perustamiseksi Olympiaterminaalien ja Kauppatorin alueen ja risteilijälaitureiden välille Herne- ja Jätkäsaaren yhdeksi joukkoliikennemuodoksi."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Vili Tuomisto, projektinjohtaja: 09 310 52606
vili.tuomisto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jätkäsaaresta ja Hernesaaresta vesiliikennereitti Etelä-satamaan ja Kauppatorille
- 2 KHS 27.6.2022 §516 Sähkölauttahankkeen loppuraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

15

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Anniina Iskaniuksen ym. talousarvioaloitteesta koskien
monimuotoisemman kaupunkiluonnon tukemista puistoissa ja ka-
dunvarsilla**

HEL 2024-007960 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talousarvioaloitteessa toivotaan kaupunkiluonnon monimuotoisuuden tukemista muuttamalla osa puistojen ja katualueiden nurmikoista niityiksi. Lisäksi esitetään, että Helsinki valmistelelee uusia niityiksi muutettavia kohteita ja varaa tähän riittävät varat.

Kaupunkiympäristön toimiala lisää kaupunkiluonnon monimuotoisuutta rakennetussa ympäristössä monin tavoin, mikä on huomioitu vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa.

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmalla (Lumo-ohjelma) edistetään rakennetussa ympäristössä nurmikoiden muuttamista niityiksi useilla toimenpiteillä osana kaupunkiympäristön toimialan tavanomaista toimintaa. Vähällä käytöllä olevien tai huonokuntoisten nurmikoiden muuttamista niityiksi edistetään hoitotavan muutoksella ja uusniittyjä perustamalla. Vuoden 2024 tavoitteena on ollut siirtää leikattuja nurmia niityiksi 40 000 m². Toteutunutta kokonaisuutena koko kaupungin alueelta ei ole vielä saatavilla, mutta jo yksin Arabian ja Toukolan rantapuistoissa 34 000 m² suuruista alaa on ryhdytty hoitamaan niityinä.

Uusien tai nurmikoista niityiksi muutettavien alueiden lisäämisessä otetaan huomioon, etteivät niityt kestä kulutusta toiminnallisilla alueilla nurmikoiden tavoin, eikä liikennealueilla kasvillisuuden korkeus saa aiheuttaa näkemäesteitä. Peruskorjattavien tai uusien puistojen ja katualueiden hankeohjauksen yhteydessä tarkastellaan suunnitelmia niityverkoston sekä lintujen, pölyttäjien että muiden eläinten ravintokasvien näkökulmasta, mikä suosii myös aikaisemmin nurmikoina olleiden alueiden muuttamista niityiksi. Niittyjen ja monimuotoisuuden lisäämistä edistää osaltaan keväällä 2024 julkaistu Sallitusti villi -opas, jonka tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden vaaliminen ja runsastaminen rakennetussa ympäristössä.

Kaupunkiympäristön toimiala valmistelee parhaillaan Helsingin katuvihreäverkoston selvitystä, jossa myös tutkitaan keinoja kasvillisuuden lisäämiseen katu ympäristöissä. Työssä tunnistetaan muun muassa katualueille osuvat niittyverkoston katkoskohdat, joita pyritään korjaamalla perustamalla uusia niittyjä katkoksiin.

Helsingin uusimmalla OmaStadi-kierroksella vuonna 2024 äänestettiin jatkoon neljälle suurpiirille kuutta ehdotusta, joissa tavoitteena on lisätä niittykasvillisuutta ja kukkaloistoa sekä ihmisille että pölyttäjille. Tätä tehdään perustamalla uusia niittyjä ja muuttamalla nurmikoita niityiksi hoidon keinoin osallistavan budjetoinnin rahoituksella yhteensä 1,15 milj. eurolla. Hankkeiden lopulliset sijainnit suurpiirien sisällä ja toteutettavien alueiden määrä tarkentuvat syksyllä 2024 toteutussuunnittelun aikana.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Anniina Iskanius ja 14 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Monimuotoisemman kaupunkiluonnon tukeminen puistoissa ja kadunvarsilla

Kaupunkiluonnon monimuotoisuutta voitaisiin tukea nykyistä paremmin muuttamalla osa nurmikoiden peittämistä puistoalueista tai katujen varsista niityiksi. Muutoksesta hyötyisivät kaupunkilaisten lisäksi myös pölyttäjät. Vastaavia hankkeita on edistetty aiemmin mm. OmaStadi-ohjelman kautta.

Puistoalueiden lisäksi niittyalueita on mahdollista toteuttaa myös katujenvarsilla, joissa jalankulkuliikennettä ei ole. Kohteet pitää valita liikenneturvallisuus huomioiden, ns. jättömaita hyödyntäen.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki valmistelee uusia kohteita, joita voidaan muuttaa niityiksi, huomioiden aiempien hankkeiden hyvät kokemukset, sekä varaa tähän riittävät varat talousarviossa."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

03.09.2024

Asia/15

Lisätiedot

Iiris Lettojärvi, suunnitteluasiantuntija: 09 310 37556
iiris.lettojarvi(a)hel.fi

Liitteet

1 Monimuotoisemman kaupunkiluonnon tukeminen puistoissa ja kadunvarsilla

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Anniina Iskaniuksen ym. talousarvioaloitteesta koskien
uimahallia Kaakkois-Helsinkiin**

HEL 2024-007959 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Valtuutettu Anniina Iskanius ja 13 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 talousarvioaloitteen, jossa ehdotetaan uimahallia Kaakkois-Helsinkiin.

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin kaupungilla on omistuksessaan neljä uimahallia, jotka sijaitsevat Itäkeskuksessa, Jakomäessä, Pirkkolassa ja Yrjönkadulla.

Lisäksi kaupunki on osakkaana Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy:ssä, Urheiluhallit Oy:ssä ja Vuosaaren Urheilutalo Oy:ssä. Näiden yhtiöiden kautta kaupunki on osakkaana Kallion, Kontulan, Malmin, Mäkelänrinteen, Pasilan, Siltamäen, Töölön ja Vuosaaren uimahalleissa.

Uimahallitoiminnasta vastaa Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala. Kaupungin kokonaan omistamien uimahallien rakennuksista vastaa kaupunkiympäristön toimialan rakennetut ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden Tilat-palvelut.

Tilat-palvelun tilaomaisuusyksikkö vastaa kaupungin talonrakentamissohjelman kokoamisesta. Tilahankkeiden käsittelyohjeen mukaisesti kaupunkiympäristötoimialan Rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden Tilat-palvelu kokoaa toimialoilta esitykset uusista tilamuu-
tostarpeista. Toimialojen tulee esittää uudet toteutettavaksi esitettävät hankkeet yksilöidysti.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ei ole sisällyttänyt Kaakkois-Helsinkiin rakennettavaa uimahallihanketta esitykseensä toteutettavista hankkeista seuraavaa investointiehdotusta varten eikä uimahallin rakentamista ole tämän vuoksi sisällytetty 2025-2034 talonrakennushankkeiden rakentamissohjelma-ehdotukseen.

Uudessa talonrakentamissohjelmassa 2025-2034 on mukana Yrjönkadun uimahallin peruskorjaus vuosina 2024-2025, Itäkeskuksen uimahallin peruskorjaus vuosina 2027-2029 ja Pirkkolan uimahallin peruskorjaus 2032-2034. Myös Jätkäsaaren tulevan Bunkkerin monitoimita-

lon uudisrakennukseen on suunniteltu uimahallia. Uudisrakennuksen arvioitu valmistumisaika on vuonna 2028.

Itäkeskuksen uimahallin peruskorjauksen aikana Itä- ja Kaakkois-Helsingissä toimivat Kontulan, Malmin, Siltämäen ja Vuosaaren uimahallit.

Kaakkois-Helsinkiin on kaavoituksen näkökulmasta mahdollisuus suunnitella uimahallille tonttia joko Laajasaloon tai Herttoniemeen.

Asemakaavoituspalvelu on kevyesti tarkastellut mahdollisia sijainteja uimahallille. Kaakkois-Helsingissä uimahallipalvelujen saavutettavuuden kannalta hyviä sijainteja olisivat Laajasalon liikuntapuiston alue Holmanmoisionpolun varressa tai Herttoniemen rannan liikuntapuisto tai Herttoniemen yritysalueen eteläosa. Laajasalon liikuntapuiston alue on Kruunusillat pikaraitiotien käyttöönoton jälkeen helposti saavutettavissa myös muille kuin Kaakkois-Helsingin asukkaille.

Uimahallin sijoittaminen Laajasaloon tarkoittaisi alueen liikuntapalvelujen uudelleen järjestämistä, ehkä laajojen pelikenttien vähenemistä tai hybridirakentamista, jossa liikuntatiloja olisi useammassa kerroksessa. Herttoniemenrannan liikuntapuiston alueella uimahallin sijoittaminen tarkoittaisi myös joko jostain palveluista luopumista tai hybridirakentamista. Herttoniemen yritysalueen yritystontit ovat pääosin kaupungin maalla ja osa vuokrasopimuksista päättyvässä 2020-luvulla.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Anniina Iskanius ja 13 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Uimahalli Kaakkois-Helsinkiin

Hyvät urheilu- ja liikkumismahdollisuudet kannustavat helsinkiläisiä aktiiviseen elämään. Liikuntapaikkarakentamisessa ei ole pysytty kasvavan asukasmäärän perässä ja Kaakkois-Helsingissä uimahallia on odotettu jo vuosikymmenien ajan. Alueen asukasmäärä kasvaa tulevina vuosina edelleen voimakkaasti ja Kruunuvuoren silta tekee alueesta saavutettavamman myös kantakaupungin asukkaiden näkökulmasta.

Uimahallin tarvetta puoltaa paitsi nykyisten lähimpien hallien suuret käyttöasteet (Itäkeskus, Vuosaari), myös olemassa olevien hallien pitkät remontit ja ikääntyvän väestön toimintakyvyn tukeminen.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki alkaa valmistella uimahallin rakentamista Kaakkois-Helsingin alueelle ja varaa siihen varat tulevassa talousarviossa."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heini Koskensalo-Kleemola, johtava asiantuntija: 09 310 42139
heini.koskensalo-kleemola(a)hel.fi

Liitteet

1 Uimahalli Kaakkois-Helsinkiin, Iskanius Anniina

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Jenni Hjeltin ym. talousarvioaloitetta koskien Ystävyydenpuiston väestönsuojan rakentamista**

HEL 2024-001766 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Jenni Hjeltin ym. talousarvioehdotuksessa esitetään että Ystävyydenpuiston väestönsuojan rakentamista kiirehditään ja hanke otetaan etupainotteisesti mukaan investointibudjettiin.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Itäkeskuksen Ystävyydenpuiston yhteisväestönsuojan suunnittelu aloitettiin 1970-luvulla. Itäkeskukseen rakennettiin tuolloin kerrostaloja ja liiketiloja, joiden väestönsuojan rakentamisvelvoite sovittiin hoidettavan siten, että kiinteistöt maksoivat kaupungille osuuden yhteisväestönsuojan rakentamisesta. Yhteiseen kalliosuojaan päädyttiin, koska alueen maaperä ja pohjaolosuhteet olivat hankalat ja talokohtaiset suojat olisi jouduttu rakentamaan maanpinnan yläpuolelle. Alueella sijaitseva kallioalue, joka on nykyisen Ystävyydenpuiston keskellä, todettiin soveltuvaksi yhteisväestönsuojan rakentamiseen.

Yhteisväestönsuoja koski 31 kiinteistöä. Yhteissuoja koski suurinta osaa Asiakkaankadun, Hansakujan, Kauppakartanonkadun kiinteistöjä ja joidakin kiinteistöjä muun muassa Lehdokkipolulla, Niittyvillanpolulla, Visbynkadulla, Visbynkujalla ja Lyypekin aukiolla. Yhteissuoja mitoitettiin rakennuslupiin myönnettyjen neliöiden mukaan ja väestönsuojan kerääntymisalue koski noin 5 800 asukasta. Kauppakartanonkatu 7, Asiakkaankatu 11 ja Visbynkatu 1 ovat nykyään yksityisessä omistuksessa, muut tontit ovat kaupungin vuokratontteja.

Yhteissuojan rakentamista edellyttävät määräykset koskivat vuosina 1976-1986 myönnettyjä rakennuslupia. Rakennuslautakunta oli pidentänyt joihinkin lupiin liittyviä määräaikoja siten, että yhteissuojan piti olla valmis 31.12.1989 mennessä (Rakennusvalvontavirasto, valvontaosaston selvitys 4.11.1992/5.1.1993).

Kaupunginvaltuusto päätti 13.11.1974 N:o 23 Itäisen alueiden eräiden väestösuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä Marjaniemen yhteiskalliosuojan rakentamisesta. Suojan normaaliajan käyttötarkoitukseksi esi-

tettiin kolmea vaihtoehtoa: uimahalli, kuntosali ja varastotila tai varasto tai pysäköintitila. Suositeltavana vaihtoehtona pidettiin varastotilaa.

Kaupunginhallitus päätti 11.5.1987 2264 §, että kuntasuunnitelman mukaiset väestösuojat toteutetaan vuoden 1992 loppuun mennessä. Lisäksi kaupunginhallitus päätti että Marjaniemen kerääntymisaluetta, mitoitusta ja normaaliajan käyttötarkoitusta selvitetään tutkien myös mahdollisuudet kahden tai useamman suojan toteuttamiseen. Lisäksi Merihaan, Marjaniemen ja Kangasalantien perustamissuunnitelmia kiihdytetään.

Sisäasianministeriön pelastusosasto vahvisti 30.7.1979 antamallaan lausunnolla suojapaikkamääräksi 6 900, josta yleisiä suojapaikkoja oli 300.

Kaupunginhallitus päätti 14.6.1993 1019 §, että rakennettava suoja mitoitetaan vain ns. velvoitepaikkojen mukaan ja varaudutaan mahdolliseen laajentamiseen suunnitteluvaiheessa. Väestönsuoja mitoitettiin 6 000 suojapaikan mukaan.

Ystävyyspuiston väestösuojasta tehtiin ensimmäinen hankesuunnitelma vuonna 1998. Hankesuunnitelmassa esitettiin 6 000 henkilön S-6 kallioväestönsuojan rakentamista Ystävyyspuistoon. Normaaliajan käyttö varastona aiheutti suurta vastusta, koska raskas liikenne olisi kulkenut asuinalueiden läpi. Hanke ei kuitenkaan edennyt, koska hanketta ei voitu kaupunkisuunnitteluviraston mukaan toteuttaa voimassa olevan asemakaavan mukaisena.

Pelastuslaitos laati uuden hankesuunnitelman vuonna 2006. Hankesuunnitelmaa täydennettiin vuoden 2010 alkupuolelle saakka. Kalliosuojan normaaliajan käytöstä esitettiin erilaisia vaihtoehtoja ja päädyttiin siihen, että tila rakennetaan urheilukäyttöön ja lisäksi rakennetaan muutamia kymmeniä autopaikkoja. Tiloihin oli tuolloin tarkoitus rakentaa myös tilat kahdelle johtokeskukselle.

Vuonna 2005 käynnistettiin kaavamuutos ”Itäkeskuksen Kauppakartanonkadun väestönsuoja”. Kaavaehdotus hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 8.6.2006 ja kaavaehdotus laitettiin nähtäville. Kaavaan tehtiin muutoksia vuonna 2010, mutta kaavaa ei koskaan vahvistettu. Diaarikirjauksista selvisi, että vahvistamatta jättämisen syynä oli väestönsuojelulain tulevat muutokset.

Väestösuojalle haettiin ensimmäistä kertaa rakennuslupaa vuonna 2010. Hanke keskeytettiin, kun väestönsuojaan sijoitettavan pysäköintipaikan koosta ei päästy yksimielisyyteen. Rakennuslupa väestönsuojalle ehti myös vanhentua.

Väestösuojan rakentaminen viivästyi monesta eri syystä ja keskeisimpänä syynä oli se, että väestönsuojan normaaliajan käytöstä ei päästy yksimielisyyteen. Kuluneiden 50 vuoden aikana laadittiin useita suunnitelmia alueen kehittämiseksi ja tapahtui kaupungin sisäisiä organisatiomuutoksia, jotka osaltaan vaikuttivat siihen, että yhteisväestönsuojahanke ei edennyt. Väestönsuojien kiinteistöt siirtyivät kaupunkiympäristön toimialan vastuualueelle vasta vuonna 2017. Tätä ennen väestönsuojista oli vastannut pelastuslaitos.

Vuonna 2021 väestönsuojan rakentamisesta käytiin julkista keskustelua ja vuonna 2022 kaupunki perusti työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää Ystävydenpuiston väestönsuojan rakentamiseen liittyvät taustat. Kaupungin hankeohjausryhmässä käsiteltiin ystävydenpuiston väestönsuojaa 25.10.2023, jolloin käsiteltiin kaupungin omistamia kallioväestönsuojia ja niihin liittyviä vastuita. Kaupungilla on olemassa velvollisuus rakentaa ja ylläpitää kriisinajan väestönsuojapaikat Ystävydenpuiston kerääntymisalueen kiinteistöjen tarpeisiin aikaisemmin perittyjä väestönsuojakorvauksia vastaan.

Vuonna 2023 Ystävydenpuiston yhteisväestönsuoja laitettiin uudeksi hankkeeksi kaupungin talousarvion talonrakentamishjelman 2024-2033 vuokra- ja osakehankkeisiin. Väestönsuojan rakentaminen aikataulutettiin siten, että suoja olisi valmis vuonna 2029 ja sen laajuus olisi 9 400 htm².

Väestönsuojan rakentamisesta käytiin kaupungin sisäinen neuvottelu kaupunginkanslian kokoon kutsumana tammikuussa 2024, jolloin sovittiin, että Ystävydenpuiston yhteisväestönsuojan normaaliajan käyttö olisi lähtökohtaisesti pysäköinti.

Kaupungin hankeohjausryhmän kokouksessa 12.6.2024 sovittiin tarkemmin pysäköintipaikkojen rakentamisesta. Kallioluolan toteuttamisesta vastaisi Helsingin velvoitepysäköinti Oy. Yhtiö hankkii rakennuttamisen sopivaksi katsomaltaan rakennuttajalta. Tuleva kallioluola suunnitellaan minimissään väestönsuojasopimusten edellyttämien paikkojen mukaisesti. Mitoituksessa huomioidaan väestösuojalaitteiden mitoitukset ja pysäköintilaitoksen tarvittava koko. Kallioluola tulee mahdollisesti korvaamaan purettavan Asiakkaankatu 5:ssä sijaitsevan pysäköintilaitoksen pysäköintipaikat. Kallioluolaan voidaan osoittaa tarvittaessa uusien hankkeiden väestönsuojapaikat, jos se on kallioluolan kannalta kokonaistaloudellisesti perusteltua.

Yhteisväestönsuojan hankesuunnittelu on aloitettu ja hankkeen vaativuuden vuoksi hankkeen valmistumisaikataulua ei ole realistista muuttaa. Yhteisväestönsuojan rakentaminen kallion sisään vaatii suunnittelu-aikaa noin kaksi vuotta ja rakentaminen vie vähintään kaksi vuotta.

Hankkeen suunnitteluvaiheen aikana tulee ottaa huomioon Itäkeskuk-
sen alueen täydennysrakentaminen ja alueen asukasmäärän lisäyksen
vaikutukset väestönsuojan mitoittamiseen. Hankkeen toteutus vaatii
myös kaavam muutoksen.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Jenni Hjelt ja 15 muuta valtuutettua ovat tehneet 30.1.2024
seuraavan talousarvioaloitteen:

"Itäkeskuksen Ystävydenpuiston väestönsuojan rakentaminen

Helsingin kaupunginvaltuusto päätti Itäkeskuksen Ystävydenpuistoon
rakennettavasta yhteisväestönsuojasta vuonna 1974. Rakennuslupa
hankkeelle on myönnetty jo vuonna 2009. Tästä huolimatta hanke ei
ole edennyt. Vuonna 2010 hankkeen kustannuksiksi arvioitiin noin 23
miljoonaa euroa. Kaupunki on laskuttanut Itäkeskuksessa asukkailta ja
yrityksiltä väestönsuojajapaikoista miljoonia euroja. Kauppakartanonka-
dun / Ystävydenpuiston väestönsuoja on viimeinen kaupungin vielä
rakentamattomista velvoitesuojista.

Itäkeskuksen alueella asuvista arviolta vajaa 4000 ihmistä on nyt vailla
väestönsuojaa, jos sellaiselle olisi tarvetta.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Itäkeskuksen Ystävy-
denpuiston / Kauppakartanonkadun väestönsuojan rakentamista kii-
rehditään ja hanke otetaan etupainotteisesti mukaan investointibudjet-
tiin."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa anta-
maan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heini Koskensalo-Kleemola, johtava asiantuntija: 09 310 42139
heini.koskensalo-kleemola(a)hel.fi

Liitteet

1 Itäkeskuksen Ystävydenpuiston väestönsuojan rakentaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

18

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Juha Hakolan ym. talousarvioaloitteesta koskien ulko-
kuntosalien perustamista Lauttasaareen ja Itä-Helsinkiin**

HEL 2024-007982 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talousarvioaloitteessa esitetään määrärahojen osoittamista uusien ulkokuntosalien perustamiseen esimerkiksi Lauttasaareen sekä Kaakkois- ja Itä-Helsingin alueille.

Kaupunkiympäristölautakunta kannattaa ulkokuntosalien lisäämistä. Helsingin kaupungin lähiliikuntapaikkaohjelma vuosille 2022 - 2032 ohjaa ulkokuntoilupaikkojen suunnittelua ja toteuttamista. Ohjelma sisältää lähiliikuntapaikkojen palveluverkostosuunnitelman, jonka tavoite on varmistaa tasapuolisen ja saavutettavan lähiliikuntapaikkojen verkoston rakentaminen helsinkiläisille. Ulkokuntoilupaiikkoja on toteutettu systemaattisesti ympäri kaupunkia viime vuosina. Ulkokuntosalien lisääminen jatkuu, ja seuraavina vuosina on tarkoitus rakentaa tai peruskorjata useita kohteita.

Kaupunkiympäristön puistot ja liikunta-alueet -ohjelmassa seuraavaksi toteutetaan Töölönlahden alueelle sijoittuva kuntosali ja Mustikkamaan kuntosali. Vuonna 2025 vuorossa ovat uudet ulkokuntosalit Kallioon Brahenkentälle ja Käpylän liikuntapuistoon. Lisäksi Munkkiniemenrannan ja Kallahdenrannan ulkokuntosalit kunnostetaan uutta vastaaviksi.

Helsingin osallistavan budjetoinnin hankkeet nopeuttavat osaltaan lähiliikuntapaikkaohjelman palveluverkostosuunnitelman toteutumista. Esimerkiksi Lauttasaaren Kasinorantaan on jo valmistunut ulkokuntosali edellisen OmaStadi-hankekauden tuloksena. Lisäksi kaupunkiympäristön toimiala on toteuttanut ulkokuntoilupisteen Veijarinvuoren uimarannan yhteyteen. Kaupunki toteutti jo aiemmin Lauttasaaren liikuntapuistoon (Pyrkän kenttä) ulkokuntoilupisteen.

OmaStadi-ulkokuntosalien sijainnit ja lopullinen lukumäärä tarkentuvat syksyn 2024 aikana. Itä-Helsingissä tunnistetulle liikuntapaikkojen katvealueelle tulee ulkokuntosali vuoden 2025 aikana OmaStadi-rahoitteisesti. Uusia ulkokuntosaleja on tarkoitus rakentaa lähivuosina neljästä kahdeksaan kappaletta itäiseen, läntiseen, pohjoiseen ja eteläiseen suurpiireihin yhteensä noin 1,4 milj. eurolla.

Kaupunkiympäristön talousarvioehdotuksessa vuodelle 2025 on varattu rahoitus Itä-Helsingissä sijaitsevalle Kallahdenrannan ulkokuntosalille.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Juha Hakola ja 9 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Ulkokuntosalien perustaminen Lauttasaareen sekä Itä-Helsinkiin

Liikunnalla on runsaasti myönteisiä vaikutuksia fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Helsinkiin rakennetut ulkokuntosalit ovat tulleet jäädäkseen. Ulkokuntosalit ovat ajasta ja käyttäjien taloudellisesta asemasta riippumattomia, ns. matalan kynnyksen jokamiehen kuntosaleja. Valitettavasti edullisuudestaan ja helpposta saavutettavuudesta huolimatta niitä on harvassa esimerkiksi Lauttasaarella sekä Kaakois- ja Itä-Helsingissä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunginvaltuusto varaa määrärahan uusien ulkokuntosalien perustamiseen esimerkiksi Lauttasaareen sekä Itä-Helsingin alueille."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Antonina Myllymäki, suunnitteluasiantuntija: 09 310 23634
antonina.myllymaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Ulkokuntosalien perustaminen Lauttasaareen sekä Itä-Helsinkiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Maarit Vierusen ym. talousarvioaloitteesta koskien toisen lämmitettävän tekonurmikentän saamista Vuosaaren liikuntapuistoon

HEL 2024-007935 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään lämmitettyä tekonurmikenttää Vuosaaren liikuntapuistoon.

Vuosaaren liikuntapuistossa sijaitsee tällä hetkellä yksi lämmitettävä tekonurmikenttä. Lisäksi Vuosaareen on suunnitteilla urheiluseuran (Viikingit) toimesta talvikaudella palaamiseen sopiva ylipainehalli, jonka toteutumisasjankohdasta ei ole tarkkaa tietoa tässä vaiheessa.

Helsingin kaupungin tarjoamia talviharrastusolosuhteita ei kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan mukaan ole tällä hetkellä mahdollista lisätä investointi- ja ylläpitomäärärahojen nykyisellä tasolla.

Vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu uuden lämmitettävän tekonurmikentän perustamiseen Vuosaaren liikuntapuistoon.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Maarit Vierunen ja 8 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Lämmitettävä tekonurmikenttä Vuosaaren liikuntapuistoon

Vuosaari on Helsingin suurin kaupunginosa, jonka kasvu tulevaisuudessa vain jatkuu. Kasvun myötä myös lasten ja nuorten määrä alueella lisääntyy. Jalkapallon harrastajia Vuosaareissa on jo nyt useita satoja ja harrastajamäärät kasvavat jatkuvasti. Lajin harrastusmahdollisuudet eivät kuitenkaan ole seuranneet perässä harrastajamäärien kanssa.

Merkittävän ongelman lajin harrastajille muodostaa puute kunnollisista

talviharjoittelupaikoista. Vuosaaressa sijaitsee tällä hetkellä vain yksi lämmitettävä tekonurmikenttä Vuosaaren liikuntapuistossa. Talvella harjoituksia joudutaan siis järjestämään Vuosaaren ulkopuolella sijaitsevilla jalkapallohalleissa. Pitkäksi muodostuvat etäisyydet vaikeuttavat treeneihin osallistumista. Pahimmillaan harrastuksen joutuu jopa lopettamaan kokonaan kun harjoituksiin ei pääse. Vuorot halleissa ovat myös kalliita. Jalkapalloilun kustannukset lapsiperheille tulisi pitää mahdollisimman matalina, jotta kustannukset eivät ole se tekijä, jonka vuoksi harrastuksesta täytyy luopua.

Kenttätilan puuttuessa talviharjoituksia järjestetään myös koulujen saleissa. Harjoitusvuoroja koulujen saleissa on kuitenkin vain rajallisesti saatavilla, jolloin harjoituksiin joudutaan ottamaan liian suuria ryhmiä. On selvää, että harjoittelun tehokkuus kärsii merkittävästi ja harjoittelu pienehkössä salissa isolla ryhmällä aiheuttaa myös turvallisuusriskejä ja vaaratilanteita. Olosuhteiltaan pienehkössä koulun salissa lajiharjoittelun toteuttamiseen on myös hyvin rajalliset mahdollisuudet.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki huomioi edellä mainitut näkökohdat ja parantaa jalkapalloilevien lasten ja nuorten mahdollisuuksia tehokkaaseen talviharjoitteluun Vuosaaren alueella tekemällä investoinnin toiseen lämmitettävään tekonurmikenttään Vuosaaren liikuntapuistossa."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Elina Inkiläinen, maisema-arkkitehti: 09 310 52971
elina.inkilainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Lämmitettävä tekonurmikenttä Vuosaaren liikuntapuistoon

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Juha Hakolan ym. talousarvioaloitteesta koskien kesä- työntekijöiden palkkaamista katujen ja puistojen kunnossapitotöihin

HEL 2024-007939 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talousarvioaloitteessa esitetään, että kaupunginvaltuusto varaa määrärahan osoitettuna opiskelijoiden palkkaamiseksi kesätöihin kaupungin katujen ja puistojen kunnossapitotöihin.

Nykytilanne

Helsingissä määrärahat nuorten ja opiskelijoiden palkkaamiseksi katujen ja puistojen kunnossapitotöihin on kohdennettu suoraan Staralle. Stara vastaa rahoituksesta, johtaa ja koordinoi toimintaa, rekrytoi kesätyöntekijät sekä huolehtii tehtäviin perehdytyksestä.

Määräraha tilaajaohjaukseen

Kesätyöntekijöiden määrärahan myöntäminen kaupunkiympäristölle mahdollistaisi kesätyöntekijöiden palkkaamisen ja tasapuolisen käytön kaikkien Helsingin kunnossapitourakoiden ja alueiden kesken. Tällä tavoin myös kilpailutetuille alueille voitaisiin palkata kesätyöntekijöitä kaupungin määrärahoilla tuotannollisiin katujen ja puistojen kunnossapitotöihin. Opiskelijoiden laajamittaisempi palkkaaminen koko kaupungin yleisille alueille edellyttää lisärahoitusta.

Kesätyöntekijöiden soveltuvuus kunnossapitotöihin

Liikennöidyssä katu ympäristössä kesätyöntekijöiden soveltuvuutta kunnossapitotöihin rajoittaa tiukat turvallisuusvaatimukset ja siihen vaadittava kurssitus ja koulutus. Tämän vuoksi kesätyöntekijöitä ei voida käyttää suuremmin katu ympäristössä. Esimerkiksi risteysalueiden pusikoiden poisto tulee tehdä vain vakituisen, koulutetun ammattityöntekijän toimesta. Kesätyöntekijöille voidaan tarjota yleisesti asianmukainen perehdytys puistoalueilla tehtäviin puhtaanapito- ja vihertöihin, jossa ympäristössä he voivat turvallisesti työskennellä.

Yhteenveto

Jotta kaupunki voisi tarjota enemmän kesätyöpaikkoja opiskelijoille ja nuorille kunnossapitotöihin, olisi Staran saaman rahoituksen lisäksi osoitettava määrärahoja myös kaupunkiympäristöön kilpailutettujen alueiden urakoihin ja alueille ohjattavaksi.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Juha Hakola ja 6 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Kesätyöntekijöiden palkkaaminen katujen ja puistojen kunnossapitotöihin.

Helsingissä on useita tieosuuksia ja paikkoja, joissa suurikokoiset rehevöityneet pensaat ja puut peittävät näkyvyyttä mm. risteysalueilla ja suojaiteiden edessä. Ongelma on luonnollisesti pahimmillaan kesällä ja alkusyksystä, kun puilla ja pensailla on kasvukausi. Usein näyttää siltä, että ongelma on jätetty sillensä, periaatteella "aika hoitaa". Tosiasia se toki onkin, koska harvemmin puskipuissa on lehtiä loppusyksystä ja talvella.

Nuoret saivat tänä vuonna entistä huonommin kesätyöpaikkoja. Syynä on osaltaan huono taloudellinen tilanne. Näkisin mielelläni, että kaupunki palkkaisi nuoria opiskelijoita kesätöihin kaupungin katujen ja puistojen kunnossapitotöihin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunginvaltuusto varaa määrärahan osoitettuna opiskelijoiden palkkaamiseksi kesätöihin kaupungin katujen ja puistojen kunnossapitotöihin."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tarja Myller, projektinjohtaja: 09 310 38538
tarja.myller(a)hel.fi

Liitteet

1 Kesätyöntekijöiden palkkaaminen katujen ja puistojen kunnossapitotöihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

21

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nina Miettinen ym. talousarvioaloitteesta koskien lasten ja nuorten omaehtoisten liikuntapaikkojen lisäämistä

HEL 2024-007074 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talousarvioaloitteessa toivotaan lapsille ja nuorille lisää omaehtoisia liikuntapaikkoja, kuten skeittipaikkoja ja parkour-rakenteita, sekä sisäliikuntapaikkojen vapaavuoroja.

Lasten ja nuorten omaehtoiseen harrastamiseen soveltuvien liikuntapaikkojen lisääminen on kannatettava. Liikuntapaikkoja voidaan toteuttaa tehokkaasti ja tasapainoisesti jo olemassa olevien lähiliikuntapaikka-, skeitti- ja frisbeegolfohjelmien kautta. Vuonna 2025 rakennetaan lisää lähiliikuntapaikkoja sekä ylläpidetään olevia skeitti- ja frisbeegolfraatoja.

Skeittipaikat ja frisbeegolfradat

Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston, Pikku-Huopalahden ja Maunulan leikkipuiston skeittipaikat ovat juuri hiljattain valmistuneet tai valmistuvat vuoden 2024 aikana. Tuhkimopuistoon Roihuvuoressa suunnitellaan parhaillaan uutta skeittipaikkaa. Paloheinään, Vuosaareen ja Herttoniemen liikuntapuistoon on jo valmistunut tai valmistumassa vuoden 2025 aikana uudet frisbeegolfradat sekä Malmille väliaikainen frisbeegolfrata. Maunulanpuistoon, Talin liikuntapuistoon ja Kruunuvuoren liikuntapuistoon on perustettu pienemmät frisbeegolfin harjoituspaikat.

OmaStadin hankkeet

Helsingin osallistavan budjetoinnin OmaStadin kautta valmistuvat liikuntapaikat tukevat osaltaan ohjelmien toteuttamista, ja uusia ulkokuntosaleja on rakentumassa itäiseen, läntiseen, pohjoiseen ja eteläiseen suurpiiriin yhteensä neljästä kahdeksaan kappaletta. Parhaillaan kehitetään myös Paloheinän lumilautailuolosuhteita ja uimapaikkoja.

Uusia kohteita

Malminkartanon Piianpuistossa on suunnitteella koulukampuksen asemakaava-alueelle parkourrata. Piianpuiston ympäristöä voidaan laa-

jemminkin kehittää oppimisen, virkistyksen ja vapaa-ajanviettopaikkana, joka palvelee erityisesti lapsia ja nuoria.

Esimerkki uudentyyppisestä lasten liikuntapaikasta on vuonna 2025 valmistuva Vuosaaren liikuntapuiston liikuntaleikkikenttä, joka on suunnattu pienille lapsille ja nuorille. Liikuntaleikkikenttää voidaan käyttää myös päiväkotien ja koulujen liikuntatunneilla.

Lapsille ja nuorille sopivia liikuntapaikkoja voidaan jo päätettyjen kohteiden lisäksi toteuttaa monille kivituhkapäällysteisille pallo- ja pelikentille, joka ovat vähemmällä käytöllä.

Sekä uusien että kunnostettavien leikkipuistojen ja -paikkojen suunnittelussa liikkuminen ja mahdollisuuksien tarjoaminen erilaisille ulkopeleille on yhtenä läpileikkaavana aiheena. Liikkumiseen ja pelaamiseen houkuttelevaa ympäristöä suunnitellaan myös muihin puistoihin ja viheralueille aikaisempaa enemmän, ja osassa suunnittelukohteista lasten ja nuorten tarpeita ja toiveita kartoitetaan placemaking-metodeilla.

Sisäliikuntatilat

Sisäliikuntatilojen lisääminen on huomattavasti ulkotiloja vaikeampaa. Helsingin kaupunki ei ole rakentanut uusia sisäliikuntatiloja vuoden 2009 jälkeen pitkälti investointimäärärahojen niukkuuden takia. Tiivistävässä kaupungissa liikuntapaikkarakentamiselle kaavoitettuja tontteja on tarjolla rajallisesti. Sisäliikuntapaikkarakentamiseen osoitetut vuosittaiset varat kuluvat pitkälti jo olemassa olevien kohteiden korjaamiseen ja ylläpitämiseen. Seuraava kaupungin toteuttama sisäliikuntapaikka valmistuu vuonna 2029 Jätkäsaareen.

Yksityinen ja kolmas sektori

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on viime vuosina päättänyt vuokrata useita päätösvaltaansa kuuluvia maa-alueita kaupungin ulkopuolisille toimijoille liikuntapaikkaverkoston kasvattamiseksi. Ilman näitä vuokrauspäätöksiä liikuntapaikkaverkosto olisi Helsingissä huomattavasti nykyistä kapeampi. Nuorten liikuntamahdollisuuksien lisäämiseksi on tärkeää, että Helsingin kaupunki mahdollistaa yksityisen ja kolmannen sektorin liikuntapaikkarakentamista.

Varautuminen vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa

Tällä hetkellä vajaakäytöllä olevien kenttien kehittämiseen ei ole erikseen varauduttu vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa.

Vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu skeittipaikkojen parempaan hoitoon ja kunnossapitoon, mitä nuoret ja lajin harrastajat ovat esittäneet toiveenaan.

Puistojen ja viheralueiden lasten ja nuorten liikkumisesta ja pelaamista edistävien ratkaisuiden suunnitteluun ja toteuttamiseen on varauduttu vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa.

Lähiliikuntapaikka-, skeitti- ja frisbeegolfohjelmien toteuttamiseen on varauduttu vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa, ja näitä hankkeita sisältyy vuonna 2025 liikuntapaikkarakentamisen rakentamishjelmaan.

Lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Tiivistelmä

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Nina Miettinen ja 15 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Lasten ja nuorten omaehtoisten liikuntapaikkojen lisääminen

Kun lapsilta ja nuorilta kysytään, minkälaista toimintaa he haluaisivat Helsingissä olevan enemmän, he toivovat liikuntapaikkoja, jossa pääsisi harrastamaan vapaasti omien aikataulujen mukaisesti. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi skeitti- ja skuuttiparkit, parkouriin soveltuvat rakenteet sekä koulujen liikuntasalien, ulkokenttien ja harrastushallien vapaavuorot. Paikat voivat soveltua kausiluontoiseen liikkumiseen, mutta myös ympäri vuoden käytössä olevat paikat ovat tarpeen ja toivottuja.

Esimerkiksi Redin suosittu, talvellaikin toiminut skeittihalli suljettiin hiljattain jättäen monet lapset ja nuoret tyhjän päälle harrastuksensa kanssa. Nuorten määrä kasvaa tällä hetkellä nopeammin kuin väestö keskimäärin, joten omaehtoiseen harrastamiseen soveltuvien paikkojen pitäisi pikemminkin kasvaa kuin vähentyä. Myös alueellista tasapainoa liikuntapaikkojen suhteen tulisi tarkastella nimenomaan lapsia ja nuoria kiinnostavan harrastamisen näkökulmasta. Kaikista matalin kynnyksellä lähtöä liikkumaan on silloin, kun harrastuspaikka sijaitsee oman kodin lähellä ja lapsi tai nuori voi kulkea sinne itsenäisesti.

Me tämän talousarvioaloitteen allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme tarkastelemaan, millaisia mahdollisuuksia Helsingissä on lasten ja nuorten toivomien, omaehtoisten liikuntapaikkojen lisäämiselle ja esi-

03.09.2024

Asia/21

tämme, että näiden liikuntapaikkojen rakentamiseen varataan tarvittavat määrärahat."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Antonina Myllymäki, suunnitteluasiantuntija: 09 310 23634
antonina.myllymaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Lasten ja nuorten omaehtoisten liikuntapaikkojen lisääminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Elina Kauppilan ym. talousarvioaloitteesta koskien puro- talkkaritoimintaa

HEL 2024-007970 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talousarvioaloitteessa esitetään, että kaupunginvaltuusto varaa riittävän määrärahan osoitettuna purotalkkaritoimintaan monimuotoisen kaupunkiluonnon turvaamiseksi.

Nykytilanne

Purot ovat tärkeä osa monimuotoista kaupunkiluontoa ja puroympäristöt ovat tärkeitä virkistäytymiskohteita. Purot ovat osa kaupungin hulevesiverkostoa, jonka toimivuus tulee taata. Hulevesien mukana puroihin kulkeutuu roskia ja erilaisia haitta-aineita. Kunnossapidon kannalta purot virtaavat haasteellisesti läpi erilaisten yleisten alueiden ja tonttien vuoroin avouomina vuoroin putkitettuina. Puro- ja jokitalkkaritoimintaa on käynnissä mm. Vantaalla sekä Vantaanjoen valuma-alueella ja siitä on saatu hyviä kokemuksia. Purotalkkaritoiminnan avulla kunnostetaan mm. virtavesiä, huolletaan vaelluskalojen kutualueita, poistetaan vaelusesteitä, siivotaan purojen varsia ja torjutaan haitallisia vieraslajeja. Purotalkkaritoiminta edistäisi myös Helsingissä purojen kunnostamista ja hoitoa, sekä niihin liittyvää asukasyhteistyötä, mihin ei tällä hetkellä ole riittävää rahoitusta eikä resursseja.

Kaupungin yleisten alueiden kunnossapidon tilaaja-tuottajamallissa yleisten alueiden kunnossapito tilataan joko yksityisiltä urakoitsijoilta tai rakentamisliikelaitos Staralta.

Elina Kauppila ym. ovat tehneet valtuustoaloitteen 15.11.2023 purotalkkaritoiminnan käyttöön ottamisesta Helsingissä ja asiasta on päätetty ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuuston kokouksessa 15.5.2024.

Määräraha purotalkkaritoimintaan

Määrärahan myöntäminen purotalkkaritoimintaan edistäisi purojen kunnostamista ja hoitoa sekä niihin liittyvää asukasyhteistyötä ja monimuotoista kaupunkiluontoa. Purotalkkaritoiminnan käynnistäminen edellyttää lisärahoitusta. Toiminnan suunnitteluun ja ohjaukseen tarvi-

taan purokunnostuksen ja vesistöjen hoidon asiantuntemusta omaavaa henkilöresurssia kaupunkiympäristötoimialalta sekä rahoitus toteutukseen. Purotalkkaritoimintaan tarvitaan henkilöresurssien lisäksi mm. kuljetuskalustoa, sosiaalituloja henkilöille sekä sopimuksia jätteiden vastaanottajien kanssa. Myös näiden kustannuserien tulee sisältyä purotalkkaritoiminnan kustannuksiin ja palveluntuottajan sopimukseen. Toimintaan tarvittaisiin rahoitusta noin 200 000 euroa vuodessa. Purotalkkaritoiminnalle on toimintaympäristöanalyysissä 2025 esitetty rahoitusta kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden, yleiset alueet -palvelun kunnossapitoyksikköön.

Yhteenveto

Purotalkkaritoiminta edistäisi Helsingissä purojen kunnostamista ja hoitoa. Jotta kaupunki voisi kehittää purojen ja puroympäristöjen kunnossapitoa ja käynnistää purotalkkaritoiminnan, tulee toimintaan varata riittävä vuosittainen rahoitus.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Elina Kauppila ja 16 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Purotalkkaritoiminta budjettiin

Helsinki hyötyisi puroluonnon kunnossapitoon keskittyvien purotalkkaritoiminnan aloittamisesta. Puroluonto on tärkeä osa monimuotoista kaupunkiluontoa ja kärsii muun muassa historiallisesta saastumisesta, roskaamisesta ja rakentamisen vaikutuksista. Lisäksi puroluonnolla on kaupunkilaisille monenlaisia vehreän lähiluonnon hyvinvointivaikutuksia.

Lukuisat eläinlajit koskikarasta erittäin uhanalaiseen meritaimeen, saukoon ja jokirapuun hyötyvät virtavesien ennallistamis- ja kunnostamistyöstä. Kunnostetuista puroista löytyy tutkitusti monimuotoisempaa lajikirjoa ja siten työ tukee myös kaupungin monimuotoisuustavoitteita. Tällä hetkellä työ on kuitenkin pääosin vapaaehtoisten harteilla.

Vantaalla on jo seitsemänä kesänä palkattu kaksi henkilöä purotalkkareiksi. He kunnostavat virtavesiä, huoltavat vaelluskalojen kutualueita, poistavat vaellusesteitä, havainnoivat lajeja, järjestävät talkoita, valvovat ja raportoivat virtavesiä vaanivista uhkista ympäristökeskukselle ja torjuvat haitallisia vieraslajeja. Purotalkkarit tekevät myös yhteistyötä järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Helsingin kaupungin ympäristöjohtaja Esa Nikusen mukaan purotalkkaritoiminta olisi myös Helsingille hyödyll-

03.09.2024

Asia/22

listä.

Aloitteeni purotalkkaritoiminnasta sai varsin positiivisen vastaanoton myös kaupunkiympäristölautakunnassa. Aloitevastauksessa todettiin, että toimintaan tarvitaan 200 000 € vuosittainen rahoitus. Me valtuutetut haluamme, että purotalkkaritoimintaan varataan kaupungin budjetistä riittävä rahoitus."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anna-Mari Tiitinen-Kairi, tiimipäällikkö: 09 310 42148
anna-mari.tiitinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Purotalkkaritoiminta budjettiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin ym. talousarvioaloitteesta tasokoro- tuksesta kansalaistoiminta-avustuksiin

HEL 2024-007969 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Allekirjoittaneet valtuutetut esittävät, että Helsinki kaksinkertaistaisi talousarviossaan vuodelle 2025 talousarviokohtaan Kaupunginhallituksen yleisavustukset vuoden 2024 tasoon nähden ja arvioisi vastaavan tasokorotuksen tarvetta kaikilla toimialoilla.

Ympäristötoimen yleisavustus

Kaupunkiympäristön toimialalla myönnetään ympäristötoimen yleisavustusta. Se on tarkoitettu rekisteröityneille, vähintään vuoden toimineille järjestöille, joiden toiminta tukee ja täydentää kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston sekä kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluiden toimintaa ja palveluita helsinkiläisille. Päätöksen ympäristötoimen yleisavustuksista tekee kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto. Päätösharkinnassa on huomioitu avustuksen käyttötarkoituksen lisäksi yhdistyksen toiminnan luonne sekä sen toiminnan laajuus ja kohdistuminen Helsinkiin.

Ympäristötoimen yleisavustuksen suuruus on vuodesta 2019 alkaen ollut 150 000 euroa, josta 90 000 euroa on allokoitu kaupunkiympäristölautakunnan budjettipäätöksellä Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:lle ja 60 000 euroa ympäristö- ja lupajaoston myöntämiin avustuksiin. Vuonna 2018 avustusta myönnettiin 81 300 euroa, josta 62 000 Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:lle ja loput 19 300 euroa kahdeksalle muulle hakijalle.

Vuodesta 2018 lähtien hakijamäärät ja haettu summa ovat kehittyneet seuraavasti:

- 2018: 9 hakijaa, haettu summa 144 000 euroa
- 2019: 12 hakijaa, haettu summa 189 650 euroa
- 2020: 10 hakijaa, haettu summa 183 730 euroa
- 2021: 6 hakijaa, haettu summa 172 300 euroa
- 2022: 9 hakijaa haettu summa 212 400 euroa
- 2023: 5 hakijaa, haettu summa 175 200 euroa

– 2024: 6 hakijaa, haettu summa 182 300 euroa

Ympäristötoimen yleisavustusten hakijat ja potentiaaliset hakijat

Vuosina 2018 - 2024 ympäristötoimen yleisavustuksia on hakenut kaikkiaan 18 hakijaa, joista 16 on ollut rekisteröityjä yhdistyksiä ja yksi yleishyödyllinen yritys (Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy). Hakijoista kuusi yhdistystä ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus ovat vakiintuneita hakijoita, jotka hakevat avustusta säännöllisesti ja se heille tyypillisesti myönnetään. Vakiintuneista hakijoista neljä yhdistystä saa myönnettävään määrärahaan nähden suuria avustuksia ja kaksi pienempiä avustuksia. Viimeisen neljän vuoden aikana Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus ja Helsingin eläinsuojeluyhdistys ovat hakeneet noin 10 000 euroa myönnettyä avustusta suurempaa summaa.

Muista kymmenestä yhdistyksestä kuusi on sellaista, että he ovat saaneet pienen ympäristötoimen yleisavustuksen, mutta eivät ole viime aikoina avustusta hakeneet. Syynä voi olla esimerkiksi muiden rahoituslähteiden löytyminen tai myönnetyn ympäristötoimen yleisavustuksen pieni summa, jonka perusteella yhdistys on arvioinut, ettei avustuksen hakeminen ole kannattavaa käytettyyn työpanokseen nähden. Yhdistyksellä on voinut myös olla epäselvyyksiä toiminnassaan tai yhdistyksen toiminta on loppunut.

Aikaisempien avustusten saajien lisäksi on olemassa muitakin yhdistyksiä, jotka potentiaalisesti voisivat saada ympäristötoimen yleisavustusta. Erityisesti ympäristökasvatuspalveluille eli ympäristöaiheisiin liittyville kursseille ja tapahtumille sekä luontoretkille on yhä kasvava kysyntä. Kaupungissa on myös toimijoita, kuten kaupunginosayhdistykset, jotka voisivat mahdollisesti alkaa kehittää luontokummitoimintaa ja/tai vieraslajitalkootoimintaa Helsingissä ympäristötoimen yleisavustuksen turvin.

Kokonaisarviointi

Ympäristötoimen yleisavustusta on saanut säännöllisesti kuusi rekisteröityä yhdistystä sekä voittoa tavoittelematon yritys Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy. Aikaisempien avustushakujen sekä ympäristöalan toimijoiden tuntemuksen perusteella tiedetään, että potentiaalisia yhdistyksiä, jotka voisivat avustusta saada, on olemassa ainakin kaksi kertaa enemmän etenkin ympäristökasvatuksen, luontoretkien ja eläinsuojelun teemoihin liittyen. Nämä ovat myös toimintoja, joissa toimialan omilla resursseilla ei pystytä vastaamaan kasvavaan kysyntään.

On myös huomioitava, että elinkustannukset ovat nousseet voimakkaasti viime vuosien aikana. Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston myöntämien avustusten kokonaismäärä on pysynyt sa-

mana vuodesta 2019 lähtien. Samana aikana kuluttajahinnat ovat nousseet 17.6 %.

Täten ympäristötoimen yleisavustuksen määrän nostaminen on perusteltua. On kuitenkin huomioitava, että avustusten hakuaika vuodelle 2025 on jo päättynyt, eikä mahdollisia uusia hakijoita voida informoida ennen kuin joulukuussa 2024 avattavalla, vuoden 2026 avustuksia koskevalla kierroksella. Niin ikään nykyisten hakijoiden tulee omassa toiminnassaan pystyä varautumaan mahdolliseen avustusmäärän kasvuun, minkä vuoksi inflaatiokorotusta suurempi tasonnosto ei ole tarkoituksenmukaista vuoden 2025 avustuksien osalta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että ympäristötoimen yleisavustuksen määrää vuodelle 2025 on syytä korottaa yleisen hintatason noususta johtuen 30 000 eurolla 180 000 euroon, josta sama osuus kuin aikaisemmin, 60 % eli 108 000 euroa, osoitetaan Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:lle.

Vuoden 2025 avustusmäärärahaan esitetyn korotuksen suuruisena on varauduttu palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden talousarviossa.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 11 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Talousarvioaloite

Tasokorotus kansalaistoiminta-avustuksiin

Vapaa kansalaistoiminta on avoimen ja demokraattisen yhteiskunnan kulmakivi. Järjestöt, yhdistykset ja säätiöt ovat Helsingille tärkeitä kumppaneita. Järjestöjen kautta helsinkiläiset osallistuvat ja ovat osallisia rakentamassa kaupunkia, jossa jokainen voi elää oman näköistään elämää ja toimivaa arkea.

Helsingin kaupungin avustukset kansalaistoiminnalle ovat harkinnanvaraisia ja julkisesti kuulutettuja avustuksia. Avustusten myöntämistä ohjaavat kansallisten ja EU:n säädösten lisäksi vuosittain vahvistettava Helsingin kaupungin talousarvio. Avustettavan toiminnan tulee kohdistua pääosin helsinkiläisiin. Avustettavan toiminnan tulee tukea ja täydentää avustuksia myöntävän toimialan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Avustuksin tuetaan toimintaa, joka monipuolistaa kaupungin omaa palvelutarjontaa. Avustusta myönnettäessä merkitystä annetaan mm. asukkaiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen.

Kaupungin toimialat myöntävät avustuksia seuraavasti:

- kaupunginhallitus myöntää avustuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, asukasosallisuuden edistämiseen, työllistymiseen sekä yleisavustuksiin,
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala myöntää avustuksia perusopetuslain mukaiseen koululaisten iltapäivätoimintaan,
- kaupunkiympäristön toimiala myöntää ympäristötoimen yleisavustusta,
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala myöntää avustuksia nuorisotoimintaan, liikunnan sekä taiteen ja kulttuurin edistämiseen
- ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala myöntää avustuksia lakisääteisiä tehtäviä täydentäville ja tukeville tahoille.

Allekirjoittaneet valtuutetut ovat huolestuneina panneet merkille, että Suomen valtion avustuksia kansalaisjärjestöille, mm. rauhantyön ja sosiaali- ja terveystyön kohdalla on viime aikoina leikattu huomattavasti. Esitämme siksi, että Helsinki kaksinkertaistaa talousarviossaan vuodelle 2025 kohdan Kaupunginhallituksen avustukset vuoden 2024 tasoon (2 653 000 euroa) verrattuna. Esitämme myös, että Helsinki arvioi vastaavan tasokorotuksen tarvetta kaikilla toimialoilla."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 11.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Laura Walin, yksikön päällikkö: 09 310 33250
laura.walin(a)hel.fi

Liitteet

1 Tasokorotus kansalaistoiminta-avustuksiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

24

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Laura Korpisen ym. talousarvioaloitteesta koskien katu- jen ja jalkakäytävien talvikunnossapitoa

HEL 2024-006020 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talousarvioaloitteessa esitetään, että Helsinki varaa vuoden 2025 budjettiin riittävät varat katujen ja jalkakäytävien asialliseen talvikunnossapitoon, jotta lumet saadaan kuljetettua ripeästi kaduilta ja jalkakäytäviltä pois.

Ilmaston ja kaupunkirakenteen muutokset

Helsingin talviolosuhteet vaihtelevat voimakkaasti vuodesta toiseen, mikä vaikuttaa merkittävästi kaupungin infrastruktuurin toimivuuteen. Esimerkiksi runsas ja äkillinen lumisade voi vaikeuttaa huomattavasti liikenteen sujuvuutta.

Helsingissä katuja hoidetaan kunnossapitoluokituksen mukaisten laatuvaatimukseen pohjautuen, mutta talvikunnossapitoon varattu määräraha on budjetoitu vuosien välisen vaihtelun vuoksi normaali talveen perustuen. Viimeisten 20 vuoden aikana talvien lumisuus ja niiden rankkuus ovat kasvaneet merkittävästi, erityisesti 2020-luvun runsaslumisten talvien myötä. Aiemmin normaalitalven aikana vastaanotettujen lumikuormien keskiarvona on pidetty 50 000 kuormaa, mutta nyt laskennallinen keskiarvo on noussut noin 100 000 kuormaan talvea kohden. Tämä tarkoittaa, että normaalitalvea varten budjetoitu määräraha talvikunnossapitoon on huomattavasti alijäämäinen (liite 4). Maksimaaliseen lumikertymään ei kannata sopimuksissa varautua, lauhoina talvena ylimääräisen kaluston kustannukset maksettaisiin turhaan.

Lisäksi kaupungin kasvu tuo talvikunnossapitoon lisäkustannuksia. Kaupunkirakenteen tiivistyessä hoidettavan pinta-alan ja lumen kuljetustarpeen kasvu nostavat kustannuksia, samalla kun lumenvastaanotopaikat vähenevät rakentamisen myötä. Tämä lisää talvikunnossapidon työmäärää, sillä kaduille satanut lumi on kuljetettava kauemmas, mikä kasvattaa kuljetusmatkoja ja -kustannuksia. Määrärahat eivät ole pysyneet näiden ilmiöiden tahdissa.

Talviaikaisia liikkumisen olosuhteita parannetaan

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt talvikauden 2021 - 2022 jälkeen erilliset selvitykset talvikunnossapidon urakkasopimusten ohjaamisesta (liite 2) ja talvihoidon laadun parantamisen tarpeista ja mahdollisuuksista (liite 3). Näissä selvityksissä on toimenpiteet, joilla talviaikaisia liikumisen olosuhteita pyritään parantamaan myös poikkeuksellisen runsaiden lumisateiden jälkeen. Ohjelmissa esitettyjä kustannusarvioita tarkennetaan vuosittain ja sovitetaan yhteen muiden ohjelmien kanssa. Talvihoidon toimenpideohjelma on ohjeistava kokoelma toimenpiteitä, joiden toteuttamiseen tarvitaan määrärahoja.

Talousarviossa tulisi varautua myös poikkeuksellisten talvien aiheuttamaan mahdolliseen noin 10 milj. euron vuotuisen lisämäärärahatarpeeseen.

Vuoden 2025 talvikunnossapidon lisämäärärahatarpeet

Lisämäärärahat, jotka tulisi sisällyttää vuoden 2025 budjettiin talvikunnossapidon laadun parantamiseksi:

- a. Laatutason nosto, 1 400 000 euroa

Talvihoidon toimenpideohjelman mukaisena tavoitteena on tiukentaa talvikunnossapidon laatuvaatimuksia asuntokatuja ajoradoilla lyhentämällä toimenpideaika nykyisestä kolmesta vuorokaudesta 12 tuntiin Staran sopimuksen osalta. Lisäksi Staran sopimuksessa tavoitellaan, että kokoojakaduilla pyörävylien ja jalkakäytävien talvikunnossapito on suoritettu klo 7 mennessä.

- b. Lumen merivastaanoton rajoitukset, 1 200 000 euroa

Ympäristöluvan vaatimusten mukaiset ympäristönsuojelutoimet nostavat kustannuksia.

Vuodesta 2024 lähtien Hernesaaren lumenvastaanotto paikalle on asetettu uusia ehtoja, kuten yöllinen toimintakielto.

Kustannusten nousua syntyy, kun lunta joudutaan kuljettamaan Hernesaareen päiväsaikaan, jolloin vilkas liikenne pidentää merkittävästi kuljetusaikaa. Lumen kuormaaminen kaduilta on nopeinta ja tehokkainta yöllä, ja yöllinen poiskuljetus on välttämätöntä pääkatujen aamuisen käytön turvaamiseksi lumisateiden jälkeen. Lumen kuljettaminen kauempana sijaitseviin vastaanotto paikkoihin lisää päästöjä ja kasvattaa vuosittaisia kuljetuskustannuksia pidempien matkojen vuoksi.

- c. Lumilogistiikan muutokset, 1 400 000 euroa

Kaupunginhallituksen 9.10.2023 antaman ohjeistuksen mukaisesti kaupunkiympäristön toimiala edistää lumenhallinnan kehittämistä koskevaa hankekokonaisuutta, mikä tuo mukanaan käyttökustannuksia. Erityisesti uusien lumenvastaanottoaikojen sekä myös olemassa olevien paikoille vaadittavat suodatuslaitteet ja –rakenteet ja niiden ylläpito edellyttävät lisämäärärahoja.

-Ympäristönsuojelulain muutoksen odotetaan tulevan voimaan 1.3.2025, ja lumen osalta suoran kippauksen mereen on loputtava kahden vuoden siirtymäajan jälkeen, eli 1.3.2027 mennessä. Tämä edellyttää investointeja 2 - 3 sulatus- ja suodatuslaitteeseen. Vuodesta 2024 lähtien Hernesaaren lumenvastaanottoaikalalle on asetettu uusia ehtoja, kuten velvoite estää roskaantumisen leviäminen ja vuonna 2025 Hernesaaren vastaanotto toiminnan ehtona on noudattaa 17 lupaehtoa, kuten kuplaverho roskaantumisen estämiseksi. Näiden ehtojen täyttäminen ja ylläpito tuovat lisäkustannuksia.

Lumenvastaanotto toiminta pyritään rahoittamaan lumenvastaanottomaksuilla, joiden tarkistaminen tehdään ajoittain. Taksat perustuvat edellisten vuosien todellisiin kustannuksiin. Taksalle on syntynyt tarkistustarvetta yleisen kustannustason nousun myötä sekä jo tehtyjen ympäristönsuojelutoimenpiteiden kustannusten myötä. Ympäristönsuojelulain tiukentuessa sekä toteutettavaksi linjattujen investointitoimenpiteiden myötä kustannukset nousevat entisestään, joten käyttömäärärahoja on lisättävä.

d. Hiekoitussepin välivarastoinnin lupakäytännön muutos, 500 000 euroa

Liukkaudentorjuntaan käytetty kiviaines on sen käytöstä poiston jälkeen pääsääntöisesti jätettä (jäteluokka 20 03 03 katujen puhdistuksessa syntyvät jätteet), jonka käsittelyä (ml. välivarastointi) ohjaa jätelainsäädäntö.

Keväällä kaduilta poistettu käytetty hiekoitusseppi ja -hiekkavälivarastoidaan ennen niiden loppusijoitusta, ja uusia varastointipaikkoja etsitään lisää Helsingissä. Ympäristönsuojelulain ja jätelain noudattamisessa, varastointialueiden ympäristöluvan ja jätelain mukaisen rekisteröinnin tarpeesta, sekä millaisia paikkoja voidaan käyttää, jotta käytetyn hiekoitushiekan ja -sepin varastointi täyttää jätelainsäädännön vaatimukset (JL 100 § ja jäteasetus 48 §).

Vuonna 2025 kaupunki ei todennäköisesti pysty järjestämään tarvittavaa tilaa käytetyn hiekoitussepin välivarastointiin. Tämän seuraukse-

na sepeli joudutaan kuljettamaan suoraan kaatopaikoille, mikä aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia sekä kuljetuksen että kaatopaikkamaksujen osalta.

Tällä hetkellä kaduilta kerätty hiekoitussepeli välivarastoidaan lumen-vastaanottoaikoille sekä muille erikseen varatuille alueille, kunnes niiden sisältämät päästöt on tutkittu. Tutkimustulosten perusteella sepeliä käytetään yleensä rakennuskohteiden täyttömateriaalina.

e. Green Deal sitoumuksen aiheuttamat lisätyöt, 3 000 000 euroa

Helsingin strategian "Kunnianhimoista ilmastovastuuta" toteuttaminen edellyttää kansallisen GreenDeal-sopimuksen vaatimusten tehokasta täytäntöönpanoa. Green Deal -sopimuksen mukaisesti vuoden 2025 loppuun mennessä kaikkien hankintayksikön työmailla käytettävien työkoneiden ja työmaiden sisäisissä kuljetuksissa käytettävien ajoneuvojen on toimittava 100 prosenttisesti fossiilivapailla polttoaineilla, joista vähintään 20 prosenttia on sähköllä, biokaasulla tai vedyllä toimivia. Lisäksi kaikkien hankintayksikön työmaiden tulee olla fossiilivapaita.

Fossiilivapaustavoite koskee erityisesti Staran sopimuksia vuonna 2025, ja sitä sovelletaan muihin sopimuksiin selkeämmin viimeistään vuodesta 2027 alkaen, jolloin uudet sopimukset kilpailutetaan ja niihin sisällytetään sovitut ilmastotavoitteet.

Staran palvelusopimus ei ole myöskään sisältänyt Green Deal -sopimuksen välitavoitteita, jotka oli asetettu saavutettaviksi vuoden 2022 loppuun mennessä ja jotka tulevat vaatimuksiksi vuodelle 2025. Jotta Stara voi saavuttaa sekä aiemmat, että tulevat tiukemmat päästötavoitteet talvikunnossapidon osalta vuoden 2026 alussa alkavassa sopimuksessa, on tärkeää edistää asiaa ennakolta asettamalla kalustolle vaatimukset jo vuoden 2025 sopimuksessa fossiilivapaustavoitteiden saavuttamiseksi.

Staralle asetettaviin vaatimuksiin sisältyy muun muassa päästöttömän työmaan konseptin käyttöönotto ja siten fossiilivapaiden polttoaineiden käyttövaade työkoneiden päästöjen rajoittaminen vähintään Stage IV -tasolle sekä kuorma-autojen Euro VI -tasolle tai puhtaammille, edellyttäen että määräraha ilmastovastuun tilaamiseen myönnetään. Lisäksi määrärahojen puitteissa varmistettaisiin vuonna 2025 ennalta, että Stara pystyy täyttämään vuoden 2026 alussa voimaan astuvat tiukemmat vaatimukset sähkö-, biokaasu- tai vetyperustaisen kaluston osalta.

f. Omaisuuden arvon muutos, 500 000 euroa

Huonokuntoinen katurakenne vaikeuttaa talvikunnossapitoa, hidastaa työntekoa merkittävästi ja aiheuttaa lisäongelmia, kuten liukastumisia veden jäätyessä painanteisiin. Katurakenteen elinkaaren varmistaminen ja korjausvelan kasvun ehkäisy parantavat talvikunnossapidon laatua. Uudet katualueet, joissa on usein monitasoisempia ja haastavampia pintarakenteita, lisäävät talvikunnossapidon työmäärää ja siten myös määrärahan tarvetta. Kokonaiskustannusvaikutusten arvioidaan olevan viiden vuoden keskiarvon perusteella 500 000 euroa, ja määrärahan tarve kasvaa vuosittain.

Yhteenveto

Vuoden 2025 budjettiin tulisi varata 8 milj. euron lisärahoitus katujen talvikunnossapidon parantamiseen, lumen ripeämpään kaduilta poistamiseen sekä toiminnan ympäristövastuiden toteuttamiseen.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Tarja Korpinen ja 25 muuta valtuutettua ovat tehneet 24.4.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Katujen ja jalkakäytävien talvikunnossapito.

Katujen ja jalkakäytävien talvikunnossapito on ollut talven 2023-24 aikana heikkoa. Lumet on kerätty viiveellä tai ne on jätetty kasoiksi kadun varsille pitkiksi ajoiksi, mikä ei anna hyvää kuvaa pääkaupungin kyvystä huolehtia asioista. Huono talvikunnossapito on vaikeuttanut kaupunkilaisten ja vierailijoiden liikkumista. Busseilla on ollut vaikeuksia päästä liikkeelle pysäkeiltä, raitiovaunuja on suistunut kiskoilta ja asukaspysäköintipaikkaa on ollut hankala löytää. Ihmisiä on joutunut kaatumisten takia hoitoon. Katuja reunustaneet lumikasat ovat estäneet näkyvyyttä liikenteessä ja houkutelleet lapsia leikkimään katualueelle. Lunta on kasattu myös sade-/hulevesikaivojen päälle, jolloin sulamisvedet eivät ole päässeet viemäriin. Kadulle ja jalkakäytävillä muodostuneista lammikoista päätellen viemäriverkoston vetokykyä ei ole edes mitoitettu siihen, että lumet jätettäisiin nykyisessä määrin sulamaan kadunvarsille. Me allekirjoitetut valtuutetut esitämme, että Helsinki varaa vuoden 2025 budjettiin riittävät varat katujen ja jalkakäytävien asialliseen talvikunnossapitoon, jotta lumet saadaan kuljetettua ripeästi kaduilta ja jalkakäytäviltä pois."

"Katujen ja jalkakäytävien talvikunnossapito

Katujen ja jalkakäytävien talvikunnossapito on ollut talven 2023-24 aikana heikkoa. Lumet on kerätty viiveellä tai ne on jätetty kasoiksi kadun

varsille pitkiksi ajoiksi, mikä ei anna hyvää kuvaa pääkaupungin kyvystä huolehtia asioista. Huono talvikunnossapito on vaikeuttanut kaupunkilaisten ja vierailijoiden liikkumista. Busseilla on ollut vaikeuksia päästä liikkeelle pysäkeiltä, raitiovaunuja on suistunut kiskoilta ja asukaspysäköintipaikkaa on ollut hankala löytää. Ihmisiä on joutunut kaatumisten takia hoitoon. Katuja reunustaneet lumikasat ovat estäneet näkyvyyttä liikenteessä ja houkutelleet lapsia leikkimään katualueelle. Lunta on kasattu myös sade-/hulevesikaivojen päälle, jolloin sulamisvedet eivät ole päässeet viemäriin. Kadulle ja jalkakäytävillä muodostuneista lamikoista päätellen viemäriverkoston vetokykyä ei ole edes mitoitettu siihen, että lumet jätettäisiin nykyisessä määrin sulamaan kadunvarsille.

Me allekirjoitetut valtuutetut esitämme, että Helsinki varaa vuoden 2025 budjettiin riittävät varat katujen ja jalkakäytävien asialliseen talvikunnossapitoon, jotta lumet saadaan kuljetettua ripeästi kaduilta ja jalkakäytäviltä pois."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tarja Myller, projektinjohtaja: 09 310 38538
tarja.myller(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Katujen ja jalkakäytävien talvikunnossapito
- 2 Urakkasopimustenohjaus, Talvihoito 2022
- 3 Talvihoidon laadun parantaminen 22062022
- 4 Helsingin lumenvastaanotto vuosina 2003-2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

25

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 8.7.2024 § 114 (liukastuminen)

HEL 2024-002306 T 03 01 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 8.7.2024 (114 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on päätöksellään 8.7.2024 (114 §) hylännyt 21.12.2023 Kuninkaantammen koulu- ja päiväkotirakennuksen pihalla tapahtuneeseen liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan määrältään 508,70 euron vahingonkorvausvaatimuksensa liittyen 21.12.2023 kello 8.25 Kuninkaantammen koulu- ja päiväkotirakennuksen pihalla tapahtuneeseen liukastumiseen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan muun ohessa, että tapahtumapaikkaa ei ole aurattu tai hiekoitettu vahinkopäivän aamuna. Piha on ollut jäinen ja jään päälle on satanut vahinkopäivän aamulla lunta. Hakija on toimittanut 19.12.2023 sekä vahinkopäivänä 21.12.2023 otetut valokuvat.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa, sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeellä 10.7.2024. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 29.7.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Perustelut

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten kautta. Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, vaan kaupungin vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää tuottamusta eli huolimattomuutta, virhettä tai laiminlyöntiä. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa muutoin vastuussa olevan korvausvastuun.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) rakennuksen ja sen ympäristön kunnossapitoa koskevan säännöksen kautta, joka velvoittaa pitämään rakennuksen ympäristöineen sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset. Kunnossapitoon liittyvää vahingonkorvausvastuuta arvioidaan suhteessa ennen vahinkoa tehtyihin kunnossapitotoimenpiteisiin. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty, ja virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Vahinko on tapahtunut kaupungin omistaman kiinteistön kulkuväylällä. Kiinteistön huoltoyhtiöltä saadun selvityksen mukaan kiinteistön kulkuväylät on aurattu ja hiekoitettu sekä käsilumityöt tehty ennen vahinkoa edellisen kerran sunnuntaina 17.12.2023 kello 23 - 23.30. Vahinkopäivänä torstaina 21.12.2023 auraus, hiekoitus ja käsilumityöt on tehty kello klo 9 - 10.45 aurauksen ylityttyä. Selvityksen mukaan kiinteistöhoitaja tarkkailee vahinkoaluetta arkipäivisin. Alueen talvikunnossapidon tarvetta tarkkaillaan myös viikonloppuisin, ja kunnossapidosta vastaava kutsutaan tarvittaessa töihin. Tieto tehdyistä toimenpiteistä perustuu päiväkirjamerkintöihin.

Asiassa saadun selvityksen perusteella isännöitsijälle ei ole tullut palautteita vahinkopaikan liukkaudentorjunnasta tai muista lumitöistä ennen vahinkotapahtumaa, eikä kaupungille ole esitetty muita vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia.

Hakijan oikaisuvaatimuksen liitteenä olevassa, 19.12.2023 otetussa valokuvassa näkyvä alue ei ole Kuninkaantammen koulu- ja päiväkotirakennuksen tontilla eikä kuvassa näy siten myöskään vahinkopaikkaa. Kuvassa on rakentamaton Kuninkaantammenaukio, joka on asema-kaavassa merkitty torialueeksi. Kyseisen torialueen osalta kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) mukaiset kunnossapitovelvoitteet eivät ole alkaneet, sillä torialue ei vielä rakentamattomana ole otettu asemakaavan osoittamaan käyttöön.

Ilmatieteen laitoksen Kumpulan säähavaintoasemalla tehtyjen mittaus-ten mukaan ennen vahinkoa sunnuntaina 17.12.2023 tehtyjen kunnossapitotoimenpiteiden jälkeen lämpötila on ollut plussan puolella keski- viikkoiltapäivään asti. Lämpötila on laskenut pakkaselle vaihdellen -3 °C ja -0,1 °C välillä ennen vahinkoajankohtaa. Vahinkoajanaan torstaina 21.12.2023 on ollut -1,3 °C pakkasta. Lumen syvyys on laskenut edellisen aurauksen jälkeen 17 senttimetrinä 11 senttimetriin vahinkopäivän aamuyöhön kello 4.30 mennessä, jolloin on alkanut lumisade. Vahinkoajanaan lumisade on ollut käynnissä ja lumen syvyys on ollut 14 cm. Lumisade on jatkunut puoleen päivään asti nostaten lumen syvyyden enimmillään 15 senttimetriin.

Oikeuskäytännössä on katsottu, ettei hiekoittaminen ole tarpeellista silloin, jos se on hyödytöntä, kuten silloin, jos hiekka uppoaisi lumen alle niin, ettei liukkaus vähenisi (KKO 1968 II 98). Tästä syystä jalankulkijan tulee noudattaa talvella erityistä varovaisuutta.

Kaupunki katsoo toimineensa Kuninkaantammen koulu- ja päiväkotirakennuksen kulkuväylän kunnossapidon osalta huolellisesti, kun piha-alue on aurattu ja hiekoitettu vahinkopäivänä aurauksen ylityttyä. Piha-alueen kunnossapidon tarvetta on saadun selvityksen mukaan lisäksi tarkkailtu päivittäin. Edellä esitetyillä ja muutoin tiimipäällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia velvollisuuksiaan eikä siten ole asiassa vahingonkorvausvelvollinen.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta viittaa vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyy vahingonkorvaustiimin päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheutta päätöksen muuttamiseen. Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle liukastumisen seurauksena syntyneestä vahingosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että vahingonkorvaustiimin päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut säännökset

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 2 §

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 166 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k, Tietosuojalaki 29 §)
- 2 Oikaisuvaatimus 28.7.2024, liite, kuva 19.12.2023
- 3 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Oheismateriaali

- 1 Selvitys Kuninkaantammenkierto
- 2 Pihanhoitosuunnitelma 091-033-0392-0001
- 3 Lisäselvitys Palmialta 19.6.2024 HEL 2024-002306
- 4 Lisäselvitys kuvat vahinkopaikalta 21.8.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Toimialan yhteiset palvelut Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 08.07.2024 § 114

HEL 2024-002306 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 10.2.2024 esittänyt kaupungille määrältään yksilöimättömän vahingonkorvausvaatimuksen. Hakija on myöhemmin täsmentänyt vaatimuksensa määrältään 508,70 euroon. Vaatimuksen mukaan hakija on liukastunut 21.12.2023 klo 8.25 osoitteessa Kuninkaantammenkierto 22, koulun pääoven edessä. Vaatimuksen mukaan vahinkopaikka oli vahingon tapahtumishetkellä jäinen ja hiekoittamaton. Lisäksi yöllä oli satanut lunta jään päälle. Vaatimuksen liitteenä on toimitettu valokuva vahinkopaikasta. Valokuva on otettu Kuninkaantammen koulu- ja päiväkotirakennuksen pääoven edestä.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Liukastuminen on tapahtunut Kuninkaantammen koulu- ja päiväkotirakennuksen kiinteistön kulkuväylällä. Kiinteistö, jonka alueella vahinko on tapahtunut, on kaupungin omistama ja hallinnoima, joten kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain vastuusäännösten että maankäyttö- ja rakennuslain kunnossapitoa koskevien säännösten kautta.

Maankäyttö- ja rakennuslaki velvoittaa pitämään rakennuksen ympäristöineen sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset. Kaupungilla on kiinteistön omistajana vastuu alueen kunnossapitotoimien toteuttamisesta.

Kaupungin ja kunnossapitoa suorittavan urakoitsijan välisessä sopimuksessa kiinteistöhoitajan tehtäviin sisältyy lumityöt ulko-ovien edustoilta sekä pääkulkuväyliltä arkisin ja lauantaisin klo 9 mennessä ja pyhäisin klo 12 mennessä. Jatkuvan tai päiväaikaisen toistuvan pyryn, räntäsateen tai jäätävän sateen aikana tulee lumen, loskan ja jään poistamisesta huolehtia siten, että lumi- tai loskakerroksen paksuus ei ylitä 5 senttimetriä. Liukkauden torjuntaa tehdään ulko-ovien edustoille

sekä pääkulkuväylille heti lumen poiston jälkeen, tai viimeistään kaksi tuntia liukkauden lisääntymisestä.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Alueen kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan vahinkoalueella on tehty aurausta, hiekoitusta ja käsilumitöitä vahinkopäivänä 21.12.2023 klo 9–10.45. Selvityksen mukaan aurauksen kynnyksi ei ylittynyt vahinkopäivän aamulla ennen klo 9. Vahinkopäivää edeltävät auraukset, hiekoitus ja käsilumityöt on tehty 17.12.2023 klo 23–23.30. Kiinteistöhoitaja tarkkailee vahinkoaluetta arkipäivisin. Alueen talvikunnossapidon tarvetta tarkkaillaan myös viikonloppuisin, ja kunnossapidosta vastaava kutsutaan tarvittaessa töihin. Tieto tehdyistä toimenpiteistä perustuu päiväkirjamerkintöihin.

Forecan Helsingin Kumpulan havaintoasemalla tehtyjen mittausten mukaan 21.12.2023 klo 8 lämpötila on ollut $-1,3\text{ °C}$. Vahinkopäivänä klo 1 on alkanut vähäinen vesi- ja lumisade, joka on kestänyt vahingon sattumiseen saakka. Lumen syvyys on ollut Kumpulan havaintoasemalla vuorokauden alussa 11 cm ja vahinkohetkellä 14 cm. Lämpötila on pysynyt tasaisesti pakkasen puolella vahinkopäivänä ennen vahinkoa vaihdellen $-1,5\text{ °C}$ ja $-1,0\text{ °C}$ välillä.

Vahinkoa edeltävinä päivinä 18.12.2023 ja 19.12.2023 lämpötila on ollut plussan puolella vaihdellen 0,4 °C ja 4,6 °C välillä ja lumen syvyys on laskenut 17 cm:stä 11 cm:iin. 18.12.2023 sää on ollut poutainen koko vuorokauden ajan. Vettä on satanut 19.12.2023 vuorokauden alusta lähtien ja vesisateet ovat loppuneet noin klo 12. Vahinkoa edeltävänä päivänä eli 20.12.2023 sää on vaihdellut nollan molemmin puolin ja kääntynyt pakkaselle klo 14. Sää on vaihdellut 20.12.2023 -3,0 °C ja 1,1 °C välillä. Lumen syvyys on ollut koko vuorokauden 11 cm ja vuorokauden aikana ei ole esiintynyt sateita.

Asiassa saadun selvityksen perusteella isännöitsijälle ei ole tullut palautteita vahinkopaikan liukkaudentorjunnasta tai muista lumitöistä ennen vahinkotapahtumaa, eikä kaupungille ole esitetty muita vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia.

Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Liukkaudentorjuntaa ei ole mahdollista toteuttaa siten, että kulkuväylät eivät koskaan olisi liukkaat (esim. KKO:1998:147). Liukkaudentorjuntatoimenpiteillä ei aina voida täysin estää jään aiheuttamaa liukkautta siinä tapauksessa, että kunnossapito on ollut asianmukaisella ja kunnossapitolain edellyttämällä tasolla. Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. (Vakuutuslautakunnan ratkaisu FINE-001397.)

Oikeuskäytännössä on katsottu, ettei hiekoittaminen ole tarpeellista silloin, jos se on hyödytöntä, kuten silloin, jos hiekka uppoaisi lumen alle niin, ettei liukkaus vähenisi (KKO 1968 II 98). Tästä syystä jalankulkijan tulee noudattaa talvella erityistä varovaisuutta.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Saatujen selvitysten perusteella Kuninkaantammen koulu- ja päiväkotirakennuksen kiinteistön aluetta on kunnossapidetty kaupungin normien mukaisesti. Vaatimuksessa esitetty vahinkopaikka on aurattu ja hiekoitettu koneellisesti vahinkopäivänä vahingon jälkeen. Edellisen kerran ennen vahinkopäivää vahinkopaikka on aurattu ja hiekoitettu 17.12.2023, jonka jälkeen ennen vahinkopäivää säätilassa ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka olisivat aiheuttaneet talvikunnossapidon tarvetta. Kaupunki ei katso, vakiintunut oikeuskäytäntö huomioon ottaen, laiminlyöneensä alueen kunnossapitoa, eikä näin ollen ole asiassa korvausvelvollinen. Kyseinen vahinko on valitettava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 166 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 22.12.2023 tekemän päätöksen § 51 mukaan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Lisätiedot

Maria Ettilä, lakimiesharjoittelija, puhelin: 09 310 52770
kymp.korvausasiat(a)hel.fi

26

Hankintaoikaisuvaatimus ja hankinnan keskeyttäminen koskien Lpk Perhonen uudisrakennuksen hankintaa ja teknisen johtajan päätöstä 20.6.2024 § 68 kokonaisurakoitsijan valinnasta

HEL 2024-006151 T 02 08 03 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää keskeyttää Lpk Perhosen uudisrakennuksen hankinnan sekä kumota teknisen johtajan hankintapäätöksen 20.6.2024 § 68 koskien Lpk Perhonen uudisrakennuksen kokonaisurakoitsijan valintaa.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää, että hankintapäätöksen kohdistuvan Arkta Rakennuskultti Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen enempi käsittely raukeaa hankintamenettelyn keskeyttämisen vuoksi.

Esittelijän perustelut

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Lpk Perhonen uudisrakennuksen hankinta keskeytettiin teknisen johtajan päätöksellä 16.4.2024 § 49. Tuolloin tarjouspyynnössä oli ristiriitais-tietoa tarjoajalta vaadittavasta liikevaihdosta, mikä johtui Cloudia -järjestelmän teknisestä viasta. Lisäksi tarjouspyynnössä oli ristiriita tarjoajalta edellytetyn referenssikohteen vaatimuksissa.

Edellä mainitun hankinnan keskeytyksen jälkeen Lpk Perhonen uudisrakennuksen hankinnasta julkaistiin EU-hankintailmoitus. Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunkiympäristön toimialan 29.4.2024 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2024-006151. Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisena avoimena menettelynä. Kysymyksessä on EU-kynnsarvon ylittävä rakennusurakka.

Tarjouskilpailussa saatiin kuusi (6) tarjousta.

Määräaikaan 4.6.2023 klo 13:00 mennessä tarjouksen jättivät:

- Arkta Rakennuskultti Oy
- Kymppirakenne Oy
- Oy Rakennuspartio
- Rakennus- ja suunnittelutoimisto Hämäläiset Oy
- Rakennusliike Lapti Oy
- Uudenmaan Rakennus ja Putkitus Oy

Tekninen johtaja päätti hyväksyä kokonaistaloudellisesti edullisimpana Kymppirakenne Oy:n tarjouksen Lpk Perhosen uudisrakennuksen kokonaisurakan hankinnassa arvonlisäverottomaan kokonaishintaan 5 884 488 euroa.

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisuun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Teknisen johtajan 20.6.2024 § 68 tekemä hankintapäätös perusteluihin ja muutoksenhakuohjeineen annettiin tarjoajille tiedoksi 20.6.2024.

Arkta Rakennuskultti Oy on tehnyt päätöksestä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen. Hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 24.6.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Hankintaoikaisuvaatimus

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä Arkta Rakennuskultti Oy vaatii, että hankintayksikkö oikaisee hankintapäätöstä siten, että kokonaisurakoitsijaksi valitun Kymppirakenne Oy:n antama tarjous hylätään, koska valitun urakoitsijan hankereferenssi nro 2 ei täyty. Arkta Rakennuskultti Oy on oikaisuvaatimuksessaan katsonut, että hankereferenssinä nro 2 on vaadittu CLT-runkoinen rakennus 1 000 brm², ja että Kymppirakenne Oy tai heidän käyttämänsä voimavara CLT Finland Oy ei täytä asetettua vaatimusta.

Arkta Rakennuskultti Oy vaatii ensisijaisesti menetetyn katteen maksamista ja toissijaisesti päätöksen uudelleenkäsittelyä, sekä seuraa-

vaksi edullisemman hyväksytyt referenssit omaavan tarjouksen jättäneen yrityksen valintaa kohteen kokonaisurakoitsijaksi.

Asianosaisten kuuleminen

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hankintaoikaisuvaatimus

Kuulemispyyntö hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta on lähetetty 12.7.2024 asianosaisille eli Kymppirakenne Oy:lle, Oy Rakennuspartiolle, Rakennus- ja suunnittelutoimisto Hämäläiset Oy:lle, Rakennusliike Lapti Oy:lle, Uudenmaan Rakennus ja Putkitus Oy:lle.

Kymppirakenne Oy on 22.7.2024 lausunut oikaisuvaatimuksesta ja katsonut, että teknisen johtajan tekemä päätös kokonaisurakoitsijan valinnasta on oikein ja hankintaoikaisuvaatimus tulee hylätä. Tarjouspyyntövaiheessa on 14.5.2024 toimitettu lisäkirje 1, jossa tarkennetaan urakka-aikaa ja vastataan tarjoajien esittämiin kysymyksiin. Kysymykset koskivat vaadittua CLT-referenssiä. Kymppirakenne Oy katsoo, että vastauksista käy selkeästi ilmi, että tarjouksessa voidaan hyödyntää voimavara-alihankkijan referenssiä CLT-vaatimuksen täyttämiseksi. Vastaukset lisäkirjeestä 1:

Vastaus 1: Vaatimuksilla tarkoitetaan sitä, että referenssikohteen 1 tulee olla tarjoavan yrityksen toteuttama. Referenssikohteessa 2 on mahdollista käyttää myös ryhmittymän tai voimavara-alihankkijan referenssejä. Kuitenkin jos referenssikohde 1 ja 2 ovat sama kohde, tämän täytyy olla tarjoavan yrityksen toteuttama.

Vastaus 2: Tilaaja edellyttää, että referenssikohteena 2 on CLT-rakenteinen puurakennus. Referenssikohteena 2 voi kuitenkin käyttää ryhmittymän tai voimavara-aliurakoitsijan referenssiä, eli erikoisalan urakoitsijan referenssiä, kun kyseinen urakoitsija sitoutuu toimittajaksi Lpk Perhosen hankkeeseen.

Vastaus 3: Emme valitettavasti voi hyväksyä referenssikohteeksi 2 muuta kuin CLT-rakenteista puurakennusta. Referenssikohteena 2 voi kuitenkin hyödyntää ryhmittymän tai voimavara-aliurakoitsijan referenssiä. Vastauksessa 1 kerrotaan selkeästi, että referenssin 1 tulee olla tarjoavan yrityksen toteuttama kohde ja referenssin 2 osalta voidaan käyttää voimavara-alihankkijan referenssiä. Vastaukset 2 ja 3 täsmenävät asiaa referenssin 2 osalta. Lisäkirjeessä 1 on täsmennetty hankereferenssivaatimusta referenssin 2 osalta. Aliurakoitsija/alihankkija ei

toimi kohteissa pääurakoitsijoina eli heidän toteuttamia kohteita alihankkijana on voitu käyttää voimavara referenssinä LPK Perhosen tarjouksessa. Kaikilla tarjoajilla on ollut tieto asiasta ennen tarjousten jättämistä.

Kymppirakenne Oy:n lausuma on tämän asian liitteenä 2.

Muut asianosaiset eivät ole lausuneet asiassa.

Vastaselitys

Hankintayksikkö on toimittanut hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä Arkta Rakennuskultti Oy:lle lausuman tiedoksi 24.7.2024. Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijälle varattiin tilaisuus antaa vastaselitys ja lausua näkemyksensä lausumassa esitetyistä seikoista.

Arkta Rakennuskultti Oy on antanut vastaselityksen 29.7.2024 ja todennut, että tarjouspyyntövaiheessa on 14.5.2024 toimitettu lisäkirje nro 1, jossa kysymyksessä kaksi tarjoaja on pyytänyt referenssivaatimukseen nro 2 (1 000 brm² CLT rakennus pääurakoitsijana) muutosta siten, että referenssivaatimuksena kävisi joko CLT- tai betonielementtirakenteinen hanke. Vastauksessaan tilaaja on edellyttänyt CLT rakennusta, mutta sallinut tarjoajan käyttää tarjouksensa referenssinä tarjoajan voimavara-aliurakoitsijan tai ryhmittymän referenssiä. Vastauksessa tilaaja ei kuitenkaan ole poistanut vaatimusta, että referenssin antajan ei olisi tarvinnut toimia referenssikohteessa pääurakoitsijana. Arkta Rakennuskultti Oy toteaa lausunnossaan, että runkotoimittaja tai -urakoitsija voi toimia eri urakkamuodoissa myös oman suorituksensa ajan pääurakoitsijan roolissa, kuten esim. pjp-urakka, joten tältäkin osin ei voimavara-aliurakoitsijan tai ryhmittymän referenssin käyttö ole ristiriidassa tarjouspyynnön referenssikohdan 2 vaatimukseen, jossa edellytetään, että tarjoajalla on esittää referenssikohde pääurakoitsijana toimimisesta vähintään tuhannen bruttoneliömetrin laajuisen CLT-puurakennuksen uudisrakennushankkeessa. Arkta Rakennuskultti Oy katsoo, että toimimista pääurakoitsijana referenssihankkeessa nro 2 ei myöskään ole poistettu lisäkirje nro 1:n vastauksessa 3, vaan siinä on toistettu kohdan kaksi vastausta. Arkta Rakennuskultti Oy toteaa, että tarjoukseen on jätetty hankereferenssivaatimus nro 2:n osalta toimiminen pääurakoitsijana esitetyssä referenssihankkeessa ja täten voi olettaa sen olevan voimassa kaikkien tarjoajien osalta. Lisäksi Arkta Rakennuskultti Oy on vastaselityksessään toistanut oikaisuvaatimuksessaan esittämänsä vaatimukset.

Arkta Rakennuskultti Oy:n vastaselitys on tämän asian liitteenä 3.

Hankinnan keskeyttäminen

Kuulemispyyntö hankinnan keskeyttämistä koskevan harkinnan johdosta on lähetetty 12.8.2024 asianosaisille eli Arkta Rakennuskultti Oy:lle, Kymppirakenne Oy:lle, Oy Rakennuspartiolle, Rakennus- ja suunnittelutoimisto Hämäläiset Oy:lle, Rakennusliike Lapti Oy:lle, Uudenmaan Rakennus ja Putkitus Oy:lle.

Arkta Rakennuskultti Oy on 15.8.2024 lausunut hankinnan keskeyttämistä koskevan harkinnan johdosta ja toteaa, että kyseisen kohteen hankinta on keskeytetty jo aiemmin samasta syystä; Edullisimman tarjouksen tekijän referenssivaatimukset eivät täyttyneet. Tästä huolimatta kaupunki on halunnut jättää referenssivaatimukseen maininnan pääurakoinnista. Tämä on sinänsä järkeenkäypää, koska kyseessä on kokonaisurakoitsijan valinta, ja erityisesti CLT-runkoisten rakennusten urakoinnissa on omat erikoisuutensa verrattuna esimerkiksi betonirunkoiseen. Pääurakoitsija vastaa kokonaisuuden toimimisesta ja töiden yhteensovittamisesta, sekä tilaaja sopimuskumppanina lopputuotteen laadusta. Täten referenssivaatimus nimenomaan pääurakoinnista CLT runkoisen koulu- / päiväkotirakennuksen toteuttamisesta on varsin ymmärrettävä. Jos kaupunki päätyy jälleen keskeyttämään hankinnan, antaa se vaikutelman, että tässä suositaan joitakin toimijoita ja tehdään tarjouspyyntö referenssejä vastaavaksi, ei tilaajan tarpeita ja tavoitteita vastaaviksi. Arkta Rakennuskultti Oy:n näkemyksen mukaan kaupungin ainoa oikea vaihtoehto tässä tapauksessa on Kymppirakenne Oy:n antaman tarjouksen hylkääminen, perusteena valitun urakoitsijan Kymppirakenne Oy:n hankereferenssivaatimus nro 2 ei täyty, sekä seuraavaksi edullisemman hyväksytyt referenssit omaavan tarjouksen jättäneen yrityksen valintaa kohteen kokonaisurakoitsijaksi. Lisäksi Arkta Rakennuskultti on viitannut lausumassaan 24.6.2024 toimittamaan oikaisuvaatimukseensa sekä 29.7.2024 toimittamaan vastaselitykseensä ja toistaa niissä esitetyt vaatimukset.

Arkta Rakennuskultti Oy:n lausuma on tämän asian liitteenä 4.

Muut asianosaiset eivät ole lausuneet asiasta.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 67 §:n 1 momentin mukaan tarjouspyyntö, neuvottelukutsu ja niiden liitteet on laadittava niin selviksi, että niiden perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Hankintalain 74 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta.

Hankintalain 83 §:n mukaan hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia 84–86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia. Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Vaatimusten tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti varmistaa, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus harjoittaa ammattitoimintaa ja että sillä on riittävät taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintalain 86 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että ehdokkailla ja tarjoajilla on tarvittavat henkilöstö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi hankintayksikön edellyttämällä tasolla. Hankintayksikkö voi vaatia, että riittävä kokemus osoitetaan viittaamalla aiemmin toteutettuihin sopimuksiin.

Hankintalain 125 § mukaan hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Hankintamenettelyn keskeyttämistä koskevaan ratkaisuun sovelletaan, mitä hankintaa koskevasta päätöksestä säädetään hankintalain 123 §:ssä.

Hankinnan keskeyttäminen

Tarjouspyynnön hankereferenssi nro 2 koskeva vaatimus on kuulunut seuraavasti (ESPD, IV osa: Valintaperusteet, C: Tekninen ja ammatillinen pätevyys):

”Tarjoajalla on viimeisten viiden (5) vuoden ajalta valmistuneena yksi (1) referenssikohde pääurakoitsijana toimimisesta vähintään tuhannen (1000) bruttoneliömetrin laajuisen CLT-puurakennuksen uudisrakennushankkeessa. Referenssi hyväksytään viiden vuoden ajalta kilpailulosuhteiden hyödyntämiseksi. Hanke on tullut valmistuneeksi ja tilaajalle luovutetuksi viimeistään 4.6.2019. Rakennuttaja voi kysyä referenssikohteen tilaajan yhteystiedot ennen hankintapäätöksen tekemistä, mikäli niitä ei tässä ole ilmoitettu referenssinä ilmoitetun kohteen tilaajan yhteystiedoissa. Referenssikohteen 2 osalta tarjoava yritys voi omien referenssiensä lisäksi hyödyntää tätä hanketta

varten perustettua ryhmittymää tai voimavara-aliurakoitsijaa. Hankereferenssit 1 ja 2 voivat olla myös samasta kohteesta. Siinä tapauksessa referenssikohteen on täytynyt toteuttaa sama yritys kuin tarjoaa tätä kohdetta (sama Y-tunnus).”

Hankintaoikaisuvaatimuksessa Arkta Rakennuskultti Oy vaatii, että kokonaisurakoitsijaksi valitun Kymppirakenne Oy:n antama tarjous hylätään, koska valitun urakoitsijan hankereferenssi nro 2 ei täyty. Kymppirakenne Oy tai heidän käyttämänsä voimavara CLT Finland Oy ei täytä asetettua vaatimusta, koska CLT Finland Oy ei ole ollut pääurakoitsijana referenssikohteessa 2.

Hankintayksikön tarkoitus tarjouspyyntöä laatiessa on ollut se, että voimavara-aliurakoitsijan ei ole tarvinnut toimia referenssikohteensa pääurakoitsijana. Hankintayksikkö on tarjouspyynnön hankereferenssillä 2 halunnut varmistaa, että tarjouksen antavalla yrityksellä on yhteistyökumppaninaan kokenut CLT-runkourakoitsija, mikäli tarjoavalla yrityksellä ei itsellään ole CLT-referenssikohtetta. CLT-runkourakoitsijan ei ole nähty tarpeellisena olla referenssikohteensa pääurakoitsija, koska CLT-runkourakoitsija olisi ollut aliurakoitsijan roolissa myös Lpk Perhosen hankkeessa. Saadut tarjoukset on arvioitu tämän mukaisesti.

Hankintayksikkö on tarkastanut referenssihankkeen vaatimuksen hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta ja todennut, että sen sanamuoto viittaa hankintayksikön tarkoituksenvastaiseen tulkintaan.

Hankintayksikkö katsoo, että hankereferenssin 2 sanamuodon mukainen tulkinta ja vaatimus aliurakoitsijan toimimisesta pääurakoitsijana johtaa kilpailun tarpeettomaan rajaamiseen. Tämä ei ole ollut hankintayksikön tarkoitus. Markkinaoikeus on ratkaisussaan MAO:154/21 todennut, että tarjoajien soveltuvuutta koskevilla vaatimuksilla hankintayksikkö pyrkii varmistumaan toimittajan kyvystä toteuttaa hankinta. Hankintayksiköllä on harkintavaltaa soveltuvuusvaatimusten asettamisessa. Hankintayksikön on kuitenkin otettava huomioon vaatimus tarjoajien tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta. Tarjouspyynnössä asetettavien vaatimusten tulee olla hankinnan kannalta perusteltuja, eivätkä mainitut vaatimukset saa perusteettomasti rajoittaa kilpailua. Suhteellisuusperiaatteesta johtuu, että vaatimusten on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltavaan päämäärään.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tehnyt tarjoaja, Arkta Rakennuskultti Oy, on lausumassaan tuonut esiin, että hankintayksikön vaatimus ei ollut yksiselitteinen, ja että sitä tulisi tulkita toisin kuin hankintayksikön yllä mainittu tarkoitus on ollut.

Lausumassaan Kymppirakennus Oy tuo esille sen lähtökohdan, että aliurakoitsija/alihankkija ei toimi kohteissa pääurakoitsijoina. Hankin-

tailmoituksessa on sanottu, että referenssikohteen 2 osalta tarjoava yritys voi omien referenssiensä lisäksi hyödyntää tätä hanketta varten perustettua ryhmittymää tai voimavara-aliurakoitsijaa. Näin ollen Kymppi-rakenne Oy on tulkinnut, että voimavara-aliurakoitsijan toteuttamia kohteita alihankkijana on voitu käyttää voimavara referenssinä LPK Perhosen tarjouksessa. Arkta Rakennuskultti Oy taas toteaa, että runkotoimittaja tai -urakoitsija voi toimia eri urakkamuodoissa myös oman suorituksensa ajan pääurakoitsijan roolissa, kuten esim. pjp-urakka. Näin ollen he katsovat, että voimavara-aliurakoitsijan tai ryhmittymän referenssin käyttö ei ole ristiriidassa tarjouspyynnön referenssikohdan 2 vaatimukseen.

Tarjouspyyntöä laatiessaan hankintayksikkö ei ole ottanut huomioon esimerkiksi pjp-malia ja on pitänyt selvänä sitä, että voimavara-aliurakoitsijan referenssinä on voitu käyttää kohteita, joissa voimavara-alihankkija on toiminut alihankkijana. Hankintayksikkö ei ole ymmärtänyt epäselvyyttä hankinnan aikana esitettyihin kysymyksiin vastatesaan. Asiaa ei ole kysytty suoraan eikä annetut vastaukset ota asiaan kantaa.

Tarjouksen teki yhteensä kuusi (6) tarjoajaa. Kolme (3) tarjoajista ovat tarjoustensa perusteella tulkinneet tarjouspyyntöä siten, että referenssikohteeseen 2 on voitu esittää voimavara-alihankkijan hanke siitä huolimatta, että voimavara-alihankkija ei ole toiminut ko. hankkeessa pääurakoitsijana. Toiset kolme (3) tarjoajaa ovat taas tarjonneet referenssikohteeseen 2 sellaiset hankkeet, joissa tarjoaja on itse toiminut pääurakoitsijana. Yksikään tarjoaja ei ole tarjonnut siten, että voimavara-alihankkija olisi toiminut hankereferenssin 2 pääurakoitsijana.

Saatujen tarjosten, hankintaoikaisuvaatimuksen sekä lausumien myötä hankintayksikkö katsoo, että tarjoajien kesken on ollut epäselvää, onko voimavara-aliurakoitsijan tullut toimia pääurakoitsijana hankereferenssi 2 toimeksiannossa.

Hankintalain (1397/2016) 125 §:n 1 momentin mukaan hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Säännöksen esitöiden (HE 108/2016 vp s. 223) mukaan säännös on säilynyt muuttumattomana aiemmin voimassa olleeseen julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 73 a §:ään (699/2011) nähden. Viimeksi mainitun säännöksen esitöissä (HE 182/2010 vp s. 22) on todettu, että oikeuskäytännössä hankintamenettelyn keskeyttämiseen on suhtauduttu suhteellisen sallivasti eikä säännöksellä ole ollut tarkoitus tiukentaa valitsevaa tulkintakäytäntöä. Ko. säännöksen esitöiden mukaan (HE 182/2010 vp s. 22) keskeyttämisen syyn arvioinnissa hankintayksikön tulee kiinnittää huomiota siihen, perustuuko hankintamenettelyn kes-

keyttäminen todellisiin syihin ja siihen, vaikuttaako ratkaisu syrjivästi ehdokkasiin tai tarjoajiin.

Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että hankintayksikkö voi aina todellisesta ja perustellusta syystä keskeyttää hankintamenettelyn eikä menettelyn keskeyttäminen edellytä esimerkiksi vakavien tai poikkeuksellisten seikkojen olemassaoloa. Oikeuskäytännön mukaan hankintamenettelyn keskeyttämisen edellytyksenä oleva todellinen ja perusteltu syy voi johtua myös hankintayksikön omasta toiminnasta tai laiminlyönnistä aiheutuvasta hankintamenettelyn virheellisyydestä, tai tulla esille esimerkiksi hankinta- ja palvelusyhteydessä. Oikeuskäytännössä keskeyttämisen hyväksytyksi ja perustelluksi syyksi on katsottu se, että tarjouspyyntö on osoittautunut tulkinnanvaraiseksi tai virheelliseksi. (mm. KHO:2017:110 ja MAO 29/21).

Talousvaliokunnan mietinnössä on nimenomaisesti todettu, ettei hankintamenettelyn keskeyttäminen edellytä vakavien tai poikkeuksellisten seikkojen olemassaoloa (TaVM 48/2010 vp s. 4). Ainoa edellytys keskeyttämisen hyväksyttävyydelle on, että kaikkia tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Kuten edellä on todettu hankintamenettelyn keskeyttämisen edellytyksenä oleva todellinen ja perusteltu syy voi johtua myös hankintayksikön omasta toiminnasta. Tarjouspyyntö on ollut siinä määrin tulkinnanvarainen ja epäselvä, ettei se ole ollut omiaan tuottamaan yhteismitallisia ja siten keskenään vertailukelpoisia tarjouksia eikä turvaamaan tarjouskilpailuun osallistuvien tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua. Tarjoajat ovat ymmärtäneet hankereferenssivaatimuksen toisistaan poikkeavalla ja osin hankintayksikön tarkoitusta vastaamattomalla tavalla. Hankintayksikön tarkoituksena ei ole kiertää hankintalain soveltamista tai estää tarjoajan mahdollisuutta saada oikeussuojaa. Tarjouspyynnön ja hankintamenettelyn virheellisyyttä ei ole mahdollista korjata kuin keskeyttämällä hankinta ja julkaisemalla uusi tarjouspyyntö.

Kaiken edellä todetun perusteella hankintayksikkö katsoo, että hankintamenettelyn keskeyttämiselle on hankintalain tarkoittama todellinen ja perusteltu syy, ja että keskeyttäminen ei vaaranna tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua. Hankintayksikkö tulee kilpailuttamaan hankinnan uudelleen.

Hankinta- ja palvelusyhteyden raukeaminen hankinnan keskeyttämisen johdosta

Hankinnan keskeyttämisen johdosta hankintapäätöksestä 20.6.2024 § 68 tehdylle oikaisuvaatimuksen käsittelylle ei ole enää perustetta. Hankintaa ei toteuteta hankinta- ja palvelusyhteyden raukeamisen kohteena olevan 20.6.2024 § 68 tehdyn hankintapäätöksen perusteella. Arkta Raken-

nuskultti Oy:llä ei näin ollen ole enää hankintaoikaisuvaatimuksen osalta oikeussuojan tarvetta asiassa. Näin ollen myös päätöksestä tehdyn hankintaoikaisuvaatimuksen käsittely raukeaa.

Johtopäätökset

Tarjouspyyntö on ollut siinä määrin tulkinnanvarainen ja epäselvä, ettei se ole ollut omiaan tuottamaan yhteismitallisia ja siten keskenään vertailukelpoisia tarjouksia eikä turvaamaan tarjouskilpailuun osallistuvien tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua. Tarjouspyynnön ja hankintamenettelyn virheellisyyttä ei ole mahdollista korjata kuin keskeyttämällä hankinta ja julkaisemalla uusi tarjouspyyntö. Hankintayksikkö katsoo, että hankintamenettelyn keskeyttämiselle on hankintalain tarkoittama todellinen ja perusteltu syy, ja että keskeyttäminen ei vaaranna tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua.

Hankinnan keskeyttämisen johdosta hankintapäätöksestä 20.6.2024 § 68 tehdylle oikaisuvaatimuksen käsittelylle ei ole enää perustetta. Hankintaa ei toteuteta hankintaoikaisuvaatimusten kohteena olevan 20.6.2024 § 68 tehdyn hankintapäätöksen perusteella. Arkta Rakennuskultti Oy:llä ei näin ollen ole enää hankintaoikaisuvaatimuksen osalta oikeussuojan tarvetta asiassa. Näin ollen myös päätöksestä tehdyn hankintaoikaisuvaatimuksen käsittely raukeaa.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään asian.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Kulomäki, lakimies, puhelin: 09 310 52480
maria.kulomaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus
- 2 Lausuma Kymppirakenne Oy
- 3 Vastaselitys Arkta Rakennuskultti Oy
- 4 Lausuma keskeytyksestä Arkta Rakennuskultti Oy

Oheismateriaali

- 1 Tarjouspyyntö
- 2 Lisäkirje 1, 14.5.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunkiympäristölautakunta
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus
Tekninen johtaja 20.06.2024 § 68

HEL 2024-006151 T 02 08 03 00

Päätös

Tekninen johtaja päätti hyväksyä kokonaistaloudellisesti edullisimpana Kymppirakenne Oy:n tarjouksen Lpk Perhosen uudisrakennuksen kokonaisurakan hankinnassa arvonlisäverottomaan kokonaishintaan 5 884 488 euroa.

Tekninen johtaja päätti oikeuttaa Tilat-palvelun hankeyksikön tiimipäällikön allekirjoittamaan urakkasopimuksen ja tekemään siihen vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia. Lisäksi Tekninen johtaja päätti oikeuttaa Tilat-palvelun hankeyksikön tiimipäällikön tilaamaan urakassa mahdollisesti esiintyviin muutostöihin sekä sopimusten perusteella mahdollisesti syntyviin muihin lisävelvoitteisiin 7.6.2024 allekirjoitetun ja hyväksytyyn urakkavaiheen (UKA) kustannusarvion mukaiset varaukset. Tekninen johtaja päätti oikeuttaa hankkeen vastuuhenkilön vastaanottamaan urakan.

Hankintasopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kun osapuolet ovat allekirjoittaneet hankintaa koskevan erillisen kirjallisen hankintasopimuksen. Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi. Hankintasopimus tulee voimaan, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

Hankintasopimusta ei voida allekirjoittaa, ennen kuin tarjoaja on toimitanut hankintayksikölle tarjouspyynnössä mainitut hankintalain mukai-

set rikosrekisteriotteet. Hankintayksikkö tutkii otteista, koskeeko tarjoaja jokin hankintalain mukainen poissulkemisperuste.

Päätöksen perustelut

Hankesuunnitelma

Lpk Perhosen uudisrakennuksen hankkeesta 29.4.2020 laadittu hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.6.2020 (§ 349) siten, että hankkeen enimmäislaajuus on n. 1 500 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 6 420 000 euroa helmikuun 2020 kustannustasossa.

Kustannukset

Hankkeen 15.1.2024 päivätyn urakkavaiheen kustannusarvion (UKA) kokonaiskustannukset ovat lokakuun 2023 kustannustasossa arvonlisäverottomana yhteensä 8 144 446 euroa, joka ylittää tarjoushinta-
deksillä korjatun hankesuunnitelman mukaisen enimmäishinnan 1 747 258 eurolla. Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.3.2024.

Hankintamenettely

Lpk Perhosen uudisrakennuksen hankinnan kilpailutus on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (29.12.2016/1397) mukaisessa avoimessa menettelyssä. Hankinnasta on julkaistu EU-hankintailmoitus 29.4.2024 sähköisessä ilmoituskanava Hilmassa. Kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä rakennusurakka.

Määräaikaan 4.6.2023 klo 13:00 mennessä tarjouksen jättivät Arkta Rakennuskultti Oy, Kymppirakenne Oy, Oy Rakennuspartio, Rakennus- ja suunnittelutoimisto Hämäläiset Oy, Rakennusliike Lapti Oy sekä Uudenmaan Rakennus ja Putkitus Oy.

Tarjoajien soveltuvuuden tarkistaminen

Tarjouspyynnössä esitettiin tarjoajien soveltuvuutta koskevat rahoituskelliseen ja taloudelliseen tilanteeseen, tekniseen suorituskykyyn ja ammatilliseen pätevyyteen liittyvät vaatimukset sekä niiden täyttymisen varmistamiseksi vaaditut selvitykset. Tarjouspyynnössä edellytettiin, että tarjoaja täyttää ESPD-lomakkeessa vaaditut tarjoavaa yritystä koskevat tiedot.

Kaikki tarjoajat ovat toimittaneet vaaditut selvitykset tarjouspyynnön mukaisesti ja täyttävät tarjouksessaan ilmoittamiensa tietojen mukaan asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen

Tarjouspyynnössä esitettiin tarjouksen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset.

Tarkastusvaiheessa todettiin, että saadut tarjoukset täyttivät tarjouksen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset ja tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia.

Tarjousten vertailu ja urakoitsijan valinta

Tarjouspyynnön mukaan kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on rakennuttajan asettamien tarjoajan soveltuvuutta koskevien vaatimusten täyttävistä tarjouksista vertailuhinnaltaan halvin. Vertailuhinnassa otettiin huomioon urakkatarjoushinnan lisäksi myös lisätöissä käytettävät työnjohdon ja työntekijöiden tuntiveloitukset.

Vertailuhinta muodostui seuraavasti:

Urakan tarjoushinta + 2 * (600 * Työnjohdon tuntiveloitus + 3000 * Työntekijän tuntiveloitus).

Alla on kuvattu saadut urakkatarjoukset ja niiden hinnat (alv 0 %) sekä vertailuhinta (alv 0 %):

Kymppirakenne Oy (voimavara-aliurakoitsija CLT Finland Oy)	5 884 488 euroa
Vertailuhinta	6 201 288 euroa
Arkta Rakennuskultti Oy	6 155 000 euroa
Vertailuhinta	6 455 000 euroa
Rakennusliike Lapti Oy (voimavara-aliurakoitsija Matek Modules Oy)	6 498 000 euroa
Vertailuhinta	6 828 000 euroa
Oy Rakennuspartio	6 797 000 euroa
Vertailuhinta	7 039 400 euroa
Uudenmaan Rakennus ja Putkitus Oy (Tarjottu ryhmittymänä, lisäksi voimavara-aliurakoitsija CrossLam Kuhmo Ltd Oy)	7 150 000 euroa
Vertailuhinta	7 354 000 euroa

Rakennus- ja suunnittelutoimisto Hä- 7 229 000 euroa
mäläiset Oy
Vertailuhinta 7 553 000 euroa

Vertailun perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen teki Kymppirakenne Oy. Kymppirakenne Oy hyödynsi referenssikohteen 2 täyttämässä voimavara-aliurakoitsijaa.

Kymppirakenne Oy valitaan Lpk Perhosen uudisrakennushankkeen urakoitsijaksi ja sen kanssa tehdään hanketta koskeva urakkasopimus. Sopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet hankintaa koskevan erillisen kirjallisen sopimuksen.

Aikataulu

Työ on suunniteltu aloitettavaksi elokuussa 2024 ja valmistuvaksi marraskuussa 2025.

Rahoitus

Hankkeen rahoitus on talousarvion ja taloussuunnitelman rakentamissohjelmassa vuosina 2024-2033 vuonna 2024-2025 toteutettavana hankkeena. Hankkeen määräraharave otetaan huomioon rakentamissohjelmaa tarkistettaessa.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita (10 luku 1 § 3 momentti 3 kohta). Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen (Kylk 19.12.2023 § 700) mukaan tekninen johtaja voi tehdä hankesuunnitelmiin perustuvia hankintoja kaupunginvaltuuston, -hallituksen tai kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston hyväksymissä hankesuunnitelman enimmäisarvoa koskevissa rajoissa. Tekninen johtaja on siten toimivaltainen päättämään hankinnasta.

Lisätiedot

Maria Lähdemäki, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 39843
maria.lahdemaki(a)hel.fi

27

Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 22.8.-28.8.2024 tekemien päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 22.8.-28.8.2024 tekemiä päätöksiä:

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

[Päätökset](#)

Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus

Maankäytön yleissuunnittelu, yleiskaavoitus, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, asuntotontit, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, myynti- ja vuokraustiimi, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, infrapäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, projektirakennuttaminen-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, alueellinen rakennuttaminen -yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, tapahtumat ja maanvuokraus, tiimi-päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkimittauspalvelut, kaupungingeodeetti

[Päätökset](#)

Asumisen palvelut, asumisen yksikkö 1, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Asumisen palvelut, asumisen yksikkö 2, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 22.8.2024

[Päätösasiakirjat](#)

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasioihin.

Kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijapäätökset julkaistaan kokonaisuudessaan internetissä, siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja tai henkilötietoja, jotka voivat vaarantaa yksityisyyden suojan, osoitteessa:

[Viranhaltijapäätökset / Helsingin kaupunki](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Nina Crow, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 26317
nina.crow(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano